

ÚZEMNÝ PLÁN OBCE HORŇA

TEXTOVÁ ČASŤ

NÁVRH RIEŠENIA

Názov ÚPD: **ÚZEMNÝ PLÁN OBCE HORŇA**
Schvaľujúci orgán: **Obecné zastupiteľstvo obce Horňa**
Číslo uznesenia:
Dátum uznesenia:

.....
Ján Pšák, starosta obce

pečiatka

OBSAH TEXTOVEJ ČASTI

1.	ZÁKLADNÉ ÚDAJE.....	4
1.1	HLAVNÉ CIELE RIEŠENIA A PROBLÉMY, KTORÉ ÚZEMNÝ PLÁN RIEŠI.....	5
1.1.1	Hlavné ciele rozvoja územia	5
1.1.2	Vyhodnotenie doterajších územnoplánovacích dokumentácií	6
1.1.3	Údaje o súlade riešenia územia so zadáním	6
1.1.4	Doplňujúce údaje	6
2.	RIEŠENIE ÚZEMNÉHO PLÁNU OBCE	7
2.1	VYMEDZENIE RIEŠENÉHO ÚZEMIA A JEHO GEOGRAFICKÝ OPIS.....	7
2.1.1	Vymedzenie riešeného územia	7
2.1.2	Geografický opis riešeného územia	7
2.2	VÄZBY VYPLÝVAJÚCE Z RIEŠENIA A ZÁVÄZNÝCH ČASTÍ ÚPN VÚC PREŠOVSKÉHO KRAJA	9
2.3	ZÁKLADNÉ DEMOGRAFICKÉ, SOCIÁLNE A EKONOMICKÉ ROZVOJOVÉ PREDPOKLADY OBCE	12
2.3.1	Vývoj a charakteristika demografického potenciálu.....	13
2.3.2	Zamestnanosť a pracovné príležitosti	14
2.3.3	Bytový fond	14
2.4	RIEŠENIA ZÁUJMOVÉHO ÚZEMIA A ŠIRŠIE VZŤAHY OBCE	16
2.4.1	Význam, poloha a funkcia obce v štruktúre osídlenia	16
2.4.2	Väzby obce na záujmové územie.....	16
2.4.3	Poloha obce v špecifickom prostredí.....	17
2.4.4	Technická infraštruktúra	17
2.5	NÁVRH URBANISTICKEJ KONCEPCIE PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA	17
2.5.1	Urbanistická koncepcia a kompozícia obce	17
2.5.2	Vymedzenie potrieb bývania, občianskej vybavenosti, rekreácie, výroby, dopravy, zelene a ostatných plôch.....	18
2.6	NÁVRH FUNKČNÉHO VYUŽITIA ÚZEMIA OBCE.....	19
2.7	KULTÚRNO – HISTORICKÉ A PRÍRODNÉ HODNOTY	22
2.7.1	Vývoj a súčasný stav urbárnej štruktúry obce.....	22
2.7.2	Kultúrne – historický potenciál	23
2.7.3	Národné kultúrne pamiatky, objekty pamiatkového záujmu.....	23
2.7.4	Prírodné hodnoty územia.....	23
2.8	NÁVRH RIEŠENIA BÝVANIA, OBČIANSKEHO VYBAVENIA SO SOCIÁLNOU INFRAŠTRUKTÚROU, VÝROBY A REKREÁCIE.....	24
2.8.1	Bývanie.....	24
2.8.2	Sociálna infraštruktúra a občianske vybavenie	24
2.8.3	Zdravotníctvo	25
2.8.4	Sociálna starostlivosť	25
2.8.5	Služby.....	25
2.8.6	Správa, verejná správa, inštitúcie	25
2.8.7	Ostatné zariadenia	26
2.8.8	Hospodárska základňa	26
2.8.9	Rekreácia, cestovný ruch, turistika a kúpeľníctvo	27
2.9	VYMEDZENIE ZASTAVANÉHO ÚZEMIA OBCE.....	27
2.10	VYMEDZENIE OCHRANNÝCH PÁSIEM A CHRÁNENÝCH ÚZEMÍ	28
2.10.1	Ochranné pásma.....	28
2.11	RIEŠENIE ZÁUJMOV OBRANY ŠTÁTU, POŽIARNEJ OCHRANY, OCHRANY PRED POVODŇAMI	28
2.11.1	Riešenie záujmov obrany štátu.....	28
2.11.2	Riešenie civilnej ochrany obyvateľstva.....	29
2.11.3	Riešenie ochrany pred požiarmi.....	29
2.11.4	Riešenie ochrany pred povodňami	29
3.	NÁVRH OCHRANY PRÍRODY A TVORBA KRAJINY	30

3.1.1	Všeobecná charakteristika	30
3.1.2	Chránené územia	30
3.1.3	Územia na ktoré sa vzťahuje záujem ochrany prírody	30
3.1.4	Územný systém ekologickej stability (ÚSES)	35
4.	NÁVRH DOPRAVNÉHO A TECHNICKÉHO VYBAVENIA	38
4.1	DOPRAVA A DOPRAVNÉ ZARIADENIA	38
4.1.1	Železničná doprava	38
4.1.2	Širšie dopravné vzťahy – cestná doprava	38
4.1.3	Obslužné a prístupové komunikácie	39
4.1.4	Hromadná doprava	39
4.1.5	Statická doprava	39
4.1.6	Pešie a cyklistické komunikácie	40
4.1.7	Návrh eliminácie nadmerného hluku vyplývajúceho z riešenia dopravy	40
4.2	VODNÉ HOSPODÁRSTVO	42
4.2.1	Zásobovanie pitnou vodou	42
4.2.2	Odkanalizovanie a čistenie odpadových vôd	44
4.2.3	Vodné toky, hydromelioračné zariadenia	45
4.3	ENERGETIKA	45
4.3.1	Zásobovanie elektrickou energiou	45
4.4	ZÁSOBOVANIE TEPLOM, PLYNOM	47
4.4.1	Zásobovanie plynom	47
4.4.2	Zásobovanie teplom	48
4.5	TELEKOMUNIKÁCIE	49
4.5.1	Telekomunikačné zariadenia	49
4.5.2	Miestny rozhlas	49
5.	ŽIVOTNÉ PROSTREDIE A OCHRANA PRÍRODY A KRAJINY	50
5.1.1	Základné zložky životného prostredia	50
5.1.2	Ovzdušie – ochrana čistoty ovzdušia	50
5.1.3	Pôda – ochrana pôdneho fondu	51
5.1.4	Biota	51
5.1.5	Odpadové hospodárstvo	52
5.1.6	Zeleň	53
6.	VYMEDZENIE PRIESKUMNÝCH, CHRÁNENÝCH LOŽISKOVÝCH ÚZEMÍ A DOBYVACÍCH PRIESTOROV	54
7.	VYMEDZENIE PLÔCH VYŽADUJÚCICH ZVÝŠENÚ OCHRANU	54
8.	VYHODNOTENIE PERSPEKTÍVNEHO POUŽITIA PP A LP	54
9.	NÁVRH NA OBSTARANIE ÚZEMNOPLÁNOVACÍCH PODKLADOV, ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE A INEJ DOKUMENTÁCIE PRE ČASŤ RIEŠENÉHO ÚZEMIA	55
10.	HODNOTENIE NAVRHOVANÉHO RIEŠENIA	55

1. ZÁKLADNÉ ÚDAJE

NÁZOV ELABORÁTU:

ÚZEMNÝ PLÁN OBCE

NÁVRH RIEŠENIA

OBSTARÁVATEĽ:

OBEC HORŇA
Ján Pšák , starosta obce Horňa

SPRACOVATEĽ:

ArchAteliér, Michalovce

HLAVNÝ RIEŠITEĽ:

Ing. arch. Marianna BOŠKOVÁ

Základná koncepcia a urbanizmus:

Ing. arch. Marianna BOŠKOVÁ

Technická infraštruktúra:

Doprava:

Ing. Vladimír BOŠKO

Zásobovanie plynom:

Ing. Dušan SPURA

Vodné hospodárstvo:

Ing. Dušan SPURA

Zásobovanie el. energiou, spoje:

Ing. František FELC

Poľnohospodárska pôda a lesné pozemky:

Ing. arch. Marianna BOŠKOVÁ

Ochrana prírody:

Ing. Marián ZOLOVČÍK

POVERENÝ OBSTARÁVATEĽ:

Ing. Iveta SABAKOVÁ, odborne spôsobilá osoba pre obstarávanie ÚPD
podľa §2a stavebného zákona

TÁTO DOKUMENTÁCIA JE PRODUKT PODLIEHAJÚCI ZÁKONU O OCHRANE AUTORSKÝCH PRÁV!
JEHO KOPÍROVANIE, ALEBO PRENECHANIE NA VYUŽITIE INÝM OSOBÁM JE MOŽNÉ LEN SO SÚHLASOM AUTORA.

1.1 HLAVNÉ CIELE RIEŠENIA A PROBLÉMY, KTORÉ ÚZEMNÝ PLÁN RIEŠI

Obce Horňa nemá žiadnu platnú územnoplánovaciu dokumentáciu. Dôvodom spracovania územného plánu je získať ucelenú dokumentáciu, ktorá bude riešiť aktuálne problémy územného rozvoja obce vyplývajúce z ekonomického a technického rozvoja a požiadaviek vyplývajúcich z nadradenej územnoplánovacej dokumentácie - Územný plán veľkého územného celku Košický kraj – Zmeny a doplnky 2004 a Zmeny a doplnky 2009 /ÚPN – VÚC/, schválené uznesením Zastupiteľstva KSK č. 713/2009 dňa 24. 08. 2009. Všeobecne záväzná časť vyhlásená Všeobecne záväzným nariadením č. 11/2009, ktorým sa vyhlásilo úplné znenie záväznej časti Územného plánu veľkého územného celku Košický kraj, vyhlásenej nariadením vlády SR č. 281/1998 Z. z., VZN KSK č. 2/2004 a VZN KSK č. 10/2009, ktorým sa vyhlasujú záväzné regulatívy, a ktoré majú dopad na katastrálne územie obce Horňa.

Postup obstarania územného plánu bol stanovený v zmysle § 19a, ods. 1a § 22 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov (stavebný zákon), v zmysle ktorého sa zabezpečuje vypracovanie týchto etáp: Prieskumy a rozbor, Zadanie, Návrh ÚPN-O.

Prípravné práce na obstaraní územného plánu obce boli začaté 05.09.2008 oznámením o začatí obstarávania. V prvej etape prác bola v mesiaci september – október 2008 vypracovaná dokumentácia Prieskumov a rozborov.

Na základe výstupov z etapy Prieskumov a rozborov bolo v októbri 2008 spracované Zadanie pre vypracovanie Návrhu ÚPN-O (ďalej len Zadanie).

Dokumentácia Zadanie, po prerokovaní v súlade s § 20, ods. 2 stavebného zákona s verejnosťou a dotknutými orgánmi štátnej správy, dotknutými obcami, samosprávnym krajom, s dotknutými organizáciami, právnickými a fyzickými osobami, a po zapracovaní uplatnených pripomienok a schválení v Obecnom zastupiteľstve obce Horňa, je základným zadávacím dokumentom, v ktorom sú stanovené hlavné ciele a požiadavky na riešenie územného plánu obce.

1.1.1 Hlavné ciele rozvoja územia

Ciele riešenia územného plánu obce vyplývajú z účelu a zamerania využitia územnoplánovacej dokumentácie. Z potrieb riešenej obce v oblasti územného rozvoja vyplýva, že je potrebné v územnom pláne obce sa zamerať na riešenie súčasných územnotechnických a environmentálnych problémov a navrhnuť územný rozvoj obce zodpovedajúci potenciálu územia a potrebám obyvateľov obce pri rešpektovaní princípov trvalodržateľného rozvoja. V roku 2007 bol pre obec Horňa vypracovaný Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja, v ktorom sú definované ciele rozvoja obce a navrhnutá koncepcia rozvoja územia. Pri spracovaní Návrhu Územného plánu obce Horňa budú tieto ciele rozvoja zohľadnené a premietnuté do návrhu rozvoja územia obce. V tomto zmysle sú hlavné ciele riešenia územného plánu obce nasledovné:

hlavným cieľom územno-plánovacej dokumentácie je návrh koncepcie dlhodobého urbanistického rozvoja obce a jej jednotlivých funkcií, funkčné vymedzenie a usporiadanie sídelnej a krajinej štruktúry, určenie základných zásad organizácie územia, spôsobu jeho využitia a podmienok výstavby,

- hlavným cieľom územno-plánovacej dokumentácie je návrh koncepcie dlhodobého urbanistického rozvoja obce a jednotlivých funkcií využitia administratívneho územia riešenej obce,
- vymedziť funkčné usporiadanie sídelnej a krajinej štruktúry, určiť základné zásady organizácie územia, spôsobu jeho využitia a podmienok výstavby,
- územným plánom vytvoriť predpoklady pre zabezpečenie trvalého súladu všetkých činností na území riešenej obce s osobitným zreteľom na starostlivosť o životné prostredie, dosiahnutie ekologickej rovnováhy a zabezpečenie trvalo udržateľného rozvoja, pre šetrné využívanie prírodných zdrojov a pre zachovanie prírodných, civilizačných a kultúrnych hodnôt,
- vytvoriť územnú ponuku pre dlhodobejšie uspokojovanie základných potrieb obce, jej obyvateľov a návštevníkov, v bývaní, občianskej a sociálnej vybavenosti, výrobe a v ponuke uspokojovania voľnočasových potrieb,
- podrobne riešiť regulatívy a limity funkčného a priestorového usporiadania obce, územno-technické podmienky umiestňovania stavieb, zariadení verejného dopravného a technického vybavenia a základných prvkov územného systému ekologickej stability,
- prioritne riešiť súčasné územnotechnické a environmentálne problémy v území identifikované v dokumentácii Prieskumov a rozborov,
- navrhnuť komplexný územný rozvoj obce na obdobie cca 20 rokov,
- v návrhu komplexného územného rozvoja obce rešpektovať nadradenú dokumentáciu Územný plán veľkého územného celku Košický kraj - Zmeny a doplnky 2009 /ÚPN – VÚC/, schválené uznesením Zastupiteľstva KSK č. 712/2009 dňa 24.08.2009 a záväznú časť vyhlásenú Všeobecne záväzným nariadením č. 10/2009, t.j. záväzné regulatívy, ktoré majú dopad na katastrálne územie obce,

- v návrhu koncepcie územného rozvoja obce riešiť obec ako administratívne a územne samostatný celok a v rámci širších nadlokálnych väzieb zohľadniť vzťahy a väzby na širšie záujmové územie v rámci sídelnej štruktúry okresu Sobrance a to najmä na mesto Sobrance,
- obsah a rozsah dokumentácie ÚPN - O obce spracovať v súlade s platnou legislatívou pre územné plánovanie a v hĺbke a podrobnosti riešenia stanovenej touto legislatívou (zákon č.50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov a vyhláška č. 55/2001 Z.z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii).

1.1.2 Vyhodnotenie doterajších územnoplánovacích dokumentácií

Územný plán obce

Obec Horňa doposiaľ nemá platnú územnoplánovaciu dokumentáciu. V roku 2009 bolo spracované a schválené zadanie pre vypracovanie územného plánu obce (2009).

1.1.3 Údaje o súlade riešenia územia so zadáním

1.1.3.1 Chronológia spracovania

Pre obstaranie územného plánu obce bol stanovený postup v zmysle §19a,odst. 1 a § 22 zákona č.50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov (stavebný zákon), v zmysle ktorého sa zabezpečuje vypracovanie Prieskumov a rozborov, Zadaní a Návrhu ÚPN-O.

V prvej etape prác pri obstaraní ÚPN-O bolo v zmysle § 19b stavebného zákona zverejnené Oznámenie o začatí obstarávania ÚPN-O 05.09.2008. V októbri 2008 boli spracované Prieskumy a rozbory, na základe ktorých bolo vypracované Zadanie pre Územný plán obce Horňa. Návrh Zadania bol prerokovaný v súlade s §20, odst. 2 citovaného zákona s verejnosťou, dotknutými obcami, dotknutými orgánmi štátnej správy a dotknutými právnickými osobami v termíne od 12.11. – 12.12.2008.

Oznámenie o verejnom prerokovaní návrhu Zadania bolo zverejnené po dobu 30 dní na verejnej tabuli obce a dokumentácia bola k nahliadnutiu prístupná v úradovni Obecného úradu v Horňa, na web stránke obce a spracovateľa, na Krajskom stavebnom úrade v Košiciach. Dotknutým orgánom štátnej správy, organizáciám a susedným obciam bola dokumentácia Zadania spolu s oznámením o verejnom prerokovaní zaslaná osobitným listom.

Výsledky prerokovania Zadania boli vyhodnotené (viď. vyhodnotenie pripomienkového konania) a premietnuté do čistopisu Zadania. Na základe posúdenia Krajským stavebným úradom v Košiciach bolo Zadanie pre Návrh ÚPN-Obce Horňa schválené dňa 27.01.2009 uznesením č. 01/2009.

Dokumentácia Návrhu ÚPN-Obce je vypracovaná v súlade s požiadavkami na riešenie jednotlivých funkčných systémov územného rozvoja obce stanovených v schválenom Zadaní. Zásady riešenia stanovené v Zadaní sú akceptované. Obsah dokumentácie Návrhu ÚPN-Obce Horňa je spracovaný v štruktúre zodpovedajúcej §12 vyhlášky č.55/2001 Z.z. o ÚPP a ÚPD.

1.1.4 Doplnujúce údaje

Súpis podkladov a zhodnotenie miery ich závažnosti

Mapové podklady

- Základné mapy ČSSR v mierke M 1: 50 000, M 1:10 000, M 1: 2 000
- mapové podklady vo vektorovej podobe katastra Kamenica n/C a Kamienka

Podklady a údaje obce:

- Údaje zo sčítania obyvateľstva, domov a bytov, rok 1991, 2001, 2008, 2010 Krajský štatistický úrad Košice, štatistické údaje obce.

Záväzné podklady:

- Územný plán veľkého územného celku Košický kraj - Zmeny a doplnky 2009 /ÚPN – VÚC/, schválený uznesením Zastupiteľstva KSK č.712/2009 dňa 24.08.2009 a záväznú časť vyhlásenú Všeobecne záväzným nariadením č.10/2009, t.z. záväzné regulatívy, ktoré majú dopad na katastrálne územie obce (spracovateľ: URBI Košice – Ing.arch. A. Běl).
- Zadanie pre vypracovanie ÚPN-O Horňa (schválený uznesením č. 01/2009 dňa 27.01.2009)

Ďalšie podklady: - sú premietnuté územné súvislosti vyplývajúce z územného priemetu cieľov, priorít a opatrení dokumentov regionálneho rozvoja :

- Regionálny územný systém ekologickej stability okresu Michalovce (SAŽP, pobočka Košice, 1994)
- Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja (dopad na obec),

- Plánu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obec Horňa
- Plánu hospodárskeho a sociálneho rozvoja Mikroregiónu Borol
- Povodňový plán Horňa
- Dejiny osídlenia Zemplínskej Župy (F. Uličný, r. 2001),
- Archeologické dedičstvo Zemplína (Zemplínska spoločnosť, r. 2004),
- Stratégia rozvoja cestovného ruchu v regióne Dolný Zemplín (KSK, r. 2009)

V riešení ÚPN-O využité aj ďalšie dostupné relevantné krajské, regionálne a lokálne koncepcie a dokumenty s dopadom na rozvoj územia obce, ktoré vyplývajú zo spracovania Prieskumov a rozborov.

2. RIEŠENIE ÚZEMNÉHO PLÁNU OBCE

2.1 VYMEDZENIE RIEŠENÉHO ÚZEMIA A JEHO GEOGRAFICKÝ OPIS

2.1.1 Vymedzenie riešeného územia

Katastrálne územie obce Horňa je vymedzené katastrálnymi hranicami obce a situované v strede okresu Sobrance (asi 2 km od mesta Sobrance) v Košickom kraji.

Riešené územie pre spracovanie Územného plánu obce Horňa sa vymedzuje v rozsahu celého administratívneho územia obce, ktoré je tvorené jedným katastrálnym územím. Riešené územie sa vymedzuje tak, aby v návrhu koncepcie rozvoja obce bolo možné riešiť funkčné a priestorové usporiadanie zastavaného územia obce, riešiť rozvojové plochy vo väzbe na toto územie a premietnuť výsledky prieskumov a rozborov v oblasti krajinoekologického plánu v rámci celého katastrálneho územia obce.

Obec Horňa susedí s katastrálnymi hranicami obcí: na východe s obcou Tibava, na severe s obcou Choňkovce a s obcou Baškovce, západnú hranicu tvorí k.ú. obce Ruskovce, na juhu hraničí s mestom Sobrance.

V rámci riešenia ÚPN-O obce Horňa je potrebné:

- v širších vzťahoch je potrebné do záujmového územia zahrnúť širšie zázemie obce - všetky susedné obce a mesto Sobrance,
- premietnuť do riešenia záujmového územia všetky existujúce a plánované rozvojové zámery líniových stavieb (doprava a technická infraštruktúra), ktoré majú dopad na koncepciu územného rozvoja obce,
- v rámci riešenia širších dopravných väzieb zahrnúť do riešenia záujmového územia napojenie preložky cesty II/582 Michalovce – Jovsa – Sobrance na existujúce územno-plánovacie podklady tejto preložky v kat. úz. mesta Sobrance,
- v riešení návrhu cyklotrás zosúladiť ich napojenie na navrhované cyklotrasy v kat. úz. mesta Sobrance.

V prípade potreby, vyplývajúcej z Návrhu Územného plánu obce, môže byť riešené územie so súhlasom obstarávateľa v štádiu rozpracovania dokumentácie upravené.

2.1.2 Geografický opis riešeného územia

Obec Horňa je situovaná v okrese Sobrance v Košickom kraji. Nadmorská výška sa pohybuje od 130 m.n.m. (pri lese Sobranecké kúpele) do 173 m.n.m. v časti honu Diely. Kataster má rozlohu 673,37 ha.

GEOLÓGIA

Na geologickej stavbe územia sa zúčastňujú neogénne a kvartérne sedimenty. Kvartér je zastúpený prolúviálnymi sedimentami. Tvoria prevážne mohutné periglaciálne kužele. Vyvíjali sa od spodného pleistocenu až do wurmského glaciálu. Litologickú náplň týchto sedimentov tvoria najmä andezity. Zaznamenaný je výskyt kvartérnych sedimentov – eolicko-deluviálne sprašové hliny. Rozlišujeme tri typy deluviálnych sedimentov – prevážne hlinité, hlinito kamenité a hlinito – kamenité – balvanité. Na záujmovom území sa v prevážnej miere vyskytuje prvý, menej druhý typ.

Neogén je zastúpený najmä vo Vihorlatských vrchoch a v Podvihorlatskej pahorkatine. Neogénne sedimenty mocné niekoľko sto metrov predstavujú výplň pozdĺž vnútrohorskej panvy. V riešenom území sa predpokladá prítomnosť sedimentov karpátu a sedimenty a vulkanity badenu a sarmatu, ako i sedimenty panonu a rumanu.

Širšie záujmové územie z tektonického hľadiska predstavuje štruktúru, ktorá má v celej histórii svojho vývoja poklesovú tendenciu. Poklesy však prebiehajú nerovnomerne, následkom čoho je územie sústavou zlomov rozlámané na samostatné bloky – kryhy. Pohyb týchto kryh je nerovnomerný tak v intenzite ako aj v čase a priestore. Dôsledkom toho je riešené územie diferencované na relatívne stabilnejšie kryhy a kryhy s poklesovou tendenciou. Odražom tejto diferenciácie je rozčlenenie územia na relatívne vyššie položené územie v severnej časti a na územie poklesnuté v južnej časti katastra.

GEOMORFOLÓGIA

Východoslovenská nížina predstavuje intenzívne poklesávajúcu panvu. Sedimenty redeponované z okolitých pohorí tvoria íly, piesky, štrky, čiastočne tufy a tufty. Jednotlivé tektonické kryhy tvoriace panvu nepoklesávali rovnomerne. Poklesnutú časť územia až po Seniansku depresiu vyplňujú veľmi silné miestami až 60 m mocné polohy kvartérnych štrkov, ílov a pieskov. Na povrchu ich pokrývajú pokrovy spraší a sprašových hĺn – Sobranecká rovina. Podvihorlatská pahorkatina je prekrytá až 30 m mocným komplexom náplavových kužeľov. Poklesy vo Východoslovenskej nížine majú za následok aj vejárovitý tvar riečnej siete. Širavská čiastková prepadlina bola využitá pre výstavbu Podvihorlatskej vodnej nádrže. Na okrajoch Východoslovenskej nížiny pozvoľne prechádzajúcej do Podvihorlatskej pahorkatiny prevládajú ilimerizované pôdy. Na zvetranejších vulkanických horninách sú zastúpené hnedé pôdy. Pôdné druhy - pôdy prevážne ilovito - hlinité s nízkym obsahom humusu 2 až 3 % vo vyšších polohách 5 až 10 %. Pôdotvorný substrát - zvetraliny vyvrelín a metamorfovaných hornín, kyslé efuzíva a ich tufy, zvetraliny sedimentov - flyš v typickom vývoji. Celková hĺbka pôd – prevládajú pôdy stredne hlboké 30 až 40 cm.

HYDROLOGICKÉ POMERY

Riešené územie spadá do povodia Bodrogu, ktorý vzniká sútokom riek Latorica, Laborec a Ondava, ktoré majú nížinný charakter. Povodie rieky Bodrog je typickým príkladom vejárovitej riečnej siete, ktorá spadá do úmoria Čierneho mora. Hydrológia vodných tokov riešeného územia je ovplyvňovaná procesmi priľahlých masívov Podvihorlatskej pahorkatiny. Súčasný hydrologický režim sa výrazne odlišuje od pôvodného režimu. Výsledky analýz jasne poukazujú na výrazne zmenené podmienky vodohospodárskeho potenciálu riešeného územia, čím sa znížila aj jeho hydromorfnosť a vododržnosť.

Katastrálnym územím obce Horňa pretekajú vodné toky: Žiarovnica, bezmenný pravostranný prítok Žiarovnice (zaústenie v rkm cca 4,3), potok Hliník, Baškovský kanál a Slaný potok. Zastavaným územím obce preteká Sobranecký potok, ktorý je v rkm 0,000-9,273 upravený lomovým kameňom. Tok Žiarovnica patrí medzi vodohospodárske významné toky s dažďovo-snehovým typom odtoku s akumuláciou vôd v decembri až januári, vysokou vodnosťou v marci až apríli, s najnižšími prietokmi v septembri, s podružným maximom v druhej polovici novembra až začiatkom decembra a s nízkymi stavmi od polovice júla do konca septembra. Kapacita toku nie je dostatočná na odvedenie Q_{100} ročnej veľkej vody.

KLIMATICKÁ CHARAKTERISTIKA

Klimatické a hydrologické charakteristiky sú veľmi dôležitým prvkom pre definovanie nielen vodného potenciálu, ale aj pre stanovenie ekologickej kvality posudzovaného územia. Klimaticky patrí riešené územie do teplej až mierne teplej oblasti, podoblasti mierne vlhkej, okrsok teplý, mierne suchý s chladnou zimou. Priemerná ročná teplota vzduchu je 9 - 10⁰ C, s priemernými ročnými úhnmí zrážok 650 - 750 mm. Priemerná teplota vzduchu vo vegetačnom období je 15 - 16⁰C. Počet mrazových dní v roku /min. teplota vzduchu - 0,1 ⁰C a nižšia/ je 100 až 120 dní. Ročný počet dní so snehovou pokrývkou 80 - 100 dní. Maximum snehovej prikrývky 30 až 40 cm.

Tabuľka č.1 Priemerná časť smerov vetra

Mesiac	S	SV	V	JV	J	JZ	Z	SZ	Bezvetrie				
Sobrance	11,3	3,5	2,4	4,3	18,2	4,1	4,5	4,2	47,5				

Na bezvetrie pripadá takmer 48 % v roku. Ročná oblačnosť pod 60 %. Trvanie slnečného svitu za rok v priemere nad 2200 hodín.

Tabuľka č.2 Priemerné teploty vzduchu

mesiac	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Rok
Sobrance	-3,5	-1,3	3,0	8,9	13,6	17,2	18,5	17,7	13,7	8,6	4,1	-0,7	8,3

Tabuľka č.3 Priemerný počet dní s charakteristickými teplotami

mesiac	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Rok
„LD“	-	-	-	1,4	7,1	13,7	20,6	17,	7,9	0,8	-	-	68,6
„MD“	27,3	23,7	18,8	4,6	0,4	-	-	-	0,2	4,2	11,5	21,4	112,1
„LD“	15,7	8,6	1,9	-	-	-	-	-	-	-	1,2	9,3	36,7
„DSM“	8,8	5,6	0,8	-	-	-	-	-	-	-	0,3	3,0	18,5

Letný deň („LD“) – teplota vzduchu max 25,0⁰C

Mrazivý deň („MD“) – teplota vzduchu min -0,1⁰C

Ladový deň („LD“) – teplota vzduchu max -0,1⁰C

Deň so silným mrazom („DSM“) – teplota vzduchu min. -10,1⁰C

Tabuľka č.4 Priemerná relatívna vlhkosť vzduchu R v %

mesiac	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII	IX.	X.	XI.	XII.	Rok
R	86	82	75	69	69	73	7	73	76	80	86	88	78

V uvedenej tabuľke sú započítané hmly celodenné aj krátkodobé, ktoré sa vyskytujú na jar a v lete, obvyčajne v raňajších hodinách.

Tabuľka č.5 Priemerný počet dní s hmlou v priebehu roka

mesiac	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII	IX.	X.	XI.	XII.	Rok
počet dní	7,7	5,0	2,9	2,0	0,7	0,7	0,7	0,7	1,5	5,5	7,2	2,6	44,2

Veterné pomery v záujmovej oblasti sú ovplyvnené predovšetkým orografiou. Usporiadanie pohorí na východnom Slovensku spôsobuje, že na Východoslovenskej nížine a hlavne v jej okrajových častiach je rýchlosť vetra najvyššia zvyčajne z prevládajúcich smerov t.j. severného a južného. Priemerná rýchlosť vetra, vrátane bezvetria je pomerne nízka 2,3 až 2,8 m.s-1. Najvyššie rýchlosti sú dosahované začiatkom jari (3 až 3,3 m.s-1), najnižšie na jeseň 2,0 až 2,2 m.s-1. Z vývoja rýchlosti prúdenia vzduchu môžeme predpokladať, že v záujmovej oblasti prevládajú mierne až slabé prúdenia.

Tabuľka č.6 Priemerná rýchlosť vetra v (m/s) v stanici Michalovce, r.2000

mesiac	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII	IX.	X.	XI.	XII.
rýchlosť	2,1	1,9	2,1	2,4	2,4	2,3	2,0	1,9	1,9	1,3	1,3	1,3

Územie obce patrí do európskej kontinentálnej klmatickej oblasti mierneho pásma s prevládajúcim oceánskym vzduchom. Popri západnom prúdení vzduchu od Atlantiku možno hovoriť i o prúdení vzduchu od Stredozemného mora, ktoré do celej oblasti prinášajú výdatné zrážky. Kontinentálne prúdenie vzduchu sa sebou prináša suchý vzduch, t.j. bez významnejších zrážok. Klimatické podmienky riešeného územia sú v značnej miere ovplyvňované tvarom povrchu i vegetačným krytom. Zo širšieho pohľadu je územie z južnej strany otvorenou krajinou – Sobrancecká rovina.. Zo severnej časti sa tiahnu od západu na východ až juhovýchod Vihorlatské vrchy a Popričný, čo tvorí prirodzenú bariéru severnému prúdeniu do Sobranceckej oblasti. Umelo vybudované vodné dielo Zemplínska šírava, ktoré vzniklo po roku 1960 čiastočne prispelo k zmene klimatických pomerov. I to prispelo k tomu, že výdatnosť zrážok sa zvyšujú smerom k pohoriam Priemerný ročný úhm zrážok v tomto území je 650 - 750 mm. Tieto zrážky sa z väčšej časti podieľajú na výpare, ktorý dosahuje hodnotu 70-80% z celkového úhmu zrážok. Nedostatok vody v pôde vo veterných mesiacoch október až marec spôsobuje v čase bez pokrytia pôdnu eróziu. Najnižšie priemerné relatívne vlhkosti sú v tejto oblasti v apríli a v máji, najvyššie v novembri a v decembri.

Tabuľka č.7 Priemerný úhm zrážok v mm (Údaje SHMÚ)

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII	IX.	X.	XI.	XII.	Rok
priemerný úhm	44	42	38	40	59	90	76	64	48	48	55	59	661
najvyšší denný úhm	34,2	29,3	27,0	52,0	44,6	61,1	91,3	59,7	65,5	37,2	42,0	37,2	

Tabuľka č.8

Priemerná výška snehovej pokrývky a jej pravdepodobný výskyt v cm resp. % a absolútne maximá snehovej pokrývky v cm (Údaje SHMÚ)

Mesiac	VIII	IX.	X.	XI.	XII.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.
počet dní	-	-	-	2,2	12,1	20,4	16,6	6,8	1,0	-	-	-
max. výška	-	-	-	17	35	45	40	35	3	-	-	-

V porovnaní s inými porovnateľnými lokalitami nachádzajúcimi sa na okraji Podunajskej nížiny, je v záujmovej oblasti nachádzajúcej sa na rozhraní Východoslovenskej nížiny - suchšia zima a vlhkejšie leto, hlavne vďaka búrkovým lejakom. V súvislosti s chladnejšou zimou je na tomto území v priemere skorší začiatok a neskorší koniec trvania snehovej pokrývky ako na Podunajskej nížine.

2.2 VÄZBY VYPLÝVAJÚCE Z RIEŠENIA A ZÁVÄZNÝCH ČASTÍ ÚPN VÚC

PREŠOVSKÉHO KRAJA

Vo vzťahu k územnému plánu obce je nadradenou územnoplánovacou dokumentáciou ÚPN – VÚC Košického kraja. V súlade s § 27, odst.6 zákona č. 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov je potrebné záväznú časť tejto územnoplánovacej dokumentácie v riešení územného plánu obce rešpektovať. Územný plán veľkého územného celku Košický kraj schválený nariadením vlády SR č. 281 zo dňa 12.5.1998 a následné - Zmeny a doplnky 2004, schválené uznesením Zastupiteľstva KSK dňa 30.8.2004 a Zmeny a doplnky 2009, schválené uznesením Zastupiteľstva KSK č.712/2009 dňa 24.08.2009. Záväzná časť vyhlásená Všeobecne záväzným nariadením č.10/2009, t.z. záväzné regulatívy, ktoré majú dopad na katastrálne územie mesta - záväzné regulatívy platné pre kat. územie mesta Michalovce (sprac. URBI Košice r.2009)

Záväzné časti ÚPN – VÚC Košického kraja a schválených Zmien a doplnkov, ktoré je potrebné zohľadniť v riešení Územného plánu obce Horňa (znenie regulatívov prevzaté z VZN Košického samosprávneho kraja) :

1. Vytvárať podmienky pre rovnovážny rozvoj osídlenia, ekonomiky, sociálnej a technickej infraštruktúry a ochranu životného prostredia kraja.
2. V oblasti osídlenia, usporiadania územia a sídelnej štruktúry
 - 2.1. podporovať rozvoj sídelnej štruktúry vytváraním polycentrickej siete centier osídlenia, ťažísk osídlenia, rozvojových osí a vidieckych priestorov,
 - 2.2. formovať sídelnú štruktúru Košického kraja v nadväznosti na národnú a celoeurópsku polycentrickú sídelnú sústavu a komunikačnú kostru medzinárodne odsúhlasených dopravných koridorov,
 - 2.5. zabezpečovať na území Košického kraja, rozvojovými osami pozdĺž komunikačných prepojení medzinárodného a celoštátneho významu sídelné prepojenia na medzinárodnú sídelnú sieť, ako aj konzistenciu a rovnocennosť rozvojových podmienok s územím Banskobystrického a Prešovského kraja,
 - 2.6. formovať sídelnú štruktúru na regionálnej úrovni prostredníctvom regulácie priestorového usporiadania a funkčného využívania územia jednotlivých hierarchických úrovní ťažísk osídlenia, centier osídlenia, rozvojových osí a vidieckych priestorov,
 - 2.7. rešpektovať pri novej výstavbe objekty obrany štátu a ich ochranné a bezpečnostné pásma,
 - 2.8. podporovať rozvoj sídelných centier, ktoré tvoria základné terciárne centrá osídlenia, rozvojové centrá hospodárskych, obšlužných a sociálnych aktivít ako pre priliehajúce zázemie, tak pre príslušný regionálny celok, a to hierarchickým systémom, pozostávajúcim z nasledovných skupín centier;
 - 2.9. podporovať ťažiská osídlenia ako rozvojové priestory vytváraním ich funkčnej komplexnosti,
 - 2.10. podporovať nástrojmi územného rozvoja diverzifikáciu ekonomickej základne ťažísk osídlenia pri využívaní špecifických daností a podmienok jednotlivých území,
 - 2.15. vytvárať podmienky pre budovanie rozvojových osí v záujme tvorby vyvázenej hierarchizovanej sídelnej štruktúry,
 - 2.17. vytvárať podmienky pre rovnovážny vzťah urbánnych a rurálnych území a integráciu funkčných vzťahov mesta a vidieka,
 - 2.18. podporovať rozvoj vidieckeho osídlenia s cieľom vytvárania rovnocenných životných podmienok obyvateľov a zachovania vidieckej (rurálnej) krajiny ako rovnocenného typu sídelnej štruktúry,
 - 2.19. zachovávať špecifický ráz vidieckeho priestoru a pri rozvoji vidieckeho osídlenia zohľadňovať špecifické prírodné, krajinné a architektonicko-priestorové prostredie,
 - 2.20. vytvárať podmienky pre dobrú dostupnosť vidieckych priestorov k sídelným centrá, podporovať výstavbu verejného dopravného a technického vybavenia obcí,
 - 2.21. vytvárať podmienky pre udržanie a oživenie stagnujúceho a upadajúceho vidieckeho osídlenia v priestoroch;
 - 2.21.3 oblasť Sobraniec,
3. V oblasti sociálnej infraštruktúry
 - 3.1. zamerať hospodársky rozvoj jednotlivých okresov v kraji na zvýšenie počtu pracovných príležitostí v súlade s kvalifikačnou štruktúrou obyvateľstva s cieľom znížiť vysokú mieru nezamestnanosti vo väčšine okresov kraja,
 - 3.2. vytvárať podmienky pre rozvoj bývania vo všetkých jeho formách s cieľom zvyšovať štandard bývania a dosiahnuť priemer v kraji 340 bytov na 1 000 obyvateľov,
4. V oblasti rozvoja rekreácie, kúpeľníctva a turistiky
 - 4.1. podporovať vznik regionálnych rehabilitačných centier na báze termálno-minerálnych vôd v okrese, Sobrance,
 - 4.8. viazať lokalizáciu služieb zabezpečujúcich proces rekreácie a turizmu prednostne do sídiel s cieľom zamedziť

- neodôvodnené rozširovanie rekreačných útvarov vo voľnej krajine, pričom využiť aj obnovu a revitalizáciu historických mestských a vidieckych celkov a objektov kultúrnych pamiatok,
- 4.10. rozvíjať a zvyšovať komplexnosť, štandard a kvalitu ponuky rekreačných a športových aktivít, služieb cestovného ruchu a turizmu všetkých turisticky atraktívnych miest, obcí a stredísk cestovného ruchu,
- 4.11. podporovať výstavbu nových stredísk cestovného ruchu a rekreácie len v súlade so schválenou územnoplánovacou dokumentáciou, resp. územnoplánovacím podkladom príslušného stupňa,
- 4.14. vytvárať podmienky pre realizáciu cykloturistických trás regionálneho, nadregionálneho a medzinárodného významu prepájajúce významné turistické centrá kraja.
5. V oblasti usporiadania územia z hľadiska ekológie, ochrany prírody, ochrany kultúrnych pamiatok a ochrany pôdneho fondu
- 5.1. rešpektovať ochranu poľnohospodárskeho a lesného pôdneho fondu ako faktor usmerňujúci urbanistický rozvoj kraja,
- 5.2. zabezpečiť funkčnosť nadregionálnych a regionálnych biocentier a biokoridorov pri ďalšom funkčnom využití a usporiadaní územia, uprednostniť realizáciu ekologických premostení regionálnych biokoridorov a biocentier pri výstavbe líniových stavieb; prispôsobiť vedenie trás dopravnej a technickej infraštruktúry tak, aby sa netrieštil komplex lesov,
- 5.3. podporovať výsadbu plošnej a líniovej zelene, prirodzený spôsob obnovy a revitalizáciu krajiny v nadregionálnych biocentrách a biokoridoroch,
- 5.4. rešpektovať kultúrne dedičstvo, predovšetkým chránením najcennejších objektov a súbory objektov s ich ochrannými pásmami:
- známe lokality archeologických nálezísk,
 - národné kultúrne pamiatky, ich súbory a areály a ich ochranné pásma,
 - územia miest a obcí, kde je zachytený historický stavebný fond, ako aj časti rozptýleného osídlenia,
- 5.7. rezervovať vo výrobných zariadeniach plochy na uplatňovanie moderných ekologických technológií a prechod na spaľovanie zemného plynu, v prospech eliminovania príčin poškodenia životného prostredia,
- 5.8. v nadväznosti na systém náhrad pri vynútenom obmedzení hospodárenia rešpektovať pri hospodárskom využití prvky regionálneho územného systému ekologickej stability a požiadavky na ich ochranu a funkčnosť; z prvkov územného systému ekologickej stability vylúčiť hospodárske využitie týchto území, prípadne povoliť len extenzívne využívanie, zohľadňujúce existenciu cenných ekosystémov,
- 5.9. podmieniť usporiadanie územia z hľadiska aspektov ekologických, ochrany prírody, prírodných zdrojov a tvorby krajinnej štruktúry,
- 5.10. rešpektovať pri organizácii, využívaní a rozvoji územia jeho prírodné danosti najmä v osobitne chránených územiach, prvkoch územného systému ekologickej stability, v územiach patriacich do súvislej európskej sústavy chránených území a ich využívanie zosúladiť s funkciou ochrany prírody a krajiny,
- 5.11. zohľadňovať pri umiestňovaní činností na území ich predpokladaný vplyv na životné prostredie a realizáciou vhodných opatrení dosiahnuť odstránenie, obmedzenie alebo zmiernenie prípadných negatívnych vplyvov,
- 5.12. zabezpečovať zachovanie a ochranu všetkých typov mokradí, revitalizovať vodné toky a ich brehové územia s cieľom obnoviť a zvyšovať vododržnosť krajiny a zabezpečiť dlhodobu priaznivé existenčné podmienky pre biotu vodných ekosystémov,
- 5.13. zabezpečiť elimináciu stresových faktorov v chránených územiach prírody;
- 5.13.1 vzdušné elektrické vedenia postupne ukladať do zeme,
- 5.13.4 vytvárať podmienky pre prednostnú realizáciu verejného technického vybavenia v urbanizovaných priestoroch,
- 5.14. podporovať zmenu spôsobu využívania poľnohospodárskej pôdy zatrávením ornej pôdy ohrozovanej vodnou a veternou eróziou,
6. V oblasti rozvoja nadradenej dopravnej infraštruktúry
- 6.13. chrániť koridory pre cesty II. triedy, ich preložky, rekonštrukcie a úpravy, a to pre
- 6.13.14. cestu II/582, úpravy v úseku Michalovce – Zemplínska Šírava – Jovsa – Sobrance, s preložkou v obci Jovsa a Poruba pod Vihorlatom
7. V oblasti rozvoja nadradenej technickej infraštruktúry
- 7.1. zvyšovať podiel zásobovaných obyvateľov pitnou vodou z verejných vodovodov s cieľom dosiahnuť do roku 2010 úroveň celoslovenského priemeru,
- 7.4. pre zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou využívať prednostne zdroje podzemných vôd,
- 7.9. znižovať rozdiel medzi podielom odkanalizovaných obyvateľov a podielom zásobovaných obyvateľov pitnou vodou,
- 7.10. zvyšovať úroveň v odkanalizovaní a čistení odpadových vôd miest a obcí s cieľom dosiahnuť do roku 2010 úroveň

- celoslovenského priemeru,
- 7.12. pri využití územia chrániť koridory pre rekonštrukciu alebo výstavbu hrádzí alebo úpravu korýt tokov
 - 7.13. utvárať priaznivé podmienky pre intenzívnejšie využívanie obnoviteľných a druhotných zdrojov energie ako lokálnych doplnkových zdrojov k systémovej energetike a pre intenzívnejšie využívanie distribuovanej výroby elektriny v zmysle smerníc EÚ,
 - 7.14. podporovať a presadzovať v regiónoch s podhorskými obcami využitie miestnych energetických zdrojov (biomasa, geotermálna a solárna energia, malé vodné elektrárne a pod.) pre potreby obyvateľstva i služieb,
 - 7.15. chrániť koridory a územia pre výstavbu zariadení zabezpečujúcich zásobovanie elektrickou energiou, a to pre 7.15.12. 2 x 110 kV napájanie ES Michalovce – ES Sobrance – ES Snina,
8. V oblasti hospodárstva
- 8.1 rozvíjať decentralizovanú štruktúru ekonomiky prostredníctvom vytvorenej polycentrickej sústavy osídlenia a tým zabezpečovať aj vyváženú socio-ekonomickú úroveň regiónov,
 - 8.2 zabezpečiť dostupnosť trhov a vytvorenie rovnocenných podmienok pre podnikanie dobudovaním územia regiónov výkonnou verejnou dopravnou a technickou infraštruktúrou,
 - 8.3 dosiahnuť trvalú udržateľnosť hospodárskeho a sociálneho rozvoja regiónov v kraji,
 - 8.4 stabilizovať a revitalizovať poľnohospodárstvo diferencovane podľa poľnohospodárskych produkčných oblastí s prihliadnutím na chránené územia prírody a na existujúci funkčný územný systém ekologickej stability,
 - 8.6 na základe súhlasu príslušných orgánov ochrany prírody a krajiny zalesniť poľnohospodársky nevyužiteľné pozemky a realizovať ich prevod do lesného pôdneho fondu,

II. VEREJNOPROSPEŠNÉ STAVBY

Verejnoprospešné stavby spojené s realizáciou uvedených záväzných regulatívov sú tieto :

- 1.6. cesty II. triedy, ich preložky, rekonštrukcie a úpravy
 - 1.6.14. cestu II/582, úpravy v úseku Michalovce – Zemplínska Šírava – Jovsa – Sobrance a preložky v obciach Jovsa a Poruba pod Vihorlatom,
- 5.7. stavby zariadení zabezpečujúcich zásobovanie elektrickou energiou
 - 5.7.12 2x110 kV napájanie ES Michalovce – ES Sobrance – ES Snina,

Na uskutočnenie verejnoprospešných stavieb možno podľa § 108 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov pozemky, stavby a práva k nim vyvlastniť, alebo vlastnícke práva k pozemkom a stavbám obmedziť.

2.3 ZÁKLADNÉ DEMOGRAFICKÉ, SOCIÁLNE A EKONOMICKÉ ROZVOJOVÉ PREDPOKLADY OBCE

Rozbor demografických charakteristík je spracovaný na základe celoštátnych sčítaní ľudí, domov a bytov (r. 1970, 1980, 1991 a 2001). Údaje z posledného sčítania v roku 2001 sú podľa Štatistického úradu SR – Krajská správa Košice.

Podľa dynamiky vývoja pohybu obyvateľstva (prírastok, úbytok) sú obce zaradené do štyroch kategórií:

Kategória obce	Priemerný ročný prírastok obyvateľstva
rýchlo rastúca	nad + 5 %
pomaly rastúca	+ 2 – + 5 %
stagnujúca	- 2 – + 2 %
regresívna	pod - 2 %

Údaje o vekovej štruktúre obyvateľstva sú hodnotené v troch základných vekových skupinách:

- predproduktívny vek 0 – 14 rokov
- produktívny vek muži 15 – 59 rokov, ženy 15 – 54 rokov
- poproduktívny vek muži 60 a viac rokov, ženy 55 a viac rokov.

Zmenšovanie podielu mladšej populácie a zvyšovanie podielu starších vekových skupín obyvateľstva (zhoršenie vekovej štruktúry obyvateľstva) môže mať za následok pokles reprodukčných schopností populácie. Pomer predproduktívnej a

poproduktívnej zložky obyvateľstva, označený ako index vitality, môže okrem iného vypovedať aj o populačných možnostiach vo výhľade.

Podľa dosiahnutej hodnoty indexu vitality sa obyvateľstvo zaraďuje do 6-tich typov populácie:

Hodnota indexu vitality	Typ populácie
Nad 300	veľmi progresívna (rýchlo rastúca)
201 – 300	progresívna (rastúca)
151 – 200	stabilizovaná rastúca
121 – 150	stabilizovaná
101 – 120	stagnujúca
Menej ako 100	regresívna (ubúdajúca)

2.3.1 Vývoj a charakteristika demografického potenciálu

K 31.12.2006 žilo v obci Horňa 385 obyvateľov, čo predstavuje 1,65 % z celkového počtu obyvateľov okresu Sobrance.

Celková rozloha katastrálneho územia obce je 673,3 ha, priemerná hustota osídlenia 57 obyvateľov na 1km².

Rozbor demografických charakteristík je spracovaný na základe celoštátnych sčítaní ľudí, domov a bytov (r. 1970, 1980, 1991 a 2001). Údaje z posledného sčítania v roku 2001 sú podľa Štatistického úradu SR – Krajská správa Košice.

Podľa dynamiky vývoja pohybu obyvateľstva v obci Horňa v rokoch 1980 – 1991 došlo k výraznému zníženiu počtu obyvateľov (-116 osôb), kde priemerný ročný prírastok dosiahol hodnotu - 2,04 %, čo v tomto období zaradilo obec medzi regresívne sídlo. V ďalšej dekáde rokov 1991 až 2001 sa tempo (- 22). Populačný zvrät nastal po roku 2001, keď kladný prírastok obyvateľov (+ 5 osôb) a priemerný ročný prírastok s hodnotou + 0,26 % zaradili obec do kategórie stagnujúceho sídla.

Vývoj vekovej štruktúry obyvateľstva v období rokov 1991 – 2010

Vývoj vekových skupín obyvateľstva v období rokov 1991 - 2010					
Rok	Počet obyvateľov				Index vitality
	Spolu	Vekové skupiny			
		predproduktívny	produktívny	poproduktívny	
1991	402	88	205	109	80,73
%	100	21,89	51,00	27,11	
2001	380	68	212	100	68,00
%	100	17,89	55,79	26,32	
2006	385	59	233	93	63,44
%	100,00	15,32	60,52	24,16	
2010	384	54	233	97	55,67
%	100,00	14,06	60,68	25,26	

V uvedenom prehľade o vekovej štruktúre (predproduktívne, produktívne, poproduktívne obyvateľstvo) v obci Horňa za obdobie rokov 1991 až 2010 možno konštatovať, že vývoj v obci je porovnateľný s dlhodobou nepriaznivou demografickou situáciou v okrese Sobrance, kde poproduktívne obyvateľstvo prevažuje nad predproduktívnym.

Dosiahnuté hodnoty indexu vitality sú počas celého sledovaného obdobia pod hodnotou indexu 100, čo charakterizuje regresívny (ubúdajúci) typ populácie. Priemerný vek obyvateľstva v roku 1991 bol 38,2 roky, v roku 2001 sa zvýšil na 39,5 rokov.

Podľa údajov Štatistického úradu SR v roku 2010 v obci tvoria ženy 51,16 % z celkového počtu obyvateľov. Podľa vzdelanostnej štruktúry základné vzdelanie má ukončených 25,00 % obyvateľov, učňovské a stredné bez maturity 30,26 %, stredné odborné s maturitou 19,74 % a vysokoškolské 2,11 % obyvateľstva (SODB 2001). Z náboženského vyznania prevláda gréckokatolícka cirkev (56,58 %) a rímskokatolícka cirkev (41,32 %).

V zmysle Prognózy obyvateľstva SR do roku 2025 (Výskumné demografické centrum INFOSTAT Bratislava 2004) a doterajšieho vývoja obyvateľstva možno očakávať nasledovný demografický vývoj obce:

Návrh pre obec Horňa :

Okres Sobrance predstavuje územie so zložitou hospodárskou situáciou, bez významnejšej ekonomickej základne, z ktorého sa obyvatelia vysťahovávajú. Najväčší úbytok spôsobuje prirodzený pohyb (prevaha zomretých nad narodenými). V záujme zvrátenia negatívneho demografického vývoja je potrebné vytvoriť dostatočný počet pracovných príležitostí, prijať opatrenia pre podporu v bytovej politike a sociálnej infraštruktúre. K zmene môže dôjsť aj v dôsledku predpokladaných rozvojových aktivít

v súvislosti s posilnenou východnou hranicou.

Pre navrhované obdobie do roku 2025 sa uvažuje v obci Horňa s nárastom počtu obyvateľov vzhľadom na jeho polohu. Blízkosť okresného mesta dáva príležitosť obci na vytváranie a prípravu lokalít bytovej výstavby vzhľadom na tendencie sťahovania z mesta na blízky vidiek ako aj funkcia prímestskej rekreácie vzhľadom na blízkosť Sobraneckých kúpeľov.

Pri prognóze obyvateľov do roku 2025 v obci Horňa sa vychádzalo z doterajšieho celkového pohybu obyvateľstva a využitím exponenciálnej funkcie, ktorá vychádza z teoretických úvah o stabilnej populácii. Predpokladaná miera rastu populácie (celkový pohyb obyvateľstva) je 10 ‰ za rok.

Prognóza vývoja počtu obyvateľov do roku 2030

rok	2001	2005	2010	2015	2020	2025	2030
Horňa	380	384	384	403	423	445	467

Pre porovnanie uvádzame prognózu demografického vývoja za okres Sobrance a za Košický kraj (Prognózy vývoja obyvateľstva v okresoch SR do roku 2025, INFOSTAT Bratislava 2008):

rok	2005-2010	2010-2015	2015-2020	2020-2025	2005-2025	Ročný index rastu.
Sobrance	- 293	- 204	- 155	- 195	- 847	- 1,81 ‰/rok
Košický kraj	+9 993	+8 375	+ 4 836	+ 551	+ 23 755	+ 1,53 ‰/rok

2.3.2 Zamestnanosť a pracovné príležitosti

Podľa SODB 2001 z celkového počtu 380 obyvateľov obce tvorilo 181 ekonomicky aktívnych osôb, čo predstavuje 47,63 % (okres Sobrance 50,20%). Z toho ženy tvorili 46,41 %. Nezamestnaných ekonomicky aktívnych bolo 58 osôb, pracujúcich 98 obyvateľov obce.

Z hospodárskych odvetví najviac osôb pracovalo v priemyselnej výrobe (12) a stavebníctve (12), nasleduje poľovníctvo a poľnohospodárstvo (10).

Ekonomická aktivita a zamestnanosť v roku 2001 (SODB 2001)

Obec	Počet obyvateľov celkom	Počet ekonomicky aktívnych osôb		Počet nezamestnaných	
		celkom	z celkového počtu obyvateľov %	celkom	z ekonomicky aktívnych obyvateľov %
Horňa	380	181	47,63	58	32,04

Podľa štatistických sledovaní ÚPSVaR okres Sobrance vykazoval v mesiaci apríl 15,33 %-nú mieru evidovanej nezamestnanosti, ktorá patrí k relatívne najvyšším na Slovensku. V samotnej obci Horňa bolo v tomto období evidovaných 23 uchádzačov o zamestnanie. Ak použijeme údaj EAO zo SODB 2001, miera evidovanej nezamestnanosti pre obec(odhad) by sa mala pohybovať na hranici 12,7 %. Údaje sú za mesiac apríl 2008 uvedené podľa ÚPSVaR.

Na základe „Prognózy vývoja obyvateľov v okresoch SR do roku 2025“ môžeme očakávať pre navrhované obdobie územného plánu - rok 2025 nárast poproduktívnej zložky populácie. Podľa už spomenutej prognózy za okres Sobrance v roku 2005 bol index starnutia 88,18, v roku 2025 sa predpokladá jeho zvýšenie na 108,56. S týmto ukazovateľom súvisí aj vývoj ekonomicky aktívneho obyvateľstva, kedy bude dochádzať k jeho postupnému znižovaniu.

2.3.3 Bytový fond

Ku dňu Sčítania obyvateľov domov a bytov v roku 2001 bolo v obci spolu 132 bytov, z toho:

- trvale obývaných 106 bytov
- z toho v rodinných domoch 106 bytov
- v obci je 26 neobývaných bytov v rodinných domoch, z toho 1 je určených na rekreáciu

Vývoj počtu trvale obývaných bytov v rokoch 1970 – 2001

Rok sčítania	1970	1980	1991	2001
Počet trvale obývaných bytov	122	122	114	106
Prírastok bytov	0		- 8	
Počet bytov/1 000 obyv.	233,7	235,5	283,6	278,9
Okres Sobrance	226,9	253,9	286,9	282,3

Košický kraj	247,6	273,6	297,9	296,8
SR			370,0	353,5

Z rozboru základných charakteristík bytového fondu obce Horňa, možno konštatovať, že ukazovateľ počtu bytov /1 000 obyvateľov ako aj obložnosť je nepriaznivo pod okresným aj krajským priemerom.

Vývoj obložnosti v rokoch 1970 - 2001

Rok sčítania	1970	1980	1991	2001
Obložnosť (obyv./ byt)	4,28	4,25	3,53	3,58
Okres Sobrance	4,41	3,94	3,49	3,54
Košický kraj	4,04	3,65	3,36	3,37
SR				2,83

Zdroj: ŠÚ SR, vlastné výpočty

Priemerný vek rodinných domov je 43 rokov, postavené sú prevažne z materiálov kameň a tehla. Priemerný počet obytných miestností na jeden byt je 4,09 v rodinných domoch. Počet osôb na jeden byt v roku 2001 tvorilo 3,54 osôb.

Trvale obývané byty podľa obdobia výstavby

Obec	1899 a nezistené	1900- 1919	1920- 1945	1946- 1970	1971- 1980	1981- 1990	1991- 2001	spolu
Horňa	5	3	18	46	12	16	6	106
%	4,72	2,83	16,98	43,40	11,32	15,09	5,66	100

Zdroj: ŠÚ SR, vlastné výpočty

Z uvedeného prehľadu o dobe výstavby možno konštatovať, že v rokoch 1946 – 1970 bol najväčší nárast bytovej výstavby až 46 rodinných domov (43,40 %), v ďalších rokoch dochádza postupne k znižovaniu bytovej výstavby.

Vo všeobecnosti po roku 1991 dochádza k útlmu bytovej výstavby, kde prírastky pozostávali len z dokončovania bytov.

Vo vzťahu k prognóze vývoja obyvateľstva a potrebám rozvoja bytovej výstavby v obci je potrebné sa zamerať na obnovu jestvujúceho bytového fondu, zvýšenie jeho kvality a modernizáciu, rozvoj bývania. Rozvoj bývania navrhnuť tak, aby v roku 2030 pri predpokladanom zvýšení počtu obyvateľov na 467 boli dosiahnuté tieto ukazovatele:

- počet obyvateľov na jeden byt 3,10
- počet bytov na 1 000 obyvateľov 322,6,

čo sú odporúčané hodnoty pre okres Sobrance v roku 2025 (Zmeny a doplnky ÚPN-VÚC KK 2009), to znamená pre predpokladaný nárast obyvateľov o 83 do roku 2030 (od roku 2010) je potrebných cca 19 bytových jednotiek. Ak by sme chceli dosiahnuť ukazovateľ obložnosti 3,1 pre celkový počet obyvateľov 467 v roku 2030 je potrebné navrhnuť a pripraviť územie pre výstavbu nových bytov a rekonštrukciu jestvujúceho bytového fondu (zníženie súčasnej obložnosti 3,44 (2010) na celkový počet cca 151 bytových jednotiek (RD) v obci.

V obci je potrebné vytvoriť nové plochy pre:

V návrhu ÚPN obce je potrebné na základe posúdenia súčasného stavu bytového fondu navrhnuť regulatívy na rekonštrukciu a asanačnú prestavbu jestvujúceho bytového fondu a navrhnuť rozvojové plochy pre novú výstavbu so stanovením regulačných prvkov pri realizácii výstavby v týchto lokalitách:

- vytvoriť rezervu pozemkov pre bytovú výstavbu v podobe ponukových plôch pre príp. záujemcov z okolia,
- vymedziť plochy pre obytnú funkciu v rámci zastavaného územia na plochách nadmerných záhrad, jestvujúcich prieluk s možným obojstranným obštaním uličného priestoru,
- vymedziť plochy pre obytnú funkciu na potenciálne vhodných plochách mimo zastavaného územia (západná časť– lokalita pri Záhumienky od kúpeľov, východná časť– lokalita „Záhumienky od Tibavy“),
- navrhnuť funkčné a priestorové regulatívy pre existujúce a navrhované obytné plochy.

Požadovaná štruktúra bytovej výstavby je formou samostatne stojacích rodinných domov pre bývanie štvor. a viacčlennej domácností.

Návrh pre obec Horňa

V obci sú navrhované nové plochy pre výstavbu bytov:

Bytová zástavba - na voľných prielukách a potenciálnych plochách v rámci zastavaného územia i mimo zastavané územie obce:

V obci sa navrhujú pre výstavbu rodinných domov tieto disponibilné lokality v zastavanom i mimo zastavaného územia do r. 2025:

Lokalita	Počet navrhovaných plôch pre rodinné domy		
	V zast. území	Mimo zast. územia	Spolu
„Záhumienky od kúpeľov“ (západná časť)	16	18	34
„Dlhe hony“ (juhozápadná časť)	2	28	30
„Veľké zábery“ (severná časť)	57	50	107
Prieluky / rozptyly	23	4	27
Spolu navrhované plochy	98	100	198
Rezervná plocha			
„Záhumienky“ (východná časť)	0	22	44
„Dlhe hony“ (južná časť)	0	22	

Navrhovaný počet bytových jednotiek (RD) a obyvateľov

Byty			Obyvatelia	
Stav bytov v roku 2010	Navrhovaný prírastok	Navrhovaný stav do r. 2030	Obložnosť	Počet obyvateľov podľa disponibilných plôch
132	19	151	3.1	467

Rekapitulácia

Dôsledné využitie existujúcich prielok na novú výstavbu je však podmienené obmedzeným trhom jednotlivých parciel vlastníckmi pôdy.

Intenzifikácia zastavaného územia má predpoklady vytvoriť spolu až 151 nových bytových jednotiek – rodinných domov. Nároky nového demografického vývoja pri obložnosti bytovej jednotky – rodinného domu / 3,1 predstavujú navrhovanú potrebu bytových jednotiek.

Po zhodnotení trhovej situácie, vlastníckych vzťahov v obci, v oblasti nehnuteľností nie je možné predpokladať dosažiteľnú ponuku stavebných pozemkov v prielukách.

Staré domy navrhujeme na rekonštrukciu, prípadne na asanáciu a výstavbu nových objektov. Tento fond nie je dostatočný pre možný rozvoj obce. V obci je nevyhnutné vytvoriť podmienky trhu so stavebnými pozemkami, čo znamená vytvorenie väčšej ponuky stavebných pozemkov, ako je predpokladaná potreba vyvodená z demografického rastu obyvateľov (bezprostredná blízkosť mesta Sobrance a Sobrancecké Kúpele).

2.4 RIEŠENIA ZÁUJMOVÉHO ÚZEMIA A ŠIRŠIE VZŤAHY OBCE

2.4.1 Význam, poloha a funkcia obce v štruktúre osídlenia

V súčasnosti je obec administratívnou súčasťou okresu Sobrance, leží v jeho strednej časti. Z hľadiska štruktúry osídlenia patrí do tretej veľkostnej skupiny obcí (obce do 1000 obyv.) v Košickom kraji. Celé záujmové územie obce sa nachádza v subúrbánom pásme mesta Sobrance.

Obec Horňa susedí s katastrálnymi hranicami obcí: na východe s obcou Tibava, na severe s obcou Choňkovce a s obcou Baškovce, západnú hranicu tvorí k.ú. obce Ruskovce, na juhu hraničí s mestom Sobrance. Vázby obce na najbližšie zázemie sú podporené komunikačnými prepojeniami: po ceste III/050 240, ktorá sa pripája na cestu II/582 na Sobrance, ktorá sa priamo v meste Sobrance pripája na cestu I/50 Košice – št. hranica Ukrajina.

V súlade so záväznými výstupmi Koncepcie územného rozvoja Slovenska a ÚPN – VÚC Košického kraja je potrebné podporovať rozvoj vidieckeho osídlenia a prostredníctvom územnoplánovacích nástrojov vytvárať podmienky pre zlepšovanie životných podmienok obyvateľov vidieckeho osídlenia, pričom zachovať špecifický charakter prírodného, krajinného a architektonického prostredia. V týchto intenciách je potrebné v územnom pláne riešiť ďalší rozvoj obce Horňa.

2.4.2 Vázby obce na záujmové územie

Dopravné a pracovné väzby sú prevažne na mesto Sobrance, ktoré je vzdialené 2 km.

Obec Horňa je napojená na dopravný systém cestou III/050 240, ktorá je vo vlastníctve KSK, so smerom Sobrance. V južnej a severnej časti Sobraneckých kúpeľov sa cesta pripája na cestu tr. III/050 239 Hlivišťa – Sobrance.

Cez obec nevedie železničná trať.

2.4.3 Poloha obce v špecifickom prostredí

Špecifickosť prostredia skúmaného územia je v polohe:

- na cestnej dopravnej trase (cesta III/050 240) miestneho významu,
- v suburbanom pásme okresného mesta Sobrance a mesta Michalovce
- v turisticky zaujímavom prírodnom prostredí Vihorlatských vrchov a Sobraneckých kúpeľov.

2.4.4 Technická infraštruktúra

Katastrom obce prechádza 22 kV VN el. vedenie č. 250 a VN č. 410. V zastavanom území obce Horňa sa nachádzajú 2 distribučné transformačné stanice a mimo zastavané územie obce 2 distribučná transformačná stanica, ktoré nie sú vo vlastníctve VSD.

Obec je plynofikovaná. Zásobovanie obce je z regulačnej stanice RS, umiestnenej na severnom okraji mesta Sobrance pri sobraneckých kúpeľoch. Regulačná stanica s režimom 40/3 bary (VTL 4 MPa/STL 0,3 MPa) má výkon $RS Q = 1200 \text{ m}^3/\text{hod}$. RS je napojená na plynovod DN 150 PN 4 MPa, vedený až do Choňkovej.

V obci je vybudovaný verejný vodovod zásobovaný pitnou vodou zo skupinového vodovodu Sobrance. Vodné zdroje, z ktorých je zásobovaný skupinový vodovod je z celkovou bilančnou výdatnosťou cca 96,9 l/s. Akumulácia pitnej vody je zabezpečená vo vodojeme Orechová – Rubanec (800m³).

Obec má vybudovanú splaškovú kanalizáciu. Odpadové vody sú odvádzané do mechanicko-biologickej ČOV v meste Sobrance, ktorej kapacita je 40,0 l/s, pričom po roku 2030 sa uvažuje v rámci 2. etapy s jej ďalším rozšírením na kapacitu 57,0 l/s.

Z hydrologického hľadiska územie obce spadá do povodia Bodrogu. Katastrálne územie obce odvodňuje Sobranecký kanál, potok Žiarovnica, bezmenný pravostranný prítok Žiarovnice, potok Hliník, Baškovský kanál a Slaný potok.

Na k.ú. obce sa nachádzajú hydromelioračné zariadenia.

Telekomunikačne je obec súčasťou Regionálneho technického centra Východ. Miestna telefónna sieť v obci je riešená kombinovane, t.j. úložnými i vzdušnými káblami na drevených stĺpoch po okraji miestnych komunikáciách. Pokrývajú celé územie obcí a umožňujú napojenie účastníckych staníc domovými prípojkami. Prípojky sú zrealizované zavesenými káblami z uličných stĺpov, jednotlivo alebo združovaním, pomocou PCM.

Telefónni účastníci sú pripojení na telefónnu ústredňu Sobrance. Neuvažuje sa so zmenou umiestnenia ústredne.

Mobilnú telekomunikačnú sieť na území obce zabezpečuje spoločnosť Orange Slovensko, a.s. a T-mobil. Svoje zariadenie priamo v kat. území obce nemajú.

2.5 NÁVRH URBANISTICKEJ KONCEPCIE PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA

2.5.1 Urbanistická koncepcia a kompozícia obce

Z listiny Jágerskej Kapituly z roku 1336 je zapísaná dedina Tibava aj pod maďarizovaným názvom v zmysle Nižná Tibava. Z pomenovania vyplýva, že vtedy jestvovala aj Vyšná Tibava, teda Horňa. Keď si v roku 1337 šľachtici u Michaloviec delili územné majetky michalovského panstva, delba sa vzťahovala aj na Horňu. V súvislosti s delbou vznikli prvé písomné správy o tejto dedine. Najstaršia písomná zmienka o obci je z roku 1417 pod názvom Felseufali – Horná Ves.

Obec má typické znaky vidieckeho sídla v nížinnej, s intenzívne poľnohospodársky využívanou krajinou. Súčasná urbanistická štruktúra obce je dôsledkom historického formovania zástavby obce. Pôvodne vretenovité rozšírená zástavba s dominantou kostola sa vývojom vidlicovito rozrástla. Zástavba obce je rozvinutá okolo toku Sobraneckého potoka a severojužného, až západného komunikačného koridoru cesty III/050 240. Pre priestorovú štruktúru zástavby je charakteristická jednopodlažná, miestami dvojpodlažná zástavba. V obci sú zachovalé domy predstavujúce ľudovú architektúru (dom so súpisným číslom 25, 36, 44). Nové rodinné domy postavené v posledných rokoch odzrkadľujú architektúru vidieckych ale aj mestských domov. V posledných rokoch obec poznamenala prestavba, dostavba a modernizácia existujúcej zástavby, s prvkami mestskej architektúry. Niektoré domy sú

rekonštruované pre rekreačné účely (chalupy, víkendové domy). Nástup nových materiálov, nové technológie vykurovania a dosiahnutý vyšší štandard v podmienkach bývania sa stal základnou podmienkou prestavby rodinných domov.

Dôležitým kompozičným prvkom je zeleň. Okrem rozptýlenej a líniovej zelene (zeleň pozdĺž komunikácií, vetrolam a pod.) je zeleň sústredená v zastavanom území v strede obce: pri obecnom úrade, pri chrámoch, cintoríne a športovom areáli. Najväčšou dominantou je areál Sobraneckých kúpeľov.

Zástavbu tvoria prevažne rodinné domy jedno a dvojpodlažné, izolované. Nové rodinné domy postavené v posledných rokoch odzrkadľujú architektúru vidieckych ale aj mestských domov. V posledných rokoch obec poznamenala prestavba, dostavba a modernizácia existujúcej zástavby, s prvkami mestskej architektúry. Niektoré domy sú rekonštruované pre rekreačné účely (chalupy, víkendové domy). Nástup nových materiálov, nové technológie vykurovania a dosiahnutý vyšší štandard v podmienkach bývania sa stal základnou podmienkou prestavby rodinných domov.

Dominanty obce

Priestorovou a výškovou dominantou obce je Gréckokatolícky chrám Nanebovstúpenie Panny Márie, ktorý sa nachádza na vyvýšenine vo východnej časti obce. Objekt je evidovaný v Ústrednom zozname pamiatkového fondu – č. ÚZPF 10258/0.

K vnímateľným dominantám v kata. území obce patrí areál Sobraneckých kúpeľov.

Návrh

Návrh urbanistickej koncepcie priestorového usporiadania podriaďuje rozmiestnenie nových rozvojových plôch. Pri návrhu sa rešpektuje pôvodný pôdorys, ktorý je vymedzený kompozičnými osami a ulicami. Nové rozvojové plochy priamo nadväzujú na existujúce zastavané územie a napájajú sa na stávajúci komunikačný systém.

Návrh centrálného priestoru obce modeluje budúcnosť spoločenského života a určuje umiestnenie nových funkcií na území obce. Úprava centrálného priestoru si bude vyžadovať zmeny v organizácii a usporiadaní územia. Úpravy nastoľujú a zabezpečujú súlad medzi individuálnymi záujmami dotknutých majiteľov domov a pozemkami so záujmami celej obce.

2.5.2 Vymedzenie potrieb bývania, občianskej vybavenosti, rekreácie, výroby, dopravy, zelene a ostatných plôch

Výšková úroveň skúmaného územia je v rozhraní od 130 - 173 m n.m.. Rozloha kat. územia obce je 673,37 ha. Vo východnej polovici východoslovenského regiónu je miešané prúdenie vzduchu s prevládajúcim severo - južným. Prevládajúce južné prúdenie a druhý najčastejší smer je severný (ide o vplyv častejších pádových vetrov zo svahov Vihorlatských vrchov).

V porovnaní s inými porovnateľnými lokalitami nachádzajúcimi sa na okraji Podunajskej nížiny, je v záujmovej oblasti nachádzajúcej sa na rozhraní Východoslovenskej nížiny - suchšia zima a vlhkejšie leto, hlavne vďaka búrkovým lejakom. V súvislosti s chladnejšou zimou je na tomto území v priemere skorší začiatok a neskorší koniec trvania snehovej pokrývky ako na Podunajskej nížine.

Najvýznamnejší tok, ktorý lemuje západnú časť kat. územia je Sobranecký potok.

2.5.2.1 Obytná zástavba

Zastavané územie má prevažne obytnú funkciu. V zadnej časti dvorov sa nachádzajú prístavky a stavby, ktoré súvisia s drobnou obchodnosťou a s poľnohospodárskou činnosťou majiteľa. V celej obci prevláda zástavba povojnová (rok výstavby cca 50-70 roky). Táto zástavba je zastúpená približne 60% z celkového počtu stavieb. Domy majú manzardové a sedlové strechy. Objekty postavené v tomto období sú po čiastočnej alebo úplnej rekonštrukcii.

Na ulici (oproti obecnému úradu) sa zachovala zástavba domov, ktorá bola postavená pred II. sv. vojnou. Túto zástavbu reprezentujú trojpriestorové domy z pálenej a nepálenej tehly z prvej tretiny 20. storočia. K takýmto domom, ktoré predstavujú typickú ľudovú architektúru z konca minulého a začiatku tohoto storočia, môžeme zaradiť napríklad dom s popisným číslom 25, 36, 44. Roky 60-é sú prezentované tiež svojim štýlom tzv. „štvorce“. Cca 30 % rodinných domov bolo postavených v rokoch 1946 až 1970. Na ostatných uliciach sa nachádza prevažne zástavba postavená v 70-90 rokoch.

Nové rodinné domy postavené v posledných rokoch odzrkadľujú architektúru vidieckych ale aj mestských domov. V posledných rokoch obec poznamenala prestavba, dostavba a modernizácia existujúcej zástavby, s prvkami mestskej architektúry. Niektoré domy sú rekonštruované pre rekreačné účely (chalupy, víkendové domy). Nástup nových materiálov, nové technológie vykurovania a dosiahnutý vyšší štandard v podmienkach bývania sa stal základnou podmienkou prestavby rodinných domov.

Návrh

Z hľadiska urbanistickej kompozície sa navrhuje obec rozvíjať v súlade s jej terajšou kompozičnou štruktúrou formou

ulicovej zástavby.

Pre rozvoj bytovej výstavby je navrhované prioritne zastavať voľné parcely v existujúcej zástavbe nachádzajúce sa v prielukách, ako nezastavané, prípadne ktoré vzniknú asanáciou pôvodnej zástavby. Nové plochy sú navrhované v častiach s existujúcou komunikáciou, prípadne inou technickou infraštruktúrou, alebo v miestach jej plánovaného umiestnenia.

V územnom pláne navrhujeme pre zástavbu:

- západná časť – lokalita pri Záhumienky od kúpeľov,
- východná časť – lokalita „Záhumienky od Tibavy“
- prieluk v obci.

Pri všetkých novostavbách a rekonštrukciách rodinných domov navrhujeme vychádzať z princípov uplatňovania regionálnych prvkov so šikmými strechami, rešpektujúc merítko a výraz týchto stavieb a zladať s ich funkčnou vybavenosťou. Pri samostatne stojacích domoch navrhujeme objekty orientovať na úzkych pozemkoch štítom do ulice. Tento princíp navrhujeme uplatňovať aj v samotnom materiálovom prevedení.

Navrhované obmedzenia pre navrhovanú zástavbu, ktoré sa nachádzajú v bezprostrednej blízkosti:

- osadenie stavby 10 m od krajného vodiča VN vzdušného elektrického vedenia 22 kV (podmienky v zmysle § 36 ods. 15 zákona č. 656/2004 Z.z. o energetike)
- osadenie stavby 20 m od osi cesty tr. III na obe strany mimo zastavané územie obce.

2.6 NÁVRH FUNKČNÉHO VYUŽITIA ÚZEMIA OBCE

Navrhovaným urbanistickým riešením sa má dosiahnuť principiálne funkčné zónovanie obce a hierarchizované usporiadanie jeho vnútornej štruktúry a vonkajších väzieb. Vylúčenie prevádzkových konfliktov a vzájomných negatívnych vplyvov.

V obci prevláda funkčné územie - obytné územie. Doplnené je o plochy občianskej vybavenosti, verejného dopravného a technického vybavenia, zelene a športovísk.

K dosiahnutiu zámerov urbanistickej koncepcie sa v územnoplánovacej dokumentácii stanovujú regulácie funkčného využitia územia. Určuje prípustnosť funkčného využitia jednotlivých konkrétnych plôch, ktorá je záväzným regulatívom pri plánovaní výstavby a pri rozhodovaní o prípustnosti jednotlivých stavieb. Reguláciou funkčného využitia sa definuje a špecifikuje funkcia každej konkrétnej plochy v obci, zároveň sa stanovuje lokálna prípustnosť druhu zástavby formou prípustných, obmedzujúcich alebo vylučujúcich podmienok pre objekty a funkcie.

2.6.1.1 Bytová zástavba

Lokality navrhované v súčasne zastavanom a mimo zastavané územie obcí

maximálna podlažnosť	1 podz. podlažie, 1 nadzem. podlažie a obytné podkrovia,
veľkosť pozemkov	1000 – 1500 m ²
šírka stavebného priestoru	15 m, 9 (10) m od osi prístupovej komunikácie
šírka uličného priestoru	10 m
doporučené využitie	polyfunkčné rodinné domy, bývanie, služby, komerčná vybavenosť
doplnková funkcia	drobné doplnkové objekty
nedoporučené funkcie a činnosti	v predzáhradkách výsadba hospodárskej zelene

Stavby pre chov drobného zvieratstva umiestňovať na pozemkoch rodinných domov, pokiaľ je prevádzka takých stavieb hygienicky nezávadná, alebo spĺňajú nasledovné požiadavky:

- objekty s hygienicky závadnou prevádzkou v obytnej zástavbe (stajne, nádrže na tuhé a tekuté exkrementy) situovať v nasledovnej vzdialenosti od objektov rodinných domov: Nevyhnutným je zabezpečenie vyprázdňovania žump a hnojísk, kapacita hnojísk musí byť vypočítaná na 6 mesiacov.

Maximálne kapacity živočíšnej výroby v obytnej zástavbe dediny, výbehy sa nepovoľujú:

- ošípané vo výkrme do 3 VDJ (10 ks)
- kravy do 3 VDJ (3 ks)
- hydina do 1 VDJ (30 ks)

Vzťah obytného domu a objektu živočíšnej výroby vychádza z mikrobiálnej ochrany proti šíreniu zápachov, zdrojom zápachov a šírenia baktérií sú ošípané a hnojiská.

Výstavba hospodárskeho stavu musí zodpovedať vo vzťahu k objektu suseda:

- zásadám požiarneho zabezpečenia v závislosti na požiarnej odolnosti stavebnej konštrukcie, murované hospodárske stavby (chov a skladovanie)

Zásady veterinárnej ochrany:

- v jednom ustajňovacom priestore je možné ustajniť všetky kategórie zvierat, ošípané so samostatným vchodom v samostatnej časti. Hydina sa musí chovať v samostatnom objekte. Veterinárne ochranné pásma sa v malo chovoch nestanovujú.

Vybudovanie nepriepustných hnojísk pre slamený hnoj s odtokom močovky do žumpy.

V ochrannom pásme studní nie je možné budovať poľnohospodárske prevádzky.

Dôležitým je zriaďovanie hygienického zariadenia (filtra) medzi časťou určenou na chov hospodárskych zvierat a čistým dvorom.

Regulácia štruktúry zástavby

V obci je navrhnutá otvorená zástavba - prerušovaná štruktúra zástavby (samostatne stojace domy, dvojdomy).

V územnom pláne je územie rozčlenené na lokality, v ktorých platí nasledovná funkčná regulácia zástavby s uvedením prípustného, obmedzeného a zakázaného využitia územia:

Funkčné územie rodinných domov (ÚRD)

Funkčné využitie: bývanie v rodinných domoch a vilách.

❖ *Prípustné sú:*

1. Rodinné domy, vily s maximálnym počtom 2 b.j.
2. Pre obsluhu územia slúžiace športové zariadenia.
3. Športové plochy
4. Garáže pre osobné automobily na pozemkoch rodinných domov .

❖ *Výnimočne prípustné sú:*

5. Rodinné domy s drobnochovom hospodárskych zvierat.
6. Obchody, služby a malé nerušivé remeselnícke prevádzky slúžiace potrebám miestneho obyvateľstva.
7. Malé stravovacie zariadenia.
8. Komerčné záhradníctva
9. Zariadenia pre výchovné, cirkevné, kultúrne, sociálne, zdravotné a športové účely.

❖ *Podmienky prevádzkovania uvedených činností:*

10. Odstavné plochy musia byť riešené na pozemku prevádzkovateľa služieb,
11. Uvedené služby nesmú mať negatívny vplyv na životné prostredie (hluk, vibrácie, zápach, odpadové vody znečistené ropnými látkami a pod.,

❖ *Nepripustné sú:*

12. Skladové zariadenia, zariadenia na spracovanie a výkup poľnohospodárskej produkcie
13. Servisy, garáže mechanizmov
14. Hygienicky závadná výroba

2.6.1.2 Občianska vybavenosť a sociálna infraštruktúra

Objekty občianskej vybavenosti sú sústredené v centre obce. Občianske vybavenie v rámci sociálnej infraštruktúry (školsťvo, zdravotníctvo, kultúra, osveťta, šport a sociálna starostlivosť) je v obci zastúpené nasledujúcimi zariadeniami:

- Z verejných služieb je v obci iba úradovňa obecného úradu v účelovom objekte v strednej časti obce.
- Pri obecnom úrade je hasičská zbrojnica.
- Gréckokatolícky chrám sa nachádza vo východnej časti obce. Obec má verejný cintorín, ktorý situovaný v južnej časti obce. Farský úrad sa nachádza v obce Hlivišťa.
- Na obecnom cintoríne je postavený dom smútku. Kapacita cintorína postačuje aj pre výhľadové obdobie.
- V západnej časti obce sa nachádza futbalové ihrisko s plochou 1,0 ha.
- Zdravotnícke zariadenie sa v obci nenachádza. Sociálne služby sú poskytované v rámci opatrovateľskej služby poskytovanej obcou.
- Základná škola a materská škola sa v obci nenachádza, súčasné aj budúce nároky budú saturované v susednom okresnom meste Sobrance.
- Obchodné služby sú poskytované v súkromných predajniach. Bývalý objekt COOP Jednota je využívaný pre komerčné účely.

V návrhu územného plánu obce je navrhované :

V súvislosti s rozvojom bytovej výstavby a s potrebou zvýšenia kvality sociálneho prostredia, navrhujeme dobudovanie občianskeho vybavenia a verejných a komerčných služieb:

- centrálny priestor obce – revitalizácia centrálného priestoru (parkové úpravy, oddychové plochy, prislúchajúce odstavné plochy pre motorové vozidlá) od hasičskej zbrojnice a obecného úradu po dom č.p. 62,
- obecný úrad navrhujeme na rozšírenie formou prístavby – rozšírenie pre kultúru a osvetu s dôrazom na polyfunkčné využívanie priestorov (klubové priestory pre mladých a dôchodcov, ubytovanie),
- pri obecnom úrade navrhujeme plochu pre malý amfiteáter,
- rekonštrukcia hasičskej zbrojnice
- v západnej časti kat. územia je navrhovaná rezervná plocha - zmiešaná občianska vybavenosť,
- sadové úpravy na obecnom jestvujúcom a navrhovanom cintoríne, pri navrhovanom športovom areáli.

Verejné, komunikačné, zhromažďovacie a parkové plochy

Návrh vytvára priestor pre plochy verejného spoločenského kontaktu pri objektoch občianskej vybavenosti a v priestoroch komunikačných uzlov so zreteľom na možnosti v území. Rozptyľové zhromažďovacie plochy, námestia a parkové plochy sa nachádzajú v strednej časti obce – územie pri obecnom úrade.

Funkčné využitie: občianska vybavenosť (ÚOV)

❖ *Prípustné sú:*

1. Obchody, služby, administratívne a správne zariadenia.
2. Zariadenia pre verejnú správu
3. Služby v oblasti cestovného ruchu
4. Cirkevné, výchovné a kultúrne zariadenia.
5. Zdravotnícke zariadenia a zariadenia sociálnej starostlivosti
6. Stravovacie a ubytovacie zariadenia, zábavné zariadenia
7. Školské zariadenia
8. S hlavnou funkciou súvisiaca technická a obslužná vybavenosť
9. Verejné a vyhradené parkoviská, pre osobné automobily

❖ *Výnimočne prípustné sú:*

10. Byty v nebytových domoch, pohotovostné byty a ubytovne
11. Nerušivé remeselnícke zariadenia

❖ *Podmienky prevádzkovania uvedených činností:*

12. Odstavné plochy musia byť riešené na pozemku prevádzkovateľa služieb,
13. Uvedené služby nesmú mať negatívny vplyv na životné prostredie (hluk, vibrácie, zápach, odpadové vody znečistené ropnými látkami a pod.,

❖ *Nepripustné sú:*

14. výroba

Funkčné využitie: zmiešaná funkcia - občianska vybavenosť, šport, rekreácia (ÚOŠR)

❖ *Prípustné sú:*

1. Všetky druhy športových stavieb a ihrísk
2. Zariadenia pre trávenie voľného času
3. Služby v oblasti cestovného ruchu a organizovanej turistiky
4. Služby v oblasti zariadení kúpeľnej liečby
5. Zariadenie služieb pre prechodné ubytovanie s charakterom trvalého bývania a ubytovacie zariadenia,
6. Verejná zeleň
7. Súvisiaca dopravná a technická vybavenosť
8. Verejné a vyhradené parkoviská

❖ *Podmienky prevádzkovania uvedených činností:*

9. Odstavné plochy musia byť riešené na pozemku prevádzkovateľa služieb,
10. Uvedené služby nesmú mať negatívny vplyv na životné prostredie (hluk, vibrácie, zápach, odpadové vody znečistené ropnými látkami a pod.,

❖ *Nepripustné sú:*

11. Výroba
12. Skladové zariadenia, zariadenia na spracovanie a výkup poľ. produkcie
13. Servisy, garáže mechanizmov

2.6.1.3 Výrobné a hospodárske územia

Výrobné prevádzky sa v obci nenachádzajú.

Poľnohospodárska výroba

V kat. území obhospodaruje poľnohospodárske pozemky družstva – PD Choňkovce. Jeho areál sa nachádza v severnej časti zastavaného územia obce. Spoločnosť sa zaoberá chovom dojníc (počet 250ks). V súčasnosti zamestnáva 10 ľudí. Plocha areálu je 6 ha. Všetky obhospodarované plochy sú odvodnené.

Menej dostupné sú údaje o súkromne hospodáriacich roľníkoch, ktorí však z hľadiska nízkeho počtu SHR významnejšie neovplyvňujú rozvoj poľnohospodárstva v obci. SHR – sú to služby súvisiace s pestovaním plodín, rozmnožovanie rastlín

Lesné hospodárstvo

V západnej časti obce sa nachádza areál „Škôlkarské stredisko Sobranecké Kúpele“, ktoré je v správe Lesov SR š.p. Banská Bystrica, odš. závod Semenoles Liptovský Hrádok. Plocha areálu je 7,6292 ha. Počet zamestnancov je 12

V rámci lesného hospodárstva sú lesy na území obce obhospodarované podnikom Lesy SR, š.p. Odštepňý závod Sobrance (celková výmera lesných porastov je 7,6292 ha. Z celkovej výmery k.ú. 673,34 ha predstavuje lesnatosť 1,13%.

Prírodné zdroje územia

V širšom okolí riešeného územia sú predpokladané zásoby termálnej vody.

Návrh

V územnom pláne obce je navrhované :

- navrhujeme modernizáciu existujúcich stavieb a dobudovanie adekvátnych kapacít pre prvovýrobu a spracovanie poľ. produktov,
- riešiť rozvoj nových výrobných a nevýrobných aktivít a služieb vytvorením ponuky nevyužitých objektov a priestorov na území obce, vytvoriť podmienky pre umiestnenie malých remeselných prevádzok na zvýšenie počtu pracovných príležitostí v obci.

Funkčné využitie: umiestnenie zariadení výroby a skladov, kompostárne a zberného dvora.

❖ *Prípustné sú:*

1. Hygienicky nezávadná výroba.
2. Zberné dvory a kompostárne.
3. Skladové hospodárstvo.
4. Nákupné centrá, obchody.
5. Služby, malé nerušivé remeselnícke prevádzky slúžiace potrebám miestneho obyvateľstva.

❖ *Výnimočne prípustné sú:*

6. Pohotovostné (služobné) bývanie v nebytových domoch.
7. Malé stravovacie zariadenia a drobné zariadenia pre zdravotnícke a športové účely.

❖ *Nepripustné sú:*

8. Prvotné spracovanie surovín (huty, zlievárne, chemický priemysel, drevársky a papiernický priemysel, spracovanie ropy, hnojív a pod.).

2.7 KULTÚRNO – HISTORICKÉ A PRÍRODNÉ HODNOTY

2.7.1 Vývoj a súčasný stav urbárnej štruktúry obce

Z listiny Jágerskej Kapituly z roku 1336 je zapísaná dedina Tibava aj pod maďarizovaným názvom v zmysle Nižná Tibava. Z pomenovania vyplýva, že vtedy jestvovala aj Vyšná Tibava, teda Horňa. Keď si v roku 1337 šľachtici u Michaloviec delili územné majetky michalovského panstva, delba sa vzťahovala aj na Horňu. V súvislosti s delbou vznikli prvé písomné správy o tejto dedine. Najstaršia písomná zmienka o obci je z roku 1417 pod názvom Felseufali – Horná Ves. Podľa niektorých historických zdrojov sa

predpokladá vznik už v roku 1282. Obyvateľstvo obci tvorili najmä usadlíci rusínskeho pôvodu, neskôr v 18. storočí mala väčšinou slovenské obyvateľstvo. Počas súpisu z roku 1828 bolo v obci 43 domov a 473 obyvateľov a v roku 1910 mala 659 obyvateľov. V chotári obce boli v 18. storočí postavené Sobranecké kúpele, ktoré v 60. rokoch 20. storočia boli administratívne pričlenené do katastra mesta Sobrance. Do roku 1918 obec administratívne patrila do Užskej stolice.

Sídlnú časť možno rozdeliť do štyroch častí: centrum obce (historický najstaršej časti) kde sa nachádza aj gréckokatolícky kostol a obecný úrad, južnej časti – cintorín, severnej časti – hospodársky dvor a menšej západnej časti – futbalové ihrisko a minerálne pramene.

2.7.2 Kultúrne – historický potenciál

Legislatívnu ochranu pamiatok s podmienkami ochrany kultúrnych pamiatok a pamiatkových území v súlade s medzinárodnými zmluvami v oblasti európskeho a svetového kultúrneho dedičstva upravuje zákon č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu. Pamiatkový fond tvorí súbor huteľných a nehnuteľných vecí vyhlásených podľa uvedeného zákona za národné kultúrne pamiatky, pamiatkové rezervácie a pamiatkové zóny. Národné kultúrne pamiatky sú v § 2, ods. 3 zákona č. 49/2002 Z.z. uvedené ako kultúrne pamiatky.

Skúmané územie je súčasťou Košického kraja, kde sa stretávajú a prelínajú kultúrne vplyvy viacerých historických regiónov. Severná hranica bola časť chrbta Nízkyh Beskýd. Juhozápadne susedila s Abovskou župou, severozápadne so Šarišskou župou, severovýchodne s Haličskou župou, východne a juhovýchodne s Užskou župou a juhovýchodne až južne so Sabolčskou župou. Kultúra „Užskej župy v kontexte východoslovenskej oblasti je charakterizovaná prvkami nižinej kultúry s okrajovými horstvami v jeho západnej, najmä severnej časti. Dôležitú úlohu v jej formovaní zohrali vplyvy Sedmohradska na juhu a pôsobenie gréckokatolíckej a pravoslávnej cirkvi na severe a východe územia.

2.7.3 Národné kultúrne pamiatky, objekty pamiatkového záujmu

V platnom Ústrednom zozname pamiatkového fondu SR sú zapísané najvýznamnejšie zachované objekty, ktoré sa vzhľadom na svoju kultúrnu, umelecko-historickú a architektonickú hodnotu stali neoddeliteľnou súčasťou historického urbanisticko-architektonického prostredia obcí. Ide hlavne o objekty zo starších období dejín:

2.7.3.1 Národná kultúrna pamiatka

V katastrálnom území obce je v Ústrednom zozname pamiatkového fondu (ďalej len „ÚZPF“) evidovaný solitérny objekt – nehnuteľná národná kultúrna pamiatka (ďalej „NKP“):

Kostol gréckokatolíckej cirkvi – kostol Nanebovstúpenie Panny Márie – parc. č. 1; č. ÚZPF 10258/0

neobarokový, postavený v druhej polovici 19. storočia. Opravovaný bol v roku 1954. Je to jednoloďová s polkruhovým presbytériom a do štítového priečelia vstavanou vežou. Vnútorne priestory sú zaklenuté pruskými klenbami s klenbovými pásmi, ktoré dosahujú na rímsoy pilastrami.

Návrh

Ochranu pamiatok na území obce zabezpečovať v súlade s ustanoveniami zákona NR SR č. 49/2001 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu.

2.7.3.2 Archeologické hodnoty

V katastrálnom území obce nie sú evidované žiadne archeologické nálezy.

Katastrálne (resp. dotknuté) územie má vhodné podmienky pre predhistorické a historické osídlenie a to aj na miestach, kde doteraz neboli zachytené žiadne archeologické nálezy. Ochrana predpokladaných archeologických nálezov je riešená predovšetkým formou realizácie archeologického výskumu. O nevyhnutnosti vykonať záchranný výskum (ako predstihového opatrenia na záchranu predpokladaných archeologických nálezov) rozhoduje Krajský pamiatkový úrad podľa § 37 ods. 3 pamiatkového zákona. Podmienky ochrany archeologických nálezísk zabezpečuje Krajský pamiatkový úrad Košice v spolupráci s príslušným stavebným úradom v územnom a stavebnom konaní, podľa § 41 ods. 4 pamiatkového zákona.

V prípade náhodného archeologického nálezu mimo povolenej stavby je nutné postupovať v zmysle § 40 pamiatkového zákona, nález na mieste zabezpečiť pred poškodením a ihneď ohlásiť na krajský pamiatkový úrad Košice.

2.7.4 Prírodné hodnoty územia

2.7.4.1 Krajinná - estetické hodnoty územia

V k.ú. obce sa nachádzajú nasledovné chránené územia národnej siete

- významný krajinný prvok v predmetnom území tvoria regionálne biocentrum Sobranecké Kúpele..

2.8 NÁVRH RIEŠENIA BÝVANIA, OBČIANSKEHO VYBAVENIA SO SOCIÁLNOU INFRAŠTRUKTÚROU, VÝROBY A REKREÁCIE

2.8.1 Bývanie

Z rozboru základných charakteristík bytového fondu obce možno konštatovať, že doterajší vývoj bytov zaznamenal najväčší prírastok po roku 1970. Počas celého sledovaného vývoja bytového fondu obec dosahovala v počte bytov / 1000 obyvateľov ako aj obložnosť je nepriaznivo pod okresným aj krajským priemerom.

Návrh

Navrhovaný počet bytových jednotiek (RD) a obyvateľov

Byty			Obyvatelia	
Stav bytov v roku 2010	Navrhovaný prírastok	Navrhovaný stav do r. 2030	Obložnosť	Počet obyvateľov podľa disponibilných plôch
132	19	151	3.1	467

2.8.2 Sociálna infraštruktúra a občianske vybavenie

Zariadenia občianskeho vybavenia sú v skúmanom území členené do troch kategórií:

- sociálna infraštruktúra – školstvo a výchova, zdravotníctvo a sociálna starostlivosť
- komerčná infraštruktúra – maloobchodná sieť, ubytovanie a stravovanie, služby nevýrobné, služby výrobné
- ostatná infraštruktúra – administratíva, verejná správa, kultúra a osвета, telovýchova a šport, a iné.

Prieskumy a rozboru zariadení občianskeho vybavenia sú vypracované na základe údajov poskytnutých pracovníkmi obecného úradu a priamym prieskumom v teréne. Jednotlivé kategórie občianskej vybavenosti zastúpené v obci, ich kapacity a kvalita, zodpovedajú významu obce v štruktúre osídlenia, počtu obyvateľov v jeho sídelných štruktúrach, polohe vo vzťahu k ostatným sídelným štruktúram, možnosti finančného zabezpečenia potrieb zariadení občianskej vybavenosti v minulosti a iniciatíve obyvateľov po roku 1989.

Zastúpenie kategórií občianskej vybavenosti v skúmanom území dokumentuje nasledujúci prehľad.

2.8.2.1 Školstvo a výchova

Základná škola a materská škola sa v obci nenachádza. Súčasný aj budúci nároky budú saturované v susednom okresnom meste Sobrance.

2.8.2.2 Kultúra a osвета

Možnosti kultúrneho využitia občanov obce sú mimo obec Horňa. Obec nemá priestory pre kultúrne účely.

Návrh

V strede obce sa nachádza objekt obecného úradu. V návrhovom období sa uvažuje s prístavbou k objektu obecného úradu s vytvorením priestoru pre kultúrny dom s kapacitou 150 stoličiek s kuchyňou a soc. zariadením.

Zastavaná plocha objektu je 150 m².

Pri obecnom úrade je navrhovaná plocha pre malý amfiteáter. Zastavaná plocha 100 m².

2.8.2.3 Cirkevné zastúpenie

Kostol, chrám:

Kostol gréckokatolíckej cirkvi – kostol Nanebovstúpenie Panny Márie - – parc. č. 1; č. ÚZPF 10258/0 - neobarokový, postavený v druhej polovici 19.storočia. Opravovaný bol v roku 1954. Zastavaná plocha kostola je 240m².

Návrh

Cirkevný objekt je po stavebno technickom stave vyhovujúce. Objekt je po čiastočnej rekonštrukcii.

2.8.2.4 Cintorín

V obci sú lokalizované v južnej časti zastavaného územia dva obecné cintoríny (starý a nový). Rozloha cintorína je 1,0 ha. Pásmo hygienickej ochrany je 50 m od oplotenia cintorína v zmysle § 33 odst. 4. zákona 470/2005. Kapacitne bude cintorín postačovať aj vo výhľadovom období.

2.8.2.5 Šport*Športové zariadenia*

Ťažiskom športovej vybavenosti obce je futbalové ihrisko v západnej časti zastavaného územia obce o celkovej ploche 1,0ha. Súčasťou areálu je tenisové a volejbalové.

Návrh

Plocha areálu futbalového ihriska postačuje aj pre výhľadové obdobie. V rámci areálu je potrebné vytvoriť parkovacie plochy. V územnom pláne navrhujeme nové plochy pre športovo-rekreačné účely východne od jestvujúceho futbalového ihriska. Navrhujeme plochy ihrísk pre deti predškolského veku, tenisové a viacúčelové ihriská, oddychovú zónu a parkovú zeleň.

Navrhovaná plocha o rozlohe 0,30 ha.

V západnej časti od zastavaného územia je navrhovaná plocha zmiešanej funkcie: občianska vybavenosť, športové plochy, zeleň a pod. Navrhovaná plocha je o rozlohe 5,6323 ha.

2.8.3 Zdravotníctvo

Zdravotnícke zariadenie sa v riešenom území nenachádza. Zdravotná starostlivosť je poskytovaná v meste Sobrance a Michalovce.

2.8.4 Sociálna starostlivosť

Opatrovateľská služba v rodinách sa v súčasnosti zabezpečuje prostredníctvom obce, ktorá poskytuje pomoc občanom.

2.8.5 Služby**2.8.5.1 Maloobchodné zariadenie**

V obci sa nachádza súkromná predajňa s pohostinstvom.

Návrh

Maloobchodné zariadenia základného potravinárskeho sortimentu navrhujeme aj naďalej riešiť formou rozptýlených objektov po celej obci. Jestvujúce zariadenia si vyžadujú modernizáciu a úpravy spevnených plôch a okolia.

Nevýrobné služby (holičstvo, kaderníctvo, stravovacie zariadenia, zariadenia spotrebného tovaru a elektroniky) a hygienicky nezávadné výrobné služby (krajčírstvo) navrhujeme situovať do objektov rodinných domov s polyfunkčným využívaním, alebo účelovo rekonštruovaných na tieto aktivity. Ostatné výrobné služby a výkup druhotných surovín v obci nenavrhujeme.

Jestvujúce zariadenia si vyžadujú modernizáciu a terénne a sadové úpravy okolia.

2.8.6 Správa, verejná správa, inštitúcie*Samospráva*

Obecná samospráva obce sídli v účelovom objekte. Zastavaná plocha objektu je 135 m², plocha pozemku je 160 m². Objekt je jednopodlažný. Postavený je v 90 r. je napojený na prívod vody, plynu, elektriny. Odkanalizovanie je do verejnej kanalizácie. V pôsobnosti obce je starostlivosť o verejné priestranstvá, zeleň, čistotu, zber komunálneho odpadu, činnosť územného plánovania, miestneho rozvoja, bývania, zariadení služieb sociálnej starostlivosti, kultúry. Počet zamestnancov 2.

Návrh

K objektu obecného úradu navrhujeme prístavbu priestorov pre kultúrne a spoločenské účely. Navrhovaná plocha 150m².

2.8.7 Ostatné zariadenia*Hasičská zbrojnica,*

Objekt hasičskej zbrojnice sa nachádza pri obecnom úrade. V návrhovom období je potrebná rekonštrukcia objektu hasičskej zbrojnice. Zastavaná plocha je 47m².

Dom smútku,

Na miestnom cintoríne sa nachádza domu smútku s kapacita 40 miest, zastavaná plocha 70 m².

2.8.8 Hospodárska základňa**2.8.8.1 Výroba**

Výroba v riešenom území nie je vybudovaná ani sa nenavrhuje.

2.8.8.2 Poľnohospodárstvo

V kat. území obhospodaruje poľnohospodárske pozemky družstva – PD Choňkovce. Jeho areál sa nachádza v severnej časti zastavaného územia obce. Spoločnosť sa zaoberá chovom dojníc (počet 250ks). V súčasnosti zamestnáva 10 ľudí. Plocha areálu je 6 ha. Všetky obhospodarované plochy sú odvodnené.

Menej dostupné sú údaje o súkromne hospodáriacich roľníkoch, ktorí však z hľadiska nízkeho počtu SHR významnejšie neovplyvňujú rozvoj poľnohospodárstva v obci. SHR – sú to služby súvisiace s pestovaním plodín, rozmnožovanie rastlín

Súčasná krajinná štruktúra riešeného územia

Kategória SKŠ	Kamienka (ha)
orná pôda	443,10
vinice	14,52
záhrady	30,42
ovocné sady	0,00
trvalé trávne porasty	102,43
lesná pôda	7,54
vodné plochy a toky	17,03
zastavané plochy a areály	20,07
ostatné plochy a nelesná drevinná vegetácia	36,26
Spolu	673,37

Na riešenom území sa nachádzajú tieto tri najlepšie bonitované pôdno-ekologické jednotky:

bonitované pôdno-ekologické jednotky	Skupina BPEJ
03 48 002	4
03 41 003, 03 49 003, 03 48 202	5
03 27 003, 03 51 003, 03 57 002, 03 57 202	6

Návrh

Živočišnú výrobu v prípade záujmu rozširovať na jestvujúcom hospodárskom dvore v smere od obce.

Rastlinnú výrobu uskutočňovať v súlade s požiadavkami na zvyšovanie ekologickej stability územia - viď návrh opatrení v kapitole Kostra ÚSES.

Navrhuje rozvoj, resp. stabilizáciu existujúcich hospodárskych subjektov, malých remeselných prevádzok na území obce.

2.8.8.3 Lesné hospodárstvoLesné hospodárstvo

V západnej časti obce sa nachádza areál „Škôlkarské stredisko Sobranecké Kúpele“, ktoré je v správe Lesov SR š.p. Banská Bystrica, odš. závod Semenoles Liptovský Hrádok. Plocha areálu je 7,6292 ha. Počet zamestnancov je 12

V rámci lesného hospodárstva sú lesy na území obce obhospodarované podnikom Lesy SR, š.p. Odštepňý závod Sobrance (celková výmera lesných porastov je 7,6292 ha. Z celkovej výmery k.ú. 673,34 ha predstavuje lesnatosť 1,13%.

Návrh

V návrhu ÚPN-O sa neuvažuje so záberom lesných pozemkov na výstavbu. Navrhované turistické a cyklistické komunikácie sú po jestvujúcich miestnych a lesných komunikáciách. Návrh rešpektuje požiadavky na ochranu LP v zmysle § 5 zákona NR SR č. 326/2005 Z.z. o lesoch.

Ochranné pásmo - je potrebné dodržiavať 50 m od okraja lesných pozemkov.

2.8.9 Rekreačia, cestovný ruch, turistika a kúpeľníctvo

Športovo-rekreačnú vybavenosť obce možno z hľadiska ich lokalizácie rozdeliť do dvoch skupín:

- športovo-rekreačné zariadenia a priestory v zastavanom území obce,
- športovo-rekreačné zóny mimo zastavaného územia obce,

Na území obce nie sú vybudované osobitné rekreačné zariadenia. Prírodné podmienky katastrálneho územia obce vytvárajú podmienky pre rozvoj rekreácie na území obce, najmä vo forme prírodnej turistiky a cykloturistiky vo väzbe na blízkú oblasť cestovného ruchu medzinárodného významu Zemplínska šírava, Vihorlat, Morské oko. Pre rozvoj chalupárstva sú vytvorené predpoklady v zachovalej ľudovej architektúre rodinných domov.

Na území mesta Sobrance je potenciálnym priestorom pre rekreáciu - areál Sobraneckých kúpeľov. V súčasnosti je tento areál nevyužívaný.

V okrese Sobrance sú zaregistrované zdroje prírodných minerálnych vôd v lokalitách: Jenkovce (Kyselka na lúke), Nižné Nemecké (Kyselka pri ŠM), Porostov (vrt na dvore ŠM), Svätuška (vrt RH-1) a Sobrance (Kúpeľný prameň, Očný prameň, Horná Okenca, Dolná Okenca, Kráter, vrt TMS-2, a vrt TMS-3).

V kat. území obce Horňa sa nachádzajú 2 vrty geotermálnych vôd o hĺbkach 112, 150, a 822 m o výdatnostiach na prelive 3,4, 1,5 a 0,3 l.s⁻¹ o teplote 17 °C.

Návrh

Prírodná turistika a vidiecky cestovný ruch.

Podľa stratégie rozvoja cestovného ruchu v regióne Dolný Zemplín (KSK, r. 2009), v obci Horňa navrhujeme služby prírodnej turistiky a vidieckeho cestovného ruchu: ubytovanie (na súkromí, v penziónoch, chatách, hoteloch), stravovanie (v stravovacích zariadeniach, prostredníctvom ubytovateľov, formou prípravy vlastnej stravy), športové a relaxačné služby (pešia turistika, cykloturistika, termálne kúpaliská, a i.), služby spojené s poznávaním prírodných krás, kultúrnych a historických pamiatok vidieka (spracovanie itinerárov výletov, sprevádzanie, resp. komplexné zabezpečenie výletov).

Pri realizovaní prírodnej turistiky a vidieckeho cestovného ruchu navrhujeme:

- využitím staršieho bytového fondu (formou prestavby a rekonštrukcie) so zachovaním prvkov pôvodnej regionálnej architektúry (ubytovacie a stravovacie kapacity, penzióny a i.),
- dobudovanie a zvýšenie štandardu športových plôch na území obce a rozšíriť ponuku pre rôzne formy športových aktivít,

Kúpeľníctvo a zdravotný cestovný ruch

K realizovaniu takého typu cestovného ruchu je potrebná komplexná obnova areálu Sobraneckých kúpeľov s využívaním zdrojov prírodných minerálnych vôd.

Na európskom trhu je záujem využívať ponuku najmä tradičnej kúpeľnej liečby. Z týchto dôvodov sú v územnom pláne navrhované plochy pre využívanie geotermálnych vôd, ktoré sa nachádzajú v západnej a severozápadnej časti k.ú. obce.

Navrhovaná plocha vo výmere 5,6323 ha je pre ubytovanie, doplnkové služby, plochy pre šport a voľný čas, plochy pre občiansku vybavenosť a pod.

Ďalšie plochy sú navrhované ako rezervné, západne od zastavaného územia obce. Rezervná plocha je vo výmere 19,70 ha.

2.9 VYMEDZENIE ZASTAVANÉHO ÚZEMIA OBCE

Súčasný zastavaný územie obce je vymedzené hranicou, ktorá je zdokumentovaná v grafickej časti územného plánu vo výkrese č. 3 v mierke 1:2000. Zastavané územie obce Kamienka vyhlásené v zmysle platnej legislatívy (k 1.1.1990) je vymedzené hranicou súčasného zastavaného územia, ktorá je vymedzená v rámci k. ú. obce (hranica je znázornená v grafickej časti dvojbodkovou čiarkovanou čiarou).

Navrhované úprava hranice zastavaného územia

Navrhovaný územný rozvoj funkčných plôch si vyžaduje rozšírenie hranice zastavaného územia v lokalitách znázornených vo

výkrese č.03 a vo výkrese č.07 – „Perspek. využitie poľ. pôdy na nepoľnohospodárske účely“.

- a) rozšírenie hraníc zast. územia vyplývajúce z ÚPN (číslovanie je podľa výkresu č.07)
- č. 1 „Veľké zámery“ – plocha pre rodinné domy - rozloha: 0,4508 ha
 - č. 2 „Veľké zámery“ – plocha pre rodinné domy - rozloha: 0,7166 ha
 - č. 3 - plocha pre rekreáciu a cestovný ruch - rozloha: 5,6323 ha
 - č. 4 „Veľké zámery“ – plocha pre zeleň - rozloha: 0,1554 ha
 - č. 5b „Záhumienky od kúpeľov“ – plocha pre rodinné domy - rozloha: 3,3423 ha
 - č. 9 „Záhumienky od kúpeľov a Dolné hony“ – plocha pre dopravu a tech. infraštruktúru - rozloha: 0,7472 ha
 - č. 10 „Pri trafostanici“ – plocha pre rodinné domy - rozloha: 0,0988 ha
 - č. 11 „Pri trafostanici“ – plocha pre zeleň - rozloha: 0,0317 ha
 - č. 12 „Pri trafostanici“ – plocha pre dopravu a tech. infraštruktúru - rozloha: 0,0849 ha
- b) rozšírenie hraníc zast. územia o plochy existujúcej zástavby
- plocha jestvujúceho ihriska – 0,9929 ha

2.10 VYMEDZENIE OCHRANNÝCH PÁSIEM A CHRÁNENÝCH ÚZEMÍ

2.10.1 Ochranné pásma

V riešenom území sa nachádzajú tieto ochranné pásma ktoré je potrebné pri ďalšom územnom rozvoji obcí rešpektovať:

- pásmo hygienickej ochrany 50 m od oplotenia cintorína v zmysle § 33 odst. 4. zákona 470/2005.
- ochranné pásmo lesa 50 m od hranice lesného porastu v zmysle § 10 zákona NR SR č. 326/2005 Z.z. o lesoch.
- 20 m cesta III. triedy od osi vozovky na každú stranu v úseku mimo zastavané územie obce.
- vonkajšie nadzemné vedenie od 1 kV do 35 kV je 10 m od krajného vodiča na každú stranu vedenia.
- vonkajšie podzemné vedenie je 1 m pri napätí do 110 kV na každú stranu vedenia.
- pre elektrické stanice vonkajšieho vyhotovenia s napätím do 100 kV je ochranné pásmo vymedzené zvislými rovinami, ktoré sú vedené vo vodorovnej vzdialenosti 10 m kolmo na každú stranu vedenia.
- pre vzdušné vedenie VN 22 kV v zmysle Zákona č. 70/1998 Zb. o energetike je ochranné pásmo 10 m od krajného vodiča na každú stranu vedenia. Pre izolované vonkajšie VN 22 kV vedenie je určené ochranné pásmo 2 m na každú stranu vedenia.
- vonkajšie vzdušné vedenie NN sa nechráni ochrannými pásmami. Ochranné pásmo zemných kábelových nn vedení v zmysle Zákona č. 70/1998 Zb. o energetike je stanovené 1 m na každú stranu vedenia.
- STL plynovod 10 m na každú stranu od osi plynovodu (bezpečnostné pásmo) na voľnom priestranstve a v nezastavanom území.
- 20 m pri plynovodoch s tlakom od 0,4 MPa do 4 MPa a s menovitou svetlosťou do 350 mm.
- 1m pre plynovod, ktorým sa rozvádza plyn na zastavané územie obce s prevádzkovým tlakom nižším ako 0,4 MPa.
- 0,5 – 1,0 m od osi na každú stranu telekomunikačnej siete a diaľkového kábla.
- 1,5 m pásmo ochrany verejného vodovodu a verejnej kanalizácie do priemeru 300 mm od vonkajšieho pôdorysného kraja potrubia na obidve strany.
-
- ochranné pásmo poľnohospodárskeho dvora 200m
- ochranné pásmo chránenej vodárenskej oblasti (CHVO)
- ochranné pásmo zdroja minerálnej vody
- inundačné územie Sobranceckého potoka a Žiarovnice v zmysle § 20 zákona č. 7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami.
- pozdĺž brehov toku ponechať 10,0 m voľný nezastavaný pás.
- pozdĺž ostatných vodných tokov ponechať 5,0 m voľný nezastavaný pás.
- hydromelioračných zariadení – min. 5 m ochranné pásmo od brehovej čiar kanála a 3 m od osi krytého kanála

2.11 RIEŠENIE ZÁUJMOV OBRANY ŠTÁTU, POŽIARNEJ OCHRANY, OCHRANY PRED POVODŇAMI

2.11.1 Riešenie záujmov obrany štátu

V k.ú. Horňa sa nenachádzajú vojenské objekty. Pre záujmy obrany štátu nie sú limitované plochy pre rozvojové zámery rozvoja sídelnej štruktúry a priestorov v skúmanom území.

2.11.2 Riešenie civilnej ochrany obyvateľstva

Podľa Vyhlášky Ministerstva životného prostredia SR č. 55/2001 Z.z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii sa pri územnom pláne obcí doložka civilnej ochrany nespracováva. Doložka je súčasťou územného plánu zóny.

2.11.3 Riešenie ochrany pred požiarmi

V obci je objekt hasičskej zbrojnice. Nároky na nové plochy a zariadenia neboli odborom hasičskej ochrany Okresného úradu Michalovce požadované.

Navrhovaná sieť zberných a obslužných komunikácií v zastavanom území obce umožní optimálny prístup požiarnej techniky do všetkých jej častí a k jednotlivým objektom.

V území obce je riešené zásobovanie vodou z jestvujúcej a navrhovanej vodovodnej siete.

Požiarna potreba vody Q pož.

Podľa **STN 920400**, tabuľka 2, položka 2 (Nevýrobné stavby s plochou 120-1000m², výrobné stavby jednopodlažné do plochy 500m²) je potreba požiarnej vody 12,0 l/s. Podľa článku **3.2.** citovanej normy, zdroje vody na hasenie požiaru musia byť schopné trvalo zabezpečovať potrebu vody na hasenie požiarov najmenej počas 30 minút, t.j. celková zásoba požiarnej vody je 12,0 l/s . 30 minút = 21 600 l = 21,6 m³.

2.11.4 Riešenie ochrany pred povodňami

Základným právnym dokumentom ochrany podzemných a povrchových vôd je zákon č.364/2004 Z.z. o vodách a o zmene zákona SNR č.372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon).

Inundačným územím je podľa §42 zákona č.184/2002 Z.z. o vodách a zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o vodách) územie priľahlé k vodnému toku, zaplavované vyliatím vody z koryta vodného toku, vymedzené záplavovou čiarou najväčšej známej alebo navrhovanej úrovne vodného stavu.

Rozsah inundačného územia určuje orgán štátnej vodnej správy na návrh správcu vodného toku. Ak inundačné územie nie je určené, vychádza sa z dostupných podkladov o pravdepodobnej hranici územia ohrozeného povodňami.

V k.ú. obce Horňa spravuje SVP š.p. Od. závod Košice vodné toky: Sobranecký potok, tok Žiarovnica, bezmenný pravostranný prítok Žiarovnice, potok Hliník, Baškovský kanál a Slaný potok.

Na tokoch boli prevedené úpravy:

- o Sobranecký potok preteká intravilánom obce Horňa, bola vybudovaná úprava koryta lomovým kameňom v úseku toku rkm 0,000-9,273 za účelom ochrany. Kapacita na Q₁₀₀ ročnej veľkej vody je nedostatočná.
- o Žiarovnica v úseku toku rkm 6,25 – 6,80 je upravený lomovým kameňom. Kapacita na Q₁₀₀ ročnej veľkej vody je nedostatočná.
- o Slaný potok – je čiastočne upravený s nedostatočnou kapacitou na odvedenie Q₁₀₀ ročnej veľkej vody.

Na ostatných tokoch neboli prevedené úpravy.

Návrh

Starostlivosť o korytá uvedených tokov a kanálov vyplýva z existujúcej legislatívy a spadá do činností Slovenského vodohospodárskeho podniku, š. p., Košice, OZ Povodie Bodrogu a Hornádu.

Pre stavby v inundačnom území sa má uplatňovať princíp povoľovania iba vo výnimočných prípadoch a za dodržania podmienok, ktoré určí správca toku. V zásade ide o objekty, určené pre vodné športy a rekreáciu, ktoré sú polohovo viazané na vodné toky. Ostatné objekty – záhradné a rekreačné chaty, rodinné domy a pod. v záplavovom území, by stavebné úrady nemali zo zásady povoľovať; vo výnimočných prípadoch iba pri zabezpečení individuálnej ochrany stavieb a na zodpovednosť stavebníka.

V prípade vybreženia vody z toku Žiarovnica a Sobraneckého potoka nehrozí zaplavenie záhrad a stavieb v obci Horňa. V prípade dlhodobiejšieho trvania nepriaznivých podmienok, /intenzívne privalové dažde, prípadne kombinácia rýchleho topenia sa snehu a privalové dažde/ môže dôjsť ku kumulatívne účinku t.j. vzdutiu hladiny a k vybreženiu hladiny:

- na toku Žiarovnica západne od Sobraneckých Kúpeľov,
 - na Sobraneckom potoku – v centrálnej časti obce Horňa,
- čím by mohlo dôjsť k spojeniu negatívnych účinkov zátopových vln a k zväčšeniu zátopového územia na väčšiu časť územia obce.

Navrhované protipovodňového opatrenia obce sú:

- a) odstraňovanie prekážok znemožňujúcich plynulý odtok vôd,
- b) ochranu hrádzi proti vlnobitiu, priesakom, erozívnym vplyvom, výverom a o ochranu proti preliatiu koruny hrádze, ochrana koryta vodného toku a jeho brehov pred ich narúšaním, poškodzovaním pred zosuvmi,
- c) narúšanie ľadových celín a zátarás,
- d) mimoriadna manipulácia na vodných stavbách ,
- e) uzavieranie prietrží,
- f) odvádzanie vôd zo zaplaveného územia,
- g) odvádzanie alebo odčerpávanie vnútorných vôd ,
- h) provizórne sprietočnenie zanesených korýt vodných tokov,
- i) opatrenia proti späťému vzdutiu vody na vyústených kanalizáciách a cestných priepustoch ,
- j) opatrenia na zamedzenie znečistenia vodného toku nebezpečnými látkami
- k) iné práce v zmysle § 10 zák. č. 666/2004 Z.z. o ochrane pred povodňami.
- l) revitalizácia zelene

3. NÁVRH OCHRANY PRÍRODY A TVORBA KRAJINY

3.1.1 Všeobecná charakteristika

Riešené územie obce Horňa sa nachádza v oblasti Sobraneckej roviny. Prírodné podmienky v regióne podmieňujú kvalitu pôd, čo súvisí s ich potenciálom. Pôdy v širšom dotknutom území sa vyznačujú pásmitosťou pôdných typov v smere od severu na juh v poradí od najnižších polôh po najvyššie: fluvizeme, pseudogleje, kambizeme a andozeme. Prevládajúcim pôdnym druhom sú pôdy hlinité a piesčito-hlinité. Vývoj pôd, okrem iných činiteľov, závisí najmä od pôdotvorného substrátu, expozície svahu, jeho sklonu, klímy, vodného režimu, atď. Vzhľadom na svoj potenciál (typologicko-produkčné kategórie) ide v rámci záujmového územia celkovo o stredne až menej produkčné pôdy, čo sa prejavuje aj v ich reálnom využívaní.

V podhorí Vihorlatu severne od riešeného územia sa nachádzajú predpokladané termálne vody. Teplota termálnych vôd v hĺbkach 800 - 1500 m sa pohybuje od 34 do 95 °C. Táto časť územia z tohto hľadiska ako i z pohľadu využitia suchých termálnych horín (v hĺbke 2000 m ich teplota dosahuje 150 - 200 °C) sa pokladá za perspektívnu oblasť netradičného zdroja energie. Významnejším zdrojom je kúpeľný prameň v susednom k.ú. v Sobranciach s výdatnosťou ($Q\ 15\ \text{l}\cdot\text{min}^{-1}$) a očný prameň. V minulosti sa používal na kúpeľnícke využitie. Pramene majú vyhlásené PHO 1. a 2. stupňa.

3.1.2 Chránené územia

3.1.2.1 Národná sieť chránených území

Národné parky (NP)	- nenachádzajú sa v riešenom území
Chránená krajinná oblasť (CHKO)	- nezasahuje riešené územie
Prírodná rezervácia (PR)	- nezasahuje riešené územie

3.1.2.2 Európska sieť chránených území

Chránené vtáčie územia (CHVÚ)	- nenachádzajú sa v riešenom území
Územie európskeho významu (ÚEV)	- nezasahuje riešené územie

3.1.3 Územia na ktoré sa vzťahuje záujem ochrany prírody

3.1.3.1 Genofondové významné lokality

- *Les pri Sobraneckých kúpeľoch* – nachádza sa susednom k.ú. Sobrance, ale svojou významnosťou ovplyvňuje aj predmetné územie nakoľko je v jeho bezprostrednej blízkosti. Územie predstavuje zvyšky pôvodného dubového a dubovo – hrabového lesa s enklávami lúk, s prevažne prirodzenou druhovou skladbou, rozptýlenými krovinami, s prirodzeným tokom Slaného potoka. Bývalé hniezdisko krakle. Chránené a ohrozené druhy živočíchov: muchárik sivý a ďateľ hnedkavý.
- *Sobranecký potok* - prirodzený tok meandrujúci v poľnohospodársky intenzívne využívanom území, sprevádzajú zvyšky pôvodných brehových porastov vrb a jelše lepkavej, reprezentujúce značnú biologickú hodnotu. Okrem toho územie

predstavuje zvyšky pôvodných lúk – je významným biotopom pre zástupcov rôznych živočíšnych skupín.

3.1.3.2 Významný krajinný a estetický hodnotný priestor

Riešené územie patrí v zmysle zákona NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov k územiu s 1. stupňom ochrany t.j. k územiám, ktorým sa neposkytuje osobitná ochrana.

Tvoria sieť genofondovo významných ekostabilizačných plôch v k.ú. obce Horňa, ktoré zaisťujú územné podmienky trvalého zachovania druhovej rozmanitosti prirodzeného genofodu rastlín a živočíchov na riešenom území. Za miestne ekostabilizačné plochy – významné krajinné prvky boli vybrané tie územia v ktorých sa nachádzajú najzachovalejšie sukcesné štádiá, alebo tie plochy, ktoré majú vhodné podmienky pre ich vznik a ďalší prirodzený vývoj. K ďalším kritériám pre výber ekologický významných segmentov krajiny je stupeň zachovalosti, prirodzenosti a reprezentatívnosti bioty a v neposlednom rade aj územná rozloha.

Vychádzajúc z vyššie uvedeného, pre udržanie a zvýšenie kvantitatívnej miery ekologickej stability a zabezpečenie rozmanitosti podmienok a foriem života v krajine, ako aj pre zachovanie, vytvorenie a udržanie optimálnej štruktúry v krajine a minimalizovanie negatívnych stretov medzi prvkami prírodného prostredia a antropogénnou činnosťou boli vymedzené genofondovo významné lokality, ktoré v danom širšie posudzovanom priestore predstavujú významné krajinné prvky:

- *Sobranceký potok* - prirodzený tok meandrujúci v poľnohospodársky intenzívne využívanom území, sprevádzajú zvyšky pôvodných brehových porastov vrb a jelše lepkavej, reprezentujúce značnú biologickú hodnotu. Okrem toho územie predstavuje zvyšky pôvodných lúk – je významným biotopom pre zástupcov rôznych živočíšnych skupín.
- *Slaný potok* – ovplyvňuje hydrologickú situáciu záujmového územia, preteká v susednom k.ú. Baškovce. Pramení v lesných komplexoch juhovýchodného okraja Vihorlatu, na celom úseku si zachováva prirodzený charakter. Brehy spevňujú súvislé pásy porastov vrb a jelše.
- *Potok Žiarovnica s prítokmi* – prirodzené toky potoka so zachovalými pásmi aluviálnych lúk, plochami pasienkov a zvyškami lesných porastov. Brehy tokov sprevádzajú súvislé brehové porasty s prevažne prirodzenou skladbou drevín. Dominujú vrby a jelša lepkavá s rôznym zastúpením krušina jelšová, lieska, hloh, lipa, dub letný a ďalšie dreviny prechádzajúce až k brehom potoka.
- *Prírodný areál Sobrancekých kúpeľov* – územie predstavuje kúpele miestneho významu situované medzi zvyškami pôvodného dubového a dubovo – hrabového lesa s enklávami lúk, s prevažne prirodzenou druhovou skladbou, rozptýlenými krovinami, s prirodzeným tokom Žiarovnica a Slaným potokom.

Lúky a pasienky sa v riešenom území vyskytujú v týchto typoch:

Predmetné lúky sa nachádzajú hlavne v okolí potoka, ktorý prechádza aj intravilánom obce.

1. *Svieže lúky a pasienky* – sú len krátkodobo ovplyvňované podzemnou alebo povrchovou vodou, ich výnosy závisia od dobrého ošetrovania a pri zlepšení výživy hnojením prípadne aj závlahami je možné dosiahnuť kvalitu intenzívnych trávnatých porastov.
2. *Polosuché trávnaté porasty* – sú na stanovištiach, ktoré sú na jar ovplyvňované zamokrením povrchovou vodou, v lete extrémne vysychajú. Z tohto dôvodu sa tu nedarí dobrým trávny druhom.

Hodnotenie biotickej kvality vegetácie

Pri hodnotení biotickej kvality vegetácie sme vychádzali z druhového zloženia a štruktúrnych vlastností porastov vegetácie, ktorá je v predmetnom území nízka. Bioticky najvyššiu kvalitu dosahujú lesy – tvoria 7,54 ha z celého k.ú. a brehové porasty Sobranceký potok, Slaný potok. Nižšiu úroveň majú lokality existujúcich miestnych biocentier. Bioticky najnižšie hodnotenie pripisujeme aglomeráciám a agrokultúram – v predmetnom území iba veľmi malý podiel.

Hodnotenie biologickej kvality krajiny z pohľadu potrieb živočíšstva

K najhodnotnejším biotopom územia z hľadiska kvalitatívnej a kvantitatívnej druhovej skladby patria biotopy málo sa líšiacie od biotopov pôvodnej krajiny. Sú nimi ekosystémy s vodným a lesným prostredím. Pre svoju obmedzenú dostupnosť vytvárajú relatívne stabilné biotopy s dôležitým genofondovým, reprodukčným, potravným a úkrytovým poslaním v krajine. S rozľahlosťou plochy narastá stupeň ich kvalitatívneho významu. Majú relatívne vysokú regeneračnú schopnosť s prvkami prirodzenej regulácie. Ostatné biotopy tvoria prechodné formy s dočasným faunistickým poslaním. Majú význam ako pufrovacie zóny. Využívané sú k oddychu, lovu a reprodukcii vymedzeného typu živočíšnych druhov. Ich hodnotový význam ako ekosystému je podriadený poslaniu, funkcii a antropickému vplyvu. Najhodnotnejšie biotopy v riešenom území sú lesy a brehové porasty pri vodných tokoch – Sobranceký potok, Slaný potok.

3.1.3.2.1 Súčasná krajinná štruktúra

Súčasná krajinná štruktúra, predstavuje celoplošné definovanie územia s aktualizovaným stavom reálnej štruktúry krajiny.

Riešené územie Horňa je z geomorfologického hľadiska súčasťou Sobraneckej roviny, ktorá je v rámci širšieho okolia urbanizované a stredne intenzívne až intenzívne využívané poľnohospodárstvom. Súčasná štruktúra krajiny je výsledkom dlhodobého antropického tlaku na krajinu, kde z pôvodne zalesneného územia bola krajina fragmentovaná na časti urbanizované (sídla a plochy dopravy), poľnohospodársky využívané plochy (orná pôda, lúky, pasienky, ovocné sady), plochy lesa, plochy nelesnej drevinovej vegetácie, ostatné plochy, vodné plochy.

Územie obce Horňa bolo hodnotené na základe aktuálnych podkladov (ortofotomapa, účelové polohopisné zameranie územia) a terénneho prieskumu katastrálneho územia v mesiaci október 2006. Znáznomená je v účelovej mape Krajinnoekologického plánu, kde sú uvedené nasledovné hlavné kategórie SKŠ:

- nelesná drevinná vegetácia – plošné porasty nelesnej drevinovej vegetácie, brehové porasty, medze a líniová vegetácia, plochy zarastajúce drevinnou vegetáciou, skupinky drevín a solitéry
- lesy
- orná pôda
- trvalé trávne porasty - lúky a pasienky, bylinné úhory, bylinné úhory s podielom drevín
- trvalé kultúry
- zastavané plochy a areály bez vegetácie – obytná zástavba a dvory, výrobné areály a objekty, spevnené plochy, staveniská, iné plochy bez vegetácie
- dopravné prvky – štátne cesty, účelové cesty
- vodné toky

Štruktúra riešeného územia

Kategória SKŠ	ha
orná pôda	443,10
vinice	14,52
záhrady	30,42
ovocné sady	0,00
trvalé trávne porasty	102,43
lesná pôda	7,54
vodné plochy a toky	17,03
zastavané plochy a areály	20,07
ostatné plochy a nelesná drevinná vegetácia	36,26
Spolu	673,37

V riešenom území boli za účelom spracovania krajinnoekologického plánu obce Horňa, pre definovanie vzájomných väzieb v krajine vyčlenené 3 základné krajinné typy krajinej štruktúry:

A. Agroekosystémy:

- orná pôda
- trvalé trávne porasty
- nelesná drevinná vegetácia /NDV/
- vodné toky
- mozaikové štruktúry

Orná pôda - v riešenom území predstavuje orná pôda 443,10 ha. V riešenom území sa nachádza orná pôda veľkobloková so segetálnou vegetáciou, ktorá je počas dlhého obdobia bez vegetačného krytu. Z toho vyplýva aj náchylnosť na vodnú a veternú eróziu. Východná časť územia vykazuje vysoký stupeň zornenia.

Trvalé trávne porasty - Predstavujú v k.ú. Horňa najväčšiu rozlohu 102,43 ha. Sú plochy fyziognomicky vzdialené od pôvodného vegetačného krytu, vyžadujú neustálu starostlivosť, od ktorej je závislý ich charakter. Trvalé trávne porasty sú prevažne polointenzívne, viac-menej prirodzené, doterajšími intenzifikačnými zásahmi však pomerne chudobné a monotónne. Výnimku tvoria niektoré plochy strmých strání alebo zamokrených plôch v alúviách, kde je veľmi hodnotná xerotermná vegetácia. Tieto plochy sú popísané ako ekologicky významné segmenty. TTP sú využívané hlavne na pasenie HD a kosenie. Časť TTP je zarastajúca krovínami. Okrajové plochy majú charakter lesa s prevládajúcou drevinou breza, osika, solitéry buka, hraba, liesky.

Nelesná stromová a krovinná vegetácia - K charakteristickým dominantám územia Horňa patria lesné lúky, ktoré vznikli

odlesnením pôvodného lesného krytu, krovinaté pasienky a poľnohospodárske lúky. V opisovanom území sa nachádza väčšina zachovalých mokrých lúk a slatín. Pasienky a lúky pokrývajú predovšetkým trávnaté porasty sitín, porasty ostríc, bezkolencové lúky, metlicové porasty a porasty s ostricou Davallovou. Z bežnejších druhov týchto stanovišť napr. psinček poplazitý, pichliač potočný, túžobník brestový atď. V stromovom a krovitom podraze sú zastúpené druhy rodu svíb, javor poľný hladkoplodý, čremcha strapcovitá, lieska obyčajná, jaseň štíhly, krušina jelšová, kalina obyčajná, viaceré stromovité a krovinaté druhy vŕb a hlohov.

Vody - Riešený priestor predstavujú: Sobranecký potok, Slaný potok po hranici s k.ú. Baškovce – Horňa a vlieva sa do potoka Žiarovnica, potok Hliník po hranici s k.ú. Ruskovce, Baškovský kanál. Súčasťou vodného hospodárstva sú aj úpravy vodných tokov, ktoré sa realizovali najčastejšie z dôvodov ochrany územia a obcí pred povodňami. Sobranecký potok pretekajúci intravilánom obce je regulovaný. Ostatný úsek je neregulovaný – koryto je nespevnené. Najväčšie prietoky sa znamenali v jarňoch mesiacoch, nižšie v letnom a zimnom období s miernym zvýšením na jeseň.

Mozaikové štruktúry - sa v rámci katastra vyskytujú pomerne hojne. Viazané sú na celý kataster Horňa, kde sa vyskytuje mozaika medzí, lúk a pasienkov, ale aj medzí a oráčín. Miestami dochádza vplyvom absencie obhospodarovania k stieraniu týchto štruktúr zarastaním náletovými drevinami.

B. Lesné spoločenstvá:

Lesné porasty sa rozprestierajú na malej časti v k.ú. Horňa, z ktorého zaberajú 7,54 ha. Porasty spadajú do LHC Sobrance. Ide prevažne o druhovú skladbu v zastúpení buk, dub, hrab, miestami javor, borovica, v brehových porastoch potokov najmä jelša, vŕby a miestami lieska. Plnia najmä pôdoochrannú funkciu. Prechod medzi lesom a PPF nie je všade jednoznačný a presne ohraničený. Terasy, kde pastviny neboli dlhšiu dobu ošetrované, začínajú postupne zarastať drevinami a krovinami. Prechod medzi poľnohospodárskou pôdou a lesom je pozvoľný.

C. Vidiecka krajina:

- sídelný útvar
- transportné línie a vedenia

Obytné a administratívne plochy - plochy sú koncentrované v zastavanom území obce.

Sídelná vegetácia - vegetácia v zastavaných územiach má tradičný charakter, je kultúrneho charakteru, značné plochy však zaberá aj synantropná vegetácia. Tvorená je predovšetkým vegetáciou úžitkových záhrad a okrasných plôch pri rodinných domoch a drevinovou vegetáciou na verejných priestranstvách, v okolí kostola a cintorína. Sídelnú vegetáciu reprezentujú aj planejúce liečivé a okrasné druhy, taktiež spoločenstvá trávnaté a krovinaté porasty lúk, medzí a výmoľov.

Prvky bez vegetácie - sú asfaltové, sčasti aj nespevnené a spevnené poľné a lesné komunikácie, spevnené plochy v obci, časti dvorov pri rodinných domoch a pod. Prírodné plochy bez vegetácie sa v území vyskytujú len veľmi obmedzene a majú tendenciu zarastať vegetáciou.

3.1.3.3 Biotopy

VYČLENENIE A TYPIZÁCIA BIOTOPOV V K.Ú. HORŇA

Biotopy posudzovaného územia sme zaradili do typov biotopov, ktorých charakteristiku uvádzame.

Lužné lesy

Lesné spoločenstvá na nivách vodných tokov, v nížine na väčších plochách. V území boli takmer úplne odstránené a premenené predovšetkým na ornú pôdu. Väčšinou zostali úzke pásy (prevažne do 10 m šírky na každom brehu) drevinných porastov na brehoch riek. Svojím zložením stromového poschodia sa tieto porasty blížia vrbovo-topoľovým lužným lesom. V porastoch prevládajú v stromovom poschodí vŕba krehká (*Salix fragilis*), vŕba biela (*Salix alba*) a ich kríženec *Salix x rubens*, často sa vyskytuje i jelša lepkavá (*Alnus glutinosa*). Do týchto porastov bývajú často vysádzované šľachtené euroamerické topole. Krajinnoeologická významnosť týchto biotopov je vysoká.

Lesíky, remízky, skupinky drevín

Maloplošné porasty drevín mimo súvislého lesa, druhové zloženie väčšinou obdobné ako nasledujúca jednotka. V podraze zvyčajne i výskyt lesných druhov, často býva zastúpená plná garnitúra bylinných druhov príslušnej jednotky lesných porastov a to i v prípade malej veľkosti týchto porastov. Ak sú obklopené nelesnou krajinou, stávajú sa refúgiom lesných druhov. Jednotku zaraďujeme medzi významné typy biotopov.

Úhory TTP, výrazne zarastajúce drevinami

Pokročilejšie sukcesné štádiá úhorov, z drevín sa uplatňujú predovšetkým slivka trnková (*Prunus spinosa*), ruža šíповá (*Rosa canina*), druhy rodu hloh (*Crataegus* sp. div.), zob vtáci (*Ligustrum vulgare*), druhy rodu ostružina, predovšetkým z okruhu ostružiny úžinovej (*Rubus fruticosus* agg.). V bylinnom poschodí sa už môžu vyskytovať i lesné druhy. Keďže sú zastúpené lúčne druhy (s výrazným podielom teplomilných druhov) a druhy, typické pre ekotóny, celková diverzita týchto porastov je relatívne vysoká. Jednotku zaraďujeme medzi významné typy biotopov.

Biotopy polí

Plošne najrozšírenejší typ biotopu v území. Ide prevažne o veľkoblokové orané polia, s pestovaním najmä obilnín. Z rastlinných spoločenstiev sú zastúpené synantropné - segetálne spoločenstvá, zo živočíchov sú to druhy agrocenóz. Cenózy sú väčšinou druhovo chudobné, výrazne bývajú zastúpené najmä synantropné druhy a druhy so širokou ekologickou amplitúdou. Tento typ biotopu zaraďujeme medzi málo významné.

Sukcesné štádiá rôznych spoločenstiev na plochách antropogénneho pôvodu s výrazným zastúpením drevín

Heterogénna skupina, zastúpenie drevín i druhové zloženie závisí od spôsobu využívania (väčšinou ide o nevyužívané plochy - úhory), spôsobu a doby vzniku a stanovištných podmienok. V území sa na týchto plochách väčšinou výrazne presadzujú pôvodné druhy rastlín. Tento typ biotopu hodnotíme ako relatívne menej významný.

Poloruderálne bylinné porasty na neúžitkoch

Hospodársky nevyužívané plochy, na ktorých z dôvodu ich relatívnej sukcesnej mladosti, vysokého zastúpenia konkurenčne mimoriadne silných bylín, predovšetkým tráv, opakovaného narušania alebo nevhodných stanovištných (najmä substrátových) podmienok sa neuplatňujú dreviny. Porasty bývajú často druhovo monotónne, s väčším alebo menším zastúpením synantropných druhov. Tieto porasty zaraďujeme medzi málo významné typy biotopov.

ZOOGEOGRAFICKÉ ZAČLENENIE ÚZEMIA A CHARAKTERISTIKA FAUNY

Z hľadiska zoogeografického členenia patrí posudzované územie do košického okrsku. Tento okrsek zaraďujeme do provincie Vnútrokarpatské zníženie, panónskej oblasti, juhoslovenského obvodu.

Súčasná štruktúra zoocenóz v posudzovanom území je výsledkom dlhodobého, evolučného vývoja a relatívne krátkodobého, ale veľmi intenzívneho pôsobenia činnosti človeka. Tento vplyv sa prejavuje najmä v kvalitatívnych zmenách pôvodných biotopov (habitatov), na ktoré sú jednotlivé zoocenózy viazané, vytváraní nových habitatov a vo výrazných zmenách plošného zastúpenia jednotlivých typov habitatov v krajine. Cez otvorenú krajinu prenikajú z juhu na dané územie teplomilné stepné živočíchy, ktoré sa tu stretávajú s horskými druhmi Karpát. Živočíchy patria medzi zástupcov spoločenstiev listnatého lesa, ako i polí, lúk, vodných tokov, vodných plôch a ich brehov.

Živočíchy tvoria nezastupiteľnú zložku všetkých typov spoločenstiev biosféry. V zložitých potravných reťazcoch prispievajú rozhodujúcou mierou k ekologickej rovnováhe v obehu látok a energie. Čím väčšia je druhová rozmanitosť, tým sa vytvárajú lepšie podmienky pre ďalší rozvoj územia aj v prípade, ak ich chápeme z hľadiska ekologickej stratégie ľudskej spoločnosti. Dnešné rozšírenie a zloženie fauny je výsledkom dlhodobého vývinu. Druhová ochrana je zabezpečovaná v zmysle zákona NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov, vyhlášky MŽP SR č. 24/2003, ktorou sa vykonáva zákon o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov, ako aj v zmysle iných právnych noriem SR a EÚ dotýkajúcich sa ochrany prírodných zložiek a ratifikovaných medzinárodných dohovorov (CITES, Bonn, Bern, Ramsar....).

Charakteristickým znakom posudzovaného priestoru je otvorenosť, každoročné i lokálne striedanie kultúr, ročné zmeny v kultúrach súvisiace s ich vývojom, určitá druhová stereotypnosť a časté zásahy človeka do biocenóz. Väčšina suchozemských stavovcov, ktoré sú súčasťou tejto zoocenózy, pôvodne obývala stepi.

Živočíšne spoločenstvá bezstavovcov polí (kultúrnej stepi) v porovnaní s lesnými a lúčnymi spoločenstvami sú pomerne chudobné na druhy dôsledkom agrotechnických zásahov, ktoré rušivo pôsobia na štruktúru živočíšnych spoločenstiev. Významnú zložku edafónu tvorí množstvo rozličného hmyzu.

Živočíšne spoločenstvá v riešenom území môžeme teda na základe pozorovania rozdeliť do 5 typov biotopov:

1. Biotopy krajinej zelene, nízkej drevinnej vegetácie a lesných lemov – sú veľmi pozitívne pre toto územie s veľkým významom pre krajinu. Vyznačujú sa veľkou druhovou diverzitou, vyváženosťou druhov a skupín. Dominantné skupiny sú : spevavce, dravce, sovy, holuby, ďatle. Zabezpečujú stabilitu biocenóz.
2. Biotopy lúk a pasienkov – sú pozitívne s významom pre poľnohospodársku krajinu. Druhová diverzita je znížená, menšia vyváženosť druhov a skupín. Dominantné rady sú: spevavce .
3. Biotopy vodných plôch
4. Biotopy intenzívne využívaných lúk, pasienkov a polí

5. Biotopy ľudských sídel a prídomových záhrad –synantropné druhy.

3.1.4 Územný systém ekologickej stability (ÚSES)

Územný systém ekologickej stability je zákonom NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov definovaný, ako taká celopriestorová štruktúra navzájom prepojených ekosystémov, ich zložiek a prvkov, ktorá zabezpečuje rozmanitosť podmienok a foriem života v krajine. Základ tohto systému predstavujú biocentrá, biokoridory a interakčné prvky, ktoré môžu mať nadregionálny, regionálny alebo miestny význam.

Regionálny ÚSES tvorí sieť ekologicky významných segmentov krajiny, ktoré zaisťujú územné podmienky trvalého zachovania druhovej rozmanitosti prirodzeného genofondu rastlín a živočíchov regiónu.

3.1.4.1 Územný priemet ekologickej stability krajiny

Súčasná krajinná štruktúra riešeného územia je výrazne antropogénne pozmenená. Boli zlikvidované pre dané prostredie typické ekosystémy, ktoré plnili regulačnú funkciu obehu vody v prírodných ekosystémoch s priaznivým dopadom na retenčnú kapacitu a tvorbu vhodných genofondových podmienok. Konečná klasifikácia riešeného územia je súčtom hodnôt faktorov posudzujúcich ekologickú stabilitu z pozitívneho hľadiska (podporujúco - ochranné faktory) a faktorov znižujúcich ekologickú stabilitu, ktoré znižujú výslednú ekologickú hodnotu.

Výsledkom je 5 stupňov ekologickej stability:

- I.stupeň - veľmi vysoká ekologická stabilita
- II.stupeň - vysoká ekologická stabilita
- III. stupeň - stredne vysoká ekologická stabilita
- IV.stupeň - malá ekologická stabilita
- V.stupeň - veľmi malá ekologická stabilita

Na riešenom území prevažuje III. stupeň, ktorý je miestami kombinovaný s II. stupňom. Územie je charakteristické nížinným až predpahorkatinným terénom s poľnohospodársky obrábanymi pôdami, trvalými trávnyimi porastami a pasienkami ako aj lesnými pôdami. Priestor si vyžaduje mimoriadnu starostlivosť pri udržiavaní existujúcich a zvyšovaní počtu nových ekostabilizačných prvkov, najmä doplnenie nelesnej vegetácie v rámci prepojenia miestnych biokoridorov. V riešenom území sa nachádzajú aj územia s II. stupňom s vysokou ekologickou stabilitou, reprezentovanou predovšetkým prvkami miestneho MÚSES-u.

Klasifikácia územia a jeho ekologické hodnoty predstavujú diferenciáciu územia podľa vybraných kritérií, vyjadrujúcich kvantitatívnu mieru ekologickej stability resp. narušenia ekologických väzieb v riešenom území. Pre praktickú využiteľnosť je stanovená základná jednotka územného celku – katastrálne územie, v ktorom je hodnotený stupeň ekologickej stability (SES) podľa miery ekologickej kvality vegetácie a jej zastúpení v katastrálnom území.

Výpočet stupňa ekologickej stability (SES) bol získaný váhovým koeficientom podľa vzťahu:

$$SES = \frac{P_{op} \cdot ES_{op} + P_{ZA} \cdot ES_{ZA} + P_{TT} \cdot ES_{TT} + P_{LE} \cdot ES_{LE} + P_{VO} \cdot ES_{VO} + P_{ZP} \cdot ES_{ZP} + P_{OSP} \cdot ES_{OSP}}{CP_{KÚ}}$$

- kde P_{OP} - plocha ornej pôdy v katastrálnom území = 443,10 ha
 ES_{OP} - ekologický stupeň ornej pôdy (priemerná hodnota je 0,77)
 PV_{op} - plocha viníc = 14,52 ha
 ES_{vi} - ekologický stupeň záhrad (0,1)
 P_{ZA} - plocha záhrad = 30,42 ha
 ES_{ZA} - ekologický stupeň záhrad (3,0)
 P_{OS} - plocha ovocných sádov = 0,00 ha
 ES_{OS} - ekologický stupeň ovocných sádov (2,0)
 P_{TT} - plocha trvalých trávnatých porastov 102,43 ha
 ES_{TT} - ekologický stupeň trvalých trávnatých porastov (4,0)
 P_{LE} - plocha lesov = 7,54 ha
 ES_{LE} - ekologická stabilita lesných porastov (5,0)
 P_{VO} - plocha vodných plôch 17,03 ha
 ES_{VO} - ekologický stupeň vodných plôch (4,0)
 P_{ZP} - plocha zastavaného územia = 20,07 ha
 ES_{ZP} - ekologický stupeň zastavaného územia (1,0)
 P_{OSP} - ostatná plocha = 36,26 ha
 ES_{OSP} - ekologický stupeň ostatných plôch (0,50)

CPKÚ - celková plocha katastrálneho územia = 673,37 ha

SES - stupeň ekologickej stability **SES = 1,49**

Na základe tejto klasifikácie sme získali priemernú hodnotu stupňa ekologickej stability za celé katastrálne územie obce Horňa. Táto hodnota vyjadruje kvalitatívnu mieru ekologickej stability. Hodnota stupňa ekologickej stability 1,49 nám vyjadruje, že riešené územie patrí do krajiny s nízkym stupňom ekologickej stability, čo znamená z celkového pohľadu, že v riešenom území sú ekologické väzby narušené.

Pre porovnanie – priemerná hodnota SES v okrese Michalovce dosahuje 2,51. V porovnaní s okresom Humenné je táto hodnota nižšia o 1,5. Katastrálne územie obce Remetské Hámre dosahuje 4,67. Choňkovce – 3,80. Tibava – 1,64 a Veľké Kapušany – 1,85.

Nízky stupeň ekologickej stability obce Horňa je spôsobený pomerne vysokým podielom ornej pôdy a trvalých trávnych porastov a plošne nízkym zastúpením ekologicky významných segmentov. SES vyjadruje sprostredkované stupeň prirodzenosti územia na základe kvality (hodnota krajinnokoekologickej významnosti) a kvantity (plošná výmera) jednotlivých prvkov súčasnej krajiny štruktúry v konkrétnom katastrálnom území

3.1.4.2 Prvky ÚSES

Nadregionálne biocentrá	- v riešenom území sa nenachádzajú.
Nadregionálne biokoridory	- v riešenom území sa nenachádzajú.
Regionálne biocentrá	- Sobranecké kúpele: zasahuje vo väčšej časti susedné k.ú. ale svojou významnosťou ovplyvňuje aj k.ú. Horňa. Zvyšky pôvodného dubového a dubovo – hrabového lesa, lúčne porasty s rozptýlenými krovinami. Výskyt vzácných druhov vtákov.
Regionálne biokoridory	- Záchytný kanál Okny a kanál Veľké Revišťa – Bežovce: v západnej časti na hranici katastra Horňa a Ruskovce sa okrajovo riešeného územia dotýka Regionálny biokoridor - Záchytný kanál Okny a kanál Veľké Revišťa – Bežovce. Územie predstavuje široké koryto kanála so zatravnenými hrádzami a pomiestne vysadenými brehovými porastami. Záchytný kanál Okny je prepojený na rieku Uh. Brehové porasty v tomto území by sa mali dopĺňať domácimi druhmi drevín a hrádze udržiavať kosením.

Interakčné prvky N a R – ÚSES - v riešenom území sa nenachádzajú.

3.1.4.3 Miestny ÚSES

Návrh M-ÚSES pre k.ú. obce Horňa tvorí sieť ekologicky významných segmentov krajiny, ktoré zaisťujú územné podmienky trvalého zachovania druhovej rozmanitosti prirodzeného genofondu rastlín a živočíchov na riešenom území.

Za miestne biocentrum a biokoridory boli vybrané tie územia v ktorých sa nachádzajú najzachovalejšie sukcesné štádiá, alebo tie plochy, ktoré majú vhodné podmienky pre ich vznik a ďalší prirodzený vývoj. K ďalším kritériám pre výber územia za biocentrum resp. biokoridor je stupeň zachovalosti, prirodzenosti a reprezentatívosti bioty a v neposlednom rade aj územná rozloha.

Vychádzajúc z vyššie uvedeného, pre udržanie a zvýšenie kvantitatívnej miery ekologickej stability a zabezpečenie rozmanitosti podmienok a foriem života v krajine, ako aj pre zachovanie, vytvorenie a udržanie optimálnej štruktúry v krajine a minimalizovanie negatívnych stretov medzi prvkami prírodného prostredia a antropogénnou činnosťou sa v riešenom území vymedzili nasledovné prvky M - ÚSES:

Miestne biocentrá (BC-M):

Existujúce miestne biocentra okrem základnej pôdoochranej funkcie majú aj významnú biologickú funkciu, sú nezastupiteľným biotopom pre zver a vtáctvo, súčasne spolu s naväzujúcimi biokoridormi vytvárajú estetický pôsobivé prírodné prostredie. Z pohľadu krajinárskeho aj napriek skutočnosti, že sa jedná už v podstate o umelé ľudským zásahom vytvorené prvky, majú lokality v danom priestore svoje opodstatnenie. Miestne biocentra znásobujú krajinársku hodnotu priestoru, zároveň prinášajú možnosti existencie ďalších na tento biotop viazaných živočíšnych druhov, ako aj optimalizujú podmienky existencie pôvodných druhov. Vo väzbe na vegetačný kryt a rozmanitosť rastlinných spoločenstiev vzrastá biodiverzita, potenciál a krajinárska hodnota územia. V riešenom území boli vytýpané nasledovné miestne biocentrum:

Miestne biocentrum Sobranecké kúpele

- časť lesa nachádzajúceho sa na hranici s k.ú. Sobrance predstavuje zvyšky pôvodného dubového a dubovo – hrabového

lesa s enklávami lúk, s prevažne prirodzenou druhovou skladbou, rozptýlenými krovinami, s prirodzeným tokom Slaného potoka. Bývalé hniezdisko krakle. Chránené a ohrozené druhy živočíchov: muchárik sivý a ďateľ hnedkavý. Drevinová skladba miestneho biocentra je zložená z pôvodných druhov drevín a krovin.

Miestne biokoridory (BK-M):

Sú navrhnuté aj štyri miestne biokoridory:

- potok Žiarovnica
- potok Hliník
- Slaný potok
- Sobranecký potok

Prirodzené a miestami čiastočne upravené potoky sprevádzajú pomerne zachovalé brehové porasty, nadväzujúce na malé torza zvyškov aluviálnych lúk. V brehových porastoch na celom úseku mimo zastavaného územia dominuje prirodzená skladba drevín. Druhá skladba: vrbá krehká (*Salix fragilis*), vrbá biela (*Salix alba*), jelša lepkavá (*Alnus glutinosa*), topol biely (*Populus alba*), topol čierny (*Populus nigra*), čremcha obyčajná (*Padus avium*), z krov vrbá trojtyčinková (*Salix triandra*), vrbá purpurová (*Salix purpurea*), krušina jelšová (*Frangula alnus*) pomiestne dub letný (*Quercus robur*), javor poľný (*Acer campestre*), javor mliečny (*Acer platanoides*), jaseň štíhly (*Fraxinus excelsior*), Agát biely (*Robinia pseudoacacia*). Podrast: slivka trnková (*Prunus spinosa*), zob vtáčí (*Ligustrum vulgare*), kalina obyčajná (*Viburnum*), chmeľ ob., ruža šípová, baza čierna a.i.

3.1.4.4 Návrh opatrení pre zvýšenie hodnoty stupňa ekologickej stability

- a) V oblasti usporiadania územia z hľadiska ekologických aspektov, ochrany prírody, prírodných zdrojov a tvorby krajiny štruktúry:
- doplnenie a revitalizácia nesúvislej línie brehovej vegetácie v okolí kanálov vhodnými autochtónnymi drevinami a krovinami (min. 3 m po oboch stranách kanálov. Ponechať 5m manipulačný priestor pre údržbu kanálov.
 - výsadba vegetácie okolo celého intravilánu sídla (min. 3 m), s rozšírením okolo poľnohospodárskeho družstva, lokalizovaného v severovýchodnej časti intravilánu (min. 5m), ktorá by plnila hlavne funkciu izolačnú, hygienickú, biologickú aj estetickokrajinnotvornú.
 - výsadba, na niektorých miestach doplnenie sprievodnej líniovej vegetácie pozdĺž ciest (poľných nespevnených a cesty II. a III. triedy), tzv. alejí alebo stromoradií. Šírka týchto línii by mala byť min. 1 – 5 m po oboch stranách cesty, v závislosti od druhu ciest a ich susediacich krajinných prvkov. V okolí nespevnených poľných ciest sa navrhujú dve línie: 1-3 m po oboch stranách, s prevažne ovocnými druhmi drevín (*Prunus sp.*, *Pyrus sp.*, *Juglans sp.*, *Malus sp.*) a línia min. 2 m ekotonového spoločenstva, prevažne TTP – prechodu z línie sprievodnej vegetácie ciest k ornej pôde. Okolo cesty III. triedy, vedúcej z Trebišova do Plehotíc je návrh 5 m línie sprievodnej vegetácie a min 2 m línie ekotonu (TTP) po oboch stranách cesty. Mali by opäť prevládať druhy ovocných drevín (*Prunus domestica*, *Cerasus avium* a pod.) alebo orech kráľovský (*Juglans regia*).
- b) V oblasti rozvoja rekreácie a turizmu
- podporovať tie druhy a formy turizmu, ktoré sú predmetom miestneho, národného ale aj medzinárodného záujmu,
 - nadviazať na medzinárodný turizmus, a to najmä sledovaním turistických tokov a dopravných trás prechádzajúcich, resp. končiacich na Slovensku.
- c) V oblasti usporiadania územia z hľadiska ekológie, ochrany prírody a krajiny, ochrany poľnohospodárskeho pôdneho fondu a lesného pôdneho fondu:
- rešpektovať poľnohospodársky pôdny fond ako faktor limitujúci urbanistický rozvoj kraja, definovaný v záväznej časti územného plánu obce,
 - realizovať systémy správneho využívania poľnohospodárskych pôd a ich ochranu pred eróziou, zaburinením, nadmernou urbanizáciou, necitlivým riešením dopravnej siete a pred všetkými druhmi odpadov,
- d) Požiadavky na ochranu prírody a tvorbu krajiny vrátane zabezpečenia ekologickej stability územia
- Rešpektovať všetky vyhlásené a navrhované chránené územia prírody, ako aj iné biologicky a esteticky významné územia a bioticky významné územia.
 - Rešpektovať prvky miestneho územného systému ekologickej stability definované v tomto dokumente. Napriek tomu, že ich hodnota je nižšia ako v prípade prvkov s nadregionálnym a regionálnym významom, je potrebné rešpektovať odporúčania pre konkrétne lokality a realizovať revitalizačné zásahy smerujúce k dobudovaniu kostry ekologickej stability územia. Nepripustiť devastácie zásahy spôsobené zástavbou a ekologicky neúnosným využívaním.
 - Všetky genofondovo významné lokality a ekologicky významné segmenty krajiny /regionálne a miestne biocentra a biokoridory/ obhospodarováť v súlade s podmienkami trvalo udržateľného rozvoja tak, aby bola zachovaná a

- postupne zvyšovaná ekologická stabilita územia a aby sa zachovali a vytvárali podmienky pre zvyšovanie biologickej diverzity.
- Trvalé trávne porasty (TTP) obhospodarovat' ekologicky únosným spôsobom, vylúčiť podľa možností terénne úpravy kosných lúk a pasienkov, narušenie pôdneho krytu, vylúčiť rekultivácie lúk s použitím osív cudzieho pôvodu, nenarušovať vodný režim územia (nerealizovať meliorácie na plochách TTP), obmedziť aplikáciu agrochemikálií. TTP, pasienky, lúky predstavujú hodnotné plochy aj z pohľadu biodiverzity. Na nestabilných podložiach, ale aj v prípade ich nevyužívania kosením je vhodné ich premenenie na plochy NDV. Nutná je ochrana pred kontaminovaním inváznymi rastlinami.
 - Zamedziť rozširovaniu invázných druhov rastlín (napr. zlatobyľ obrovská a pohánkovec japonský) a pravidelne odstraňovať tieto rastliny mechanicky a chemicky. Invázne rastliny predstavujú nebezpečenstvo pre rozmanitosť rastlinstva, ale v niektorých prípadoch sú nebezpečné pre človeka, vyčerpávajú pôdu a pôsobia neesteticky.
 - Obnoviť sprievodnú zeleň pozdĺž cesty tr. III. a účelových miestnych komunikácií (výsadba z domácich druhov drevín - jaseň, javor, jelša, vrbá, dub a i.).
 - Obnoviť izolačnú zeleň pri HD, použiť pritom dreviny stanovištne vhodné - jaseň, javor, jelša, vrbá, dub a i..
 - Vylúčiť znečisťovanie najmä k obci priľahlého územia domovými a stavebnými odpadmi.
 - Pri rekonštrukcii a návrhu nových VN elektrických vedení inštalovať s prvkami chrániacimi vtáky pred usmrtením.
 - Doplniť prvky miestneho ÚSES o novonavrhované miestne biocentra a miestne biokoridory, pritom použiť stanovištne a druhovo vhodnú drevinnú vegetáciu.

4. NÁVRH DOPRAVNÉHO A TECHNICKÉHO VYBAVENIA

4.1 DOPRAVA A DOPRAVNÉ ZARIADENIA

4.1.1 Železničná doprava

Cez kat. územie obce Horňa neprechádza železničná trať.

4.1.2 Širšie dopravné vzťahy – cestná doprava

Koncepcia rozvoja dopravy Košického kraja pre okres Sobrance: dopravné siete SR celoštátnej úrovne sú definované cestnou komunikáciou so smerom Košice – Michalovce – Sobrance – Vyšné Nemecké - št. hr. SR/UA, ktorá je hlavnou európskou cestou E50 v trase Košice-Michalovce – Sobrance – Vyšné Nemecké - štátna hranica SR/UA a je zaradená do siete transeurópskych magistral „TEM“ úsek TEM4.

Na tento nadradený dopravný systém cestnej siete sa pripája cesta II/582, Michalovce – Zemplínska Šírava – Jovsa – Sobrance. Cesta III/050239 Sobrance – Baškovce – Hlivišťa, sa na cestu II/ 582 pripája v severnej časti k.ú. mesta Sobrance (Kúpeľná ulica). Cez obec Horňa prechádza koridor cesty III / 050 240 - Horňa, ktorá sa pripája na cestu III/ 050239 južne a severne od areálu Sobraneckých kúpeľov.

4.1.2.1 Základná komunikačná sieť, kategorizácia a funkčné triedy

Cesta II/582 má význam najmä pre dopravu medzi okresmi Michalovce a Sobrancami (zabezpečuje vzájomné prepojenie miest okresného významu. Táto cesta plní skôr funkciu obslužnú). V súčasnosti cesta II. triedy je vybudovaná mimo zastavané územie v kategórii C 7,5/60. V zmysle ÚPN-VÚC Košický kraj – zmeny a doplnky 2009 je navrhovaná úprava na kategóriu C 9,5/70 (STN 736101).

Cesta III/050239 Sobrance – Baškovce – Hlivišťa, sa na cestu II/ 582 pripája v severnej časti k.ú. mesta Sobrance (Kúpeľná ulica). Ciest III. triedy je vybudovaná v kategórii C 7,5/70 mimo zastavané územie obce, ktorá vyhovuje prevažnej väčšine ciest v tomto zatriedení.

Cez obec Horňa prechádza koridor cesty III / 050 240 - Horňa, ktorá sa pripája na cestu III/ 050239 južne a severne od areálu Sobraneckých kúpeľov. Táto cesta je mimo zastavané územie vybudovaná v kategórii C 7,5/70 a v zastavanom území v kategórii MZ 8,5 (8,0)/50 funkčnej triedy B3.

Návrh

Cesta III/050239 - si vyžaduje šírkové usporiadanie v zmysle STN 73 6110 v severnej časti nad areálom Sobraneckých

kúpeľov po križovatku ciest III / 050 239 a III / 050240.

Cesta III/050240 - si vyžaduje šírkové usporiadanie v zmysle STN 73 6110 v úsekoch od futbalového ihriska po križovatku v severnej časti nad areálom Sobraneckých kúpeľov.

V územnom pláne v k.ú. je navrhovaná kategória jestvujúcej cesty tr. III:

- o v zastavanom území obce v kategórii B3 MZ 8,5 (8,0)/50, resp. MOK 7,5/40, funkčnej triede B3 v zmysle STN 73 6110
- o mimo zastavané územie obce v kategórii C 7,5/70 v zmysle STN 73 61 01.

4.1.3 Obslužné a prístupové komunikácie

Povrchové vody z komunikácii sú prevažne odvedené priečnym a pozdĺžnym sklonom konštrukcie do existujúcich otvorených rigolov a potoka. Časť povrchových vôd je z komunikácii odvedená priečnym a pozdĺžnym sklonom konštrukcie do nespevnenej krajnice a okolitého terénu, vzhľadom na to, že daná lokalita nemá dažďovú kanalizáciu.

Cestné komunikácie sú prevažne poškodené neustálou výstavbou inžinierskych sietí. Na jestvujúcich komunikáciách je nutné previesť povrchovú úpravu vozoviek rozprestretím nového živичného krytu, kde bude možné upraviť oblúky (body dopravnej kolízie). Smerové pomery týchto komunikácii sú nevyhovujúce. Vyskytuje sa niekoľko bodových závad spočívajúcich v malých polomeroch oblúkov.

Návrh

Dopravný systém sídla vzhľadom na jeho líniovú formu je zložený zo siete prístupových ciest kategórie C2 MOK 7,5/40, C2 MOK 7,0/30, C3 MOU 8,0/40, C3 MOU 7,5/30, C3 MOU 6,5/30.

V územnom pláne je navrhovaná kategória obslužných a prístupových komunikácii nasledovne:

- o jestvujúce komunikácie upraviť na požadovanú kategóriu C2 MOK 7,5/40, C2 MOK 7,0/30, C3 MOU 6,5/30
- o ostatné komunikácie upraviť na požadovanú kategóriu C3 MOU 6,5/30 a v stiesnených podmienkach na kategóriu C2 MOU 5,5/30
- o novonavrhovaná komunikácia na požadovaná kategória C3 MOU 8,0/40, C3 MOU 7,5/30.

Komunikácie sú navrhnuté v priamke s polomerom $R = 130$ m. Na jestvujúcu komunikáciu sa napoja vetvy komunikácii s polomermi oblúkov $R = 12$ m, vnútorný polomer.

Povrchové vody z komunikácii navrhujeme do existujúcich otvorených rigolov. V nových lokalitách sú navrhované do nespevnenej krajnice a okolitého terénu.

4.1.4 Hromadná doprava

Obec je obsluhovaná priamo autobusovou linkou č. 809411. Z rázcestia pri Sobraneckých kúpeľov je obsluhovaná linkami č. 809411 4, 809411 6, 809411 16. Za priemerný pracovný deň je obec obsluhovaná 7 pásmi spojov. Priamo v obci sú zriadené na ceste tr. III/050240 dve autobusové zastávky v oboch smeroch. Lokalizácia autobusovej zastávky je pri futbalovom ihrisku, pri dome č. 33, pri rázcestí Sobranecké kúpele. Umiestnenie zastávok nie je v zmysle STN 73 61 01. Izochrona pešej dostupnosti presahuje vzdialenosť 400m. Zastávky nie sú vybavené samostatnými zastavovacími pruhmi, na tento účel sa využívajú krajnice. Zastávky nie sú vybavené prístreškom pre cestujúcich.

V územnom pláne navrhujeme:

- jestvujúce situovanie autobusových zastávok SAD navrhujeme ponechať.
- na ceste III/050240 navrhujeme zrealizovať obojstranné samostatné zastavovacie pruhy pre linky aj s prístreškom v súlade s STN 73 6110.
- Zastávkový pruh navrhujeme v šírke: 3,25 m na ostatných komunikáciách v intraviláne, v stiesnených podmienkach môže byť 2,75 m.

4.1.5 Statická doprava

Garážové stojisko v rodinnej zástavbe sa budujú individuálne podľa potreby na vlastných pozemkoch. Parkovacie plochy sú vybudované pred obecným úradom, domom smútku. Pred kostolom a maloobchodnými zariadeniami je rozšírená komunikácia pre odstavenie automobilov.

Iné parkovacie stojisko pre potreby občianskej vybavenosti, ktorých parametre sú v súlade s STN 736056 nie sú v obci vybudované. Na tento účel sa využívajú obecné komunikácie.

Návrh

Počet požadovaných parkovacích miest pre výhľad je podľa STN 736100 pri stupni motorizácie 1:3,5 zabezpečiť pre bytové domy na 1 b.j. jedno parkovacie alebo garážové stojisko.

	Potreba stojísk
Obecný úrad a kultúrny dom	10 stání
Cintorín – dom smútku	20 stání
Športový areál pri futbalovom ihrisku	10 stání
Chrám GK	3 stání
Predajňa potravín, pohostinstvo	2 stání
Spolu	45 stání

4.1.6 Pešie a cyklistické komunikácie

V zastavanom území je vybudovaný jednostranný peší chodník v dĺžke cca 2,0 km pozdĺž cesty III/050240.:

- o v š=1,5 m od domu č. 1 po dom č. 143.
- o v šírke 1,0 m od domu č. 10 po dom č. 47
- o v šírke 1,0 m od domu č. 48 po dom č. 52.

V zastavanom území nie sú vybudované cyklistické komunikácie.

Návrh

Pešie komunikácie:

Pri objekte občianskeho vybavenia navrhujeme väčšie rozptylové plochy.

Obslužné komunikácie budú pre nízku frekvenciu automobilovej dopravy slúžiť aj ako pešie ťahy. Cyklistická doprava sa predpokladá po miestnych komunikáciách, čo si nevyžaduje osobitný chodník.

V územnom pláne sú jestvujúce a navrhované jednostranné pešie komunikácie v šírke v rozmedzí od 1,25 m do 1,5 m.

Cyklistické komunikácie:

Pozdĺž cesty III/050 240 (mimo zastavané územie obce) je navrhovaná jednostranná cyklistická komunikácia v š=2,5m s napojením pri ceste III/050239 na navrhované cyklotrasy:

- Trasa Morské oko – Remetské Hámre – Vyšná Rybnica – Vyšné Remety – Porúbka pod Vihorlatom – Jovsa – Hnojné – Závadka – V. Revišťa – Blatné Remety.
- Na túto trasu je navrhovaná trasa, ktorá sa odkláňa v obci Ruský Hrabovec v smere k obci Inovce až do obce Podhorod'. Je to trasa Dúbrava – Podhorod' – Choňkovce (dĺžka trasy cca 10,2 km) s pokračovaním k obci Baškovce – Hlivišťa – Vyšná Rybnica – Remetské Hámre – Morské oko (dĺžka trasy cca 25,7 km).
- Trasa Blatné Remety, Bunkovce, Nižná Rybnica, Sobrance, Baškovce, Choňkovce, Podhorod', Ruský Hrabovec.

Trasa je veľmi dôležitým obohatením v Karpatkej cyklistickej cesty s odľahlým, ale kultúrne a prírodne veľmi príťažlivým regiónom – drevený kostolík v obci Inovce, NKP v obci Ruský Hrabovec, neopísateľná vyhládka.

4.1.7 Návrh eliminácie nadmerného hluku vyplývajúceho z riešenia dopravy

Vyhodnotenie očakávanej hlukovej situácie na návrhové obdobie na štátnej ceste III/553010 a III/550213 bol prevedený podľa „Metodických pokynov pre znižovanie účinkov hluku v osídlení /SK - VTIR BA - 1984/ pre úroveň ÚPD obce. Posúdenie situácie z dopravy je podľa Nariadenia vlády SR č.40/2002 zo dňa 16.1.2002 o ochrane zdravia pred hlukom a vibráciami, ktoré stanovujú hodnoty hladín hluku vo vonkajšom priestore.

Podľa uvedeného nariadenia je pre kategóriu územia II. (tab. č.4) najvyššia prípustná hodnota ekvivalentnej hladiny hluku vo vonkajšom priestore:

- pre dennú dobu 60 dB (A) vrátane prídavnej korekcie pre bytovú zástavbu podľa základnej dopravnej siete,
- pre nočnú dobu: 50 db (A)

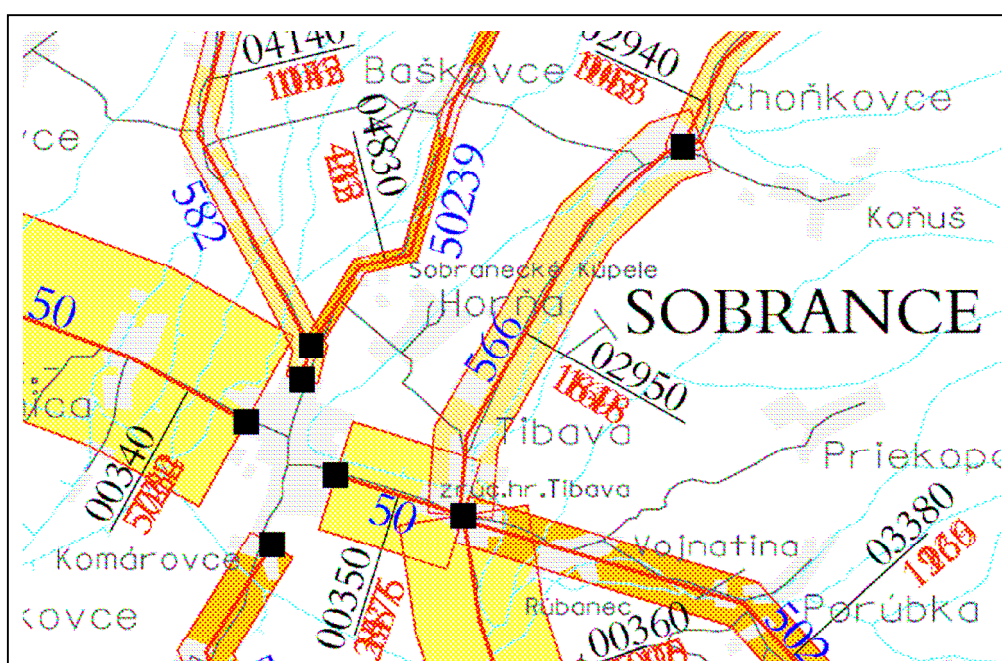
Podkladom pre výpočet hlukovej záťaže boli výhľadové dopravno-technické údaje z Celoštátneho profilového sčítania z roku 2010 (tabuľka č.1).

Tabuľka č.1: Na cestách II. a III. tried sú známe údaje o intenzite dopravy z Celoštátneho profilového sčítania z roku 2005 a 2010

sčítací úsek cesty	rok	skutočné vozidlá / 24 hod				%nákl. aut
		nákl.	osobné aut.	motocykle	vozidlá	
II/582, (04141) smer Sobrance - Jovsa	2005	194	1561	16	1771	10,95 %
	2010	124	2384	9	2517	4,93 %
III/050239, (04830) smer Sobrance - Baškovce	2005	63	871	15	949	6,64 %
	2010	26	435	1	462	5,63 %
III/050240 smer Horňa	2005	Cesta nebola zaradená do celoštátneho sčítania				
	2010					

Zdroj: www.ssc.sk - Celoštátne sčítanie dopravy 2005, 2010 Košický kraj (graf. spracovanie: Geodézia Bratislava)

Pri riešení cestnej dopravy sa vychádzalo z požiadaviek obecného úradu na preriešenie šírkového usporiadania jestvujúcich komunikácií vozidlových v obci a návrhu nových komunikácií vzhľadom na budúcu výstavbu.

Prekročenie prípustných hodnôt hluku z dopravy

- podľa Nariadenia vlády SR č.40/2002 zo dňa 16.1.2002 o ochrane zdravia pred hlukom a vibráciami, vykonané prepočty ukazujú, že dopravné zaťaženie na prietahu cesty III/050239 (zostatková doprava s podielom 5,63% obslužnej nákladnej dopravy nevyvolá prekročenie prípustných hodnôt 60 dB(A). Vzdialenosť dennej hladiny 60 dB(A) od cesty je 62-68m

VÝPOČET VZDIALENOSTI IZOFONY NA DOPRAVNOM ÚSEKU č. KE MI 04830 - III//050239 od účinkov cestnej dopravy podľa metod. pokynov min. dopravy (rok 2010)						
hladina hluku	$L_A =$	50,0	55,0	60,0	65,0	dB(A)
intenzita dopravy	$S =$	462	462	462	462	voz./24h
podiel voz. > 5t	$T =$	5,63	5,63	5,63	5,63	%
maximálna návrhová rýchlosť	$V_{max} =$	50	50	50	50	km/h
sklon nivelety	$s =$	2	2	2	2	%
Faktor povrchu vozovky	$F_3 =$	1	1	1	1	živičný
nízka rozptyľujúca zástavba	$D_{NZ} =$	-1,9	-1,9	-1,9	-1,9	dB
jednostranná vysoká zástavba	$D_Z =$	0	0	0	0	dB
tlmiaci zelený pás	$D_L =$	0	0	0	0	dB
prekážkové vplyvy	$D_P =$	2	2	2	2	dB
výpočtová rýchlosť	$v =$	45	45	45	45	km/h
priemer. hodinová intenzita	$n =$	27,43	27,43	27,43	27,43	voz./h
Faktor sklonu	$F_2 =$	1,15	1,15	1,15	1,15	
Faktor rýchlosti	$F_1 =$	0,97	0,97	0,97	0,97	
$F_1 * F_2 * F_3 * n$	$X =$	30,38	30,38	30,38	30,38	
Základná ekvivalentná hladina hluku	$L_{aeq} =$	50,1	55,1	60,1	65,1	dB(A)
Vzdialenosť izofony	$d =$	49	16	4	1	m

4.1.7.1 Ochranné pásma

Cestné ochranné pásmo pozdĺž ciest II triedy je 25 m a cesty tr. III je 20 m od osi cesty na obe strany mimo zastavané územie obce.

4.2 VODNÉ HOSPODÁRSTVO

4.2.1 Zásobovanie pitnou vodou

V obci Horňa je vybudovaná vodovodná sieť. Napojená je na skupinový vodovod Sobrance LT DN 100 mm. Zdrojom pitnej vody je studňa – vrt VH – 16 ($Q_{pov} = 20$ l/s). Ďalší nevyužívaný zdroj pitnej vody je HVZ20 s výdatnosťou 10 l/s. Celý Sobranecký vodovod mal výdatnosť zdrojov v roku 2008 96 l/s.

Akumulácia pitnej vody je zabezpečená vo vodojeme Orechová s objemom 800 m³ (kóta dna je 177,14 m n.m, max. hl. je 182,14 m n.m.).

Rozšírenie vodovodnej siete pre navrhované lokality Veľké Zámery, Záhumienky od kúpeľov, Dolné lúky a Prieluky bude z okruhuvaného z LT DN 80.

Prognóza vývoja počtu obyvateľov do roku 2025

rok	2001	2007	2010	2015	2020	2025
Horňa	380	384	384	403	423	445

Výhľad potreby vody:

Výpočet potreby vody je prevedený podľa Úpravy vyhlášky č.684/2006 MŽP SR z r. 2006.

V poslednom stĺpci tabuľky „Potreby vody do roku 2025“ je okrem obyvateľov obce zahrnuté aj predpokladané prechodné ubytovanie pre cca 100-120 postelí, pretože v rozvoji obce sa uvažuje s obnovením zariadenia kúpeľného a zdravotného cestovného ruchu a s ňou aj súvisiace zariadenia občianskej vybavenosti.

Priemerná denná potreba vody:

$$Q_p \text{ [l/deň]} = 145 \text{ l/os/deň} \times \text{počet obyvateľov}$$

Maximálna denná potreba vody:

$$Q_m = Q_p \times k_d$$

Maximálna hodinová potreba :

$$Q_h = Q_m \times k_h$$

Celoročná spotreba: $Q_r = Q_p \times 365$

Prognóza potreby vody do roku 2025 podľa počtu obyvateľov

rok	2010*	2015	2020	2025	2025**
Počet obyvateľov	382	403	423	445	445+120
Q_p [l/deň]	-	58.435	61.335	64.525	76.525
[l/s]	-	0,68	0,71	0,75	0,89
Q_m [m ³ /deň]	-	116,87	122,67	129,05	153,05
[l/s]	-	1,35	1,42	1,49	1,77
Q_h [l/s]	-	2,84	2,98	3,14	3,72
Q_r [m ³ /rok]	11.000	21.329	22.387	23.552	27.932

*Údaj poskytnutý VVS, počet pripojených obyvateľov na verejný vodovod bol 382

Pre roky 2015, 2020 a 2025 bol výpočet prevedený podľa vyhlášky č.684/2006.

**V poslednom stĺpci je uvažované s obnovením zariadenia kúpeľného a zdravotného cestovného ruchu spolu s najvyšším počtom obyvateľov z prognózy vývoja počtu obyvateľov do roku 2025.

Z údajov poskytnutých od VVS z roku 2010 je zrejmé, že spotreba vody v obci je v skutočnosti nižšia, ako je stanovené vo Vyhláške č. 684/2006 Zb. Spotreba vody je 79 l/obyv/deň. Čo predstavuje 55 % z potreby vody na osobu a deň stanovenej podľa spomínanej vyhlášky.

Ďalšie porovnanie z rokov 2006, 2007 a 2009 (údaje poskytnuté VVS):

Horňa	r. 2006	r. 2007	r. 2009
Počet obyvateľov v obci	384	385	383
Počet obyv. napojených na vodovod	384	385	383
Voda fakturovaná [tis.m3]	11	12	10

Z územného plánu Sobrance vyplýva, že výdatnosť vodných zdrojov pre skupinový vodovod Sobrance vysoko prevyšuje max. dennú potrebu vody pre nasledujúce roky.

Vodojem

Akumulácia:

Využitelný objem vodojemu A_c sa podľa STN 75 53 02 Vodojemy stanovuje ako súčet objemov potrebných na:

- vyrovnanie rozdielu medzi prítokom do vodojemu a odberom vody z vodojemu A_{pr}
- zaistenie zásoby vody na hasenie požiaru $A_{pož}$
- zaistenie zásoby vody pre prípad porúch A_r tak, aby min. 60 % max. dennej potreby bolo pre návrhové obdobie
- $A_c = A_{pr} + A_{pož} + A_r = 0 + 72,4 + 0,6 \cdot 161,0 = 169 \text{ m}^3$
- A_{pr} – prítok vody do vodojemu bude zabezpečený po dobu 24 hod. a množstvo vody natečené do vodojemu bude väčšie ako je Q_m
- $A_{pož} = 3,6 \times O_{pož} \times h \times t = 3,6 \times 6,7 \times 1 \times 3 = 72,36 \text{ m}^3$
- $O_{pož}$ – podľa STN 73 01 22 uvažujeme s hodnotou 6,7 l/s
- h - uvažovaný počet odberov 1
- t – predpokladané trvanie požiaru 3 hod
- A_r – doplnok k súčtu prevádzkovej a požiarnej zásobe, aby celkový objem bol min. 60,0 % O_m .

Využitelný objem A_c pre rok 2025 postačuje. Je $169 \text{ m}^3 (A_c) < 800 \text{ m}^3$ (vodojem). Do potrebného objemu nie sú zarátané prípadné ďalšie napojenia na skupinový vodovod, ktoré zabezpečuje vodojem Orechová. Ale z výpočtu vyplýva, že vodojem postačuje.

Takisto aj objem vodojemov 2.100 m³ pre skupinový vodovod Sobrance zabezpečuje normou požadovaný objem akumulácie

s veľkou rezervou.

Vodovodné potrubia

Dimenzovanie vodovodných potrubí je v zmysle STN 755401 na Q_m a $Q_{pož}$.

Požiarna potreba vody $Q_{pož}$

Podľa STN 920400, tabuľka 2, položka 2 (Nevýrobné stavby s plochou 120-1000m², výrobné stavby jednopodlažné do plochy 500m²) je potreba požiarnej vody 12,0 l/s. Podľa článku 3.2. citovanej normy, zdroje vody na hasenie požiaru musia byť schopné trvalo zabezpečovať potrebu vody na hasenie požiarov najmenej počas 30 minút, t.j. celková zásoba požiarnej vody je 12,0 l/s . 30 minút = 21 600 l = 21,6 m³.

Ochranné pásma

Pri verejnom vodovode a verejnej kanalizácii dodržiavať ochranné pásmo v zmysle zákona č. 442/2002 Z.z. o verejných vodovodoch a kanalizáciách. Ochranné pásmo vodovodného potrubia do priemeru 500 mm je 1,5 m na obidve strany od vonkajšieho okraja potrubia.

4.2.2 Odkanalizovanie a čistenie odpadových vôd

Obec Horňa má vybudovanú splaškovú kanalizáciu. Odpadové vody sú odvádzané do mechanicko-biologickej ČOV mesta Sobrance, ktorej kapacita je 40,0 l/s, pričom po roku 2030 sa uvažuje v rámci 2.etapy s jej ďalším rozšírením na kapacitu 57,0 l/s.

Na vybudovanú splaškovú kanalizáciu bolo v roku 2010 napojených 119 obyvateľov z celkového počtu 382. Do roku 2025 je uvažované s napojením všetkých obyvateľov obce Horňa.

Rozšírenie kanalizačnej siete pre navrhované lokality Veľké Zámery, Záhumienky od kúpeľov, Dolné lúky a Prieluky bude z PVC DN 200 a 300.

Výhľad množstva splaškových vôd

Množstvo splaškových vôd je totožné s potrebou vody a to:

rok	2010*	2015	2020	2025	2025**
Počet obyvateľov	382	403	423	445	445+120
Q_v [m ³ /deň]	-	58,44	61,34	64,53	76,53
[l/s]	-	0,68	0,71	0,75	0,89
Q_{dmax} [m ³ /deň]	-	151,93	159,47	167,77	198,97
[l/s]	-	1,76	1,85	1,94	2,30
$2 \times Q_{dmax}$ [l/s]	-	3,52	3,69	3,88	4,61

*Údaj poskytnutý VVS, počet pripojených obyvateľov kanalizácii bol 119, vyčistenej vody za rok 2010 bolo 6.000 m³.

Ďalej je uvažované s pripojením všetkých obyvateľov obce Horňa.

**V poslednom stĺpci je uvažované s obnovením zariadenia kúpeľného a zdravotného cestovného ruchu spolu s najvyšším počtom obyvateľov z prognózy vývoja počtu obyvateľov do roku 2025.

Max. prietok splaškových vôd: $Q_{dmax} = Q_v \times k_h$ [l/s]

Návrh potrubia pre dvojnásobok max. prietoku: $Q_{max} = 2 \times Q_{dmax}$ [l/s]

Hlavný zberač splaškovej kanalizácie a kanalizačných stôk je z PVC DN 400 so zaústením do ČOV Sobrance.

Návrh kanalizačného systému

V obci je navrhnutá splašková kanalizácia, na ktorú bolo v roku 2010 napojených 119 obyvateľov. Vybudovaná splašková kanalizácia, ktorá odvádzá splaškové vody do ČOV Sobrance je dimenzie DN 400, ktorá má max. prietok 96 l/s.

Z územného plánu Sobraniec vyplýva, že ČOV Sobrance má značné kapacitné rezervy a dosahuje vysokú účinnosť v porovnaní s projektom. Limity na kvalitu vypúšťaných vôd, stanovené rozhodnutím OÚŽP č. 2004/00176 zo dňa 13.11.2004, sú dodržané.

4.2.3 Vodné toky, hydromelioračné zariadenia

4.2.3.1 Vodné toky

Z hydrologického hľadiska územie obce spadá do povodia Bodrogu. Katastrálne územie obce odvodňuje Sobranecký kanál, potok Žiarovnica, bezmenný pravostranný prítok Žiarovnice, potok Hliník, Baškovský kanál a Slaný potok. Sobranecký potok je v rkm 0,000-9,273 upravený lomovým kameňom. Kapacita toku nie je dostatočná na odvedenie Q100 ročnej veľkej vody. Tok Žiarovnica je významným vodohospodársky významný vodný tok. V rkm 6,25 – 6,8 je upravený lomovým kameňom. Kapacita na odvedenie Q100 ročnej veľkej vody nie je dostatočná. Slaný potok je čiastočne upravený s nedostatočnou kapacitou na odvedenie Q100 ročnej veľkej vody. Ostatné vodné toky sú neupravené.

V k.ú. Sobrance na území Sobraneckých kúpeľov, v susedstve riešeného územia sa nachádzajú nevyužívané zdroje minerálnych liečivých vôd. ÚPN VÚC Košického kraja navrhuje ochranné pásmo uvedených minerálnych vôd, ktoré zasahuje k. ú. Horňa, do riešeného územia.

Návrh

V ÚPN navrhované opatrenia súvisia s ochranou vôd a užívaním vôd v zmysle zákona č.364/2004 Z.z. (vodný zákon). Eliminácia plošných zdrojov znečistenia si vyžaduje právne a ekologické myslenie ľudí pri nakladaní s vodami.

V zmysle § 20 zákona č. 7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami rešpektovať v nich obmedzenia výstavby a rešpektovať prirodzené inundačné územia tokov Sobranecký potok a Žiarovnica.

V zmysle § 49 ods. 2 zák. č. 364/2004 Z.z. o vodách v znení neskorších predpisov, pre výkon správy vodných tokov ponechať voľný nezastavaný pás pozdĺž brehov toku Sobranecký potok a Žiarovnica 10,0 m a pozdĺž ostatných vodných tokov 5,0 m.

4.2.3.2 Hydromelioračné zariadenia

V katastrálnom území obce sa nachádzajú hydromelioračné stavby v správe Hydromeliorácie š.p.Bratislava:

- kanál 01(evid.č. 5405072 005), ktorý bol vybudovaný v r. 1979 o celkovej dĺžke 1,702 km v rámci stavby „Odvodnenie pozemkov Baškovce“,
- kanál Suchý I. (evid.č. 5405131 004), ktorý bol vybudovaný v r. 1981 o celkovej dĺžke 1,900 km v rámci stavby „Odvodnenie pozemkov Choňkovce“,
- kanál krytý Suchý II. (evid.č. 5405131 005), ktorý bol vybudovaný v r. 1981 o celkovej dĺžke 0,194 km v rámci stavby „Odvodnenie pozemkov Choňkovce“,
- kanál krytý Kúpeľný . (evid.č. 5405131 008), ktorý bol vybudovaný v r. 1981 o celkovej dĺžke 1,205 km v rámci stavby „Odvodnenie pozemkov Choňkovce“,
- kanál Horná (evid.č. 54051214 009), ktorý bol vybudovaný v r. 1989 o celkovej dĺžke 0,200 km v rámci stavby „Odvodnenie pozemkov ŠM Sobrance – Tibava I.

Návrh

Všetky odvodňovacie kanály navrhujem vyčistiť od nánosov a náletových drevín.

Výstavbu rodinných a bytových domov v lokalitách, na ktorých sa nachádzajú hydromelioračné zariadenia, podmieniť splnením týchto regulatívov: - rešpektovať hydromelioračné zariadenia (závlahové zariadenie a odvodňovacie kanály) a nezasahovať do nich stavebnou činnosťou.

Pri odvodňovacích kanáloch je potrebné dodržiavať min. 5 m ochranné pásmo od brehovej čiary kanála a 3 m od osi krytého kanála.

4.3 ENERGETIKA

4.3.1 Zásobovanie elektrickou energiou

Obec Horňa je zásobovaná elektrickou energiou z elektrickej stanice 35/22 kV Sobrance s inštalovaným transformátorom o výkone 10 MVA. Alternatívne je možné obec zásobovať z elektrickej stanice 110/22 kV Michalovce s inštalovanými

transformátormi o výkone 2x40 MVA a 1x25 MVA.

Pre napájanie odberných elektrických zariadení na území a v kat. území obce sú využívané ako zdroje el. energie transformačné stanice primárne napájané 22 kV VN prípojkami :

- z VN vedenia č. 250.
- z VN vedenia č. 410.

Z distribučných transformačných staníc sa na území obce Horňa nachádzajú dve trafostanice. Obidve sú funkčné s inštalovaným výkonom 160 a 100 kVA.

Sekundárne rozvody NN sú realizované vzdušným rozvodmi na betónových stožiaroch s vodičmi AlFe. Podperné body vzdušnej siete NN sú značne narušené poveternostnými vplyvmi, trasy vzdušného vedenia prechádzajú záhradkami rodinných domov, domové prípojky sú prevedené vodičmi AlFe, len asi 20 % domových prípojek je izolovanými závesnými káblami. Je nutné NN rozvody rekonštruovať vrátane domových NN prípojek, ktoré sa navrhujú riešiť závesnými káblami.

V novovybudovaných rodinných domoch (v zástavbe) je meranie spotreby el. energie nutné realizovať elektromerovými rozvádzačmi umiestnenými na verejno prístupných miestach (v oplotení RD) v zmysle smernice VSE 1 / 84.

Tabuľka distribučných trafostaníc

Obec	Označenie TS	Typ TS	Jestvujúci výkon traťa	Vlastník
Horňa	TS 1/402	stožiarová PTS	160 kVA	V
	TS 2/452	stožiarová PTS	100 kVA	V

Návrh

V nových navrhovaných lokalitách obce pre výstavbu budú rozvody NN prevedené zemnými káblami a rozpojovacími a istiacimi skriňami inštalovanými v spoločných pilieroch s elektromerovými rozvádzačmi jednotlivých odberateľov. Piliere situovať na hranice pozemkov v oplotení systémom takým, že pre dvoch odberateľov bude v spoločnom pilieri jedna rozpojovacia a istiacia skriňa a dva elektromerové rozvádzače. Káble budú dimenzované s ohľadom na maximálne prúdové zaťaženie a dovolený úbytok napätia, budú uložené v zemi v predpísanej hĺbke v pieskovom lôžku. Výkop bude opatrený výstražnou fóliou z PVC.

Všetky objekty budú chránené pred atmosférickými vplyvmi bleskozvodovou sústavou, ktorá bude navrhnutá v zmysle platných STN.

Stanovenie elektrického príkonu:

Memé zaťaženie na jednu bytovú jednotku bolo stanovené podľa Metodického pokynu riaditeľa divízie č. 2006001 – Zásady plánovania výstavby a rekonštrukcií siete vysokého a nízkeho napätia, kde v bode 4.1 je uvedené:

príkon bytových jednotiek:

1,500 kVA byty v bytových domoch s ústredným vykurovaním

2,000 kVA domy v oblastiach so zásobovaním plynom

5,000 kVA domy v oblastiach bez zásobovania plynom

Bytová výstavba a občianska vybavenosť:

S elektrickou energiou sa vo všetkých riešených lokalitách uvažuje pre potreby osvetlenia a pre domáce spotrebiče, s vykurovaním el. energiou sa uvažuje 10 % domácností.

Návrh:

Terajší výpočtový el. príkon: $S_{b.j.} = 1,20 + (4,80 : n) = 1,20 + (4,8 : 106) = 1,245 \text{ kVA}$

n – počet bytových jednotiek

n = 106 (obývaných domov)

Celkový súčasný príkon: $S_{b.j. \text{ celk.}} = 1,245 \times 106 = \underline{\underline{131,97 \text{ kVA}}}$

Memé zaťaženie na b.j.: $S_{b.j.} = 2,000 \text{ kVA}$

n – počet bytových jednotiek

n = 40 (navrhovaných rodinných domov)

Celkový súčasný príkon: $S_{b.j. celk.} = 2,000 \times 40 = \underline{80,000 \text{ kVA}}$

Občianska vybavenosť: $S_{o.v.} = \underline{116,000 \text{ kVA}}$

Návrhová občianska vybavenosť do roku 2025

Objekt – navrhovaný športový areál pri obecnom ihrisku – (tribúna, šatne, soc. zariadenie, plochy pri ihrisku)
Občianska vybavenosť - prístavba kultúrneho domu (150 stoličiek)

$S_{celk.} = S_{byt.} + S_{vybav.} = 327,970 \text{ kVA}$

Požadovaný celkový príkon: $S_{celk} = \underline{327,970 \text{ kVA}}$

Pre navrhované rozšírenie lokalít výstavby rodinných domov a prepočítanú spotrebu pre občiansku vybavenosť navrhujem jestvujúcu transformačnú stanicu TS č. 1 / 402 rekonštruovať do výkonu 250 kVA. Jestv. vzdušný vývod do obce zrekonštruovať na prierez 70 mm². Navrhované vzdušné vývody budú závesnými izolovanými káblami NFA2X.

TS č. 2 / 452 navrhujem novú s výkonom 250 kVA.

Novú transformačnú stanicu navrhujem kioskovú, NN vývody do obce kábelové v zemi.

Tabuľka distribučných trafostaníc

Obec	Označenie TS	Typ TS jestvujúci / navrhovaný	Jestvujúci výkon trafa	Navrhovaný výkon trafa	Vlastník
Horňa	TS 1/402	stožiarová PTS	160 kVA	250 kVA	V
	TS 2/452	stožiarová PTS / kiosková	100 kVA	250 kVA	V

Verejné osvetlenie

Verejné osvetlenie (VO) v obciach je umiestnené ako súčasť nn siete. Rozvod VO je realizovaný vodičom AlFe, upevneným na spodnej strane konzol NN siete. V rámci cca 50 % sú svietidlá reparované a nahradené novými svietidlami s použitím šetriacich žiaroviek 35 W. Poškodené svietidlá je potrebné nahradiť.

Pri navrhovanom riešení v nových lokalitách, kde bude vedenie NN uložené v zemi, bude vonkajšie osvetlenie ulíc prevedené osvetľovacími telesami inštalovanými na sadových stožiaroch na okraji cesty resp. chodníka. Navrhované riešenie poskytuje zjednodušenie údržby a nemalou mierou prispieja aj k celkovému vzhľadu ulice.

Ochranné pásma

Na ochranu zariadení elektrizačnej sústavy sa zriaďujú ochranné pásma.

Ochranné pásmo je priestor v bezprostrednej blízkosti zariadenia elektrizačnej sústavy, ktorý je určený na zabezpečenie spoľahlivej a plynulej prevádzky a na zabezpečenie ochrany života a zdravia osôb a majetku.

Ochranné pásmo vonkajšieho nadzemného vedenia od 1 kV do 35 kV je v zmysle zákona č. 656 / 2004 Zb. o energetike 10 m od krajného vodiča na každú stranu vedenia.

Vonkajšie vzdušné vedenie NN sa nechráni ochrannými pásmami.

Ochranné pásmo vonkajšieho podzemného vedenia je 1 m pri napätí do 110 kV na každú stranu vedenia.

Pre elektrické stanice vonkajšieho vyhotovenia s napätím do 100 kV je ochranné pásmo vymedzené zvislými rovinami, ktoré sú vedené vo vodorovnej vzdialenosti 10 m kolmo na opлотenie alebo na hranicu objektu elektrickej stanice.

Výnimky z ochranných pásiem môže v odôvodnených prípadoch povoliť stavebný úrad na základe stanoviska prevádzkovateľa prenosovej alebo distribučnej sústavy.

4.4 ZÁSOBOVANIE TEPLOM, PLYNOM

4.4.1 Zásobovanie plynom

Obec Horňa je plynofikovaná. Obec má vybudované plynárenské zariadenie pre dodávku a prepravu zemného plynu, ktoré zabezpečuje jeho využitie pre vykurovanie, ohrev teplej vody a varenie v objektoch rodinných domov a v objektoch plánovanej občianskej vybavenosti.

Zásobovanie obce je z regulačnej stanice RS, umiestnenej na severnom okraji mesta Sobrance pri Sobraneckých kúpeľoch.

Regulačná stanica s režimom 40/3 bary (VTL 4 MPa/STL 0,3 MPa) má výkon RS Q = 1200 m³/hod. RS je napojená na plynovod DN 150 PN 4 MPa, vedený až do Choňkoviec.

Návrh

Návrh na zásobovanie zemným plynom musí zohľadňovať ustanovenia určené platnou legislatívou STN, vrátane ostatných záväzných predpisov a vyhlášok.

Musia byť tiež rešpektované dané skutočnosti, ako sú komunikácie, zástavba, terénne úpravy, spády terénu a podobne, pri dodržaní bezpečnostných predpisov a ochranných a bezpečnostných pásiem uvedených v Zákone o energetike č. 656/ 2 004 Z. z

Koncepcne musí nadväzovať na doposiaľ splynofikovanú časť v obci.

Zásady z ktorých vychádzame pri návrhu technického riešenia plynifikácie nových lokalít v obci môžeme formulovať nasledovne:

Pri výpočte odberných množstiev zemného plynu vychádzame z priemerných hodinových a ročných odberov v danom teplotnom pásme - 13 °C, stanovujú smerné odbery pre domácnosť (IBV).

Max. hod. odberQ_{hmax}..... 1,5 m³/hod

Max. ročný odber Q_r4 400 m³/rok

Požiadavky na zásobovanie zemným plynom v obci sú vypracované ako informatívny podklad pre uvažovanú novú výstavbu:

Stav bytov v roku 2010	Max. hodinový odber	Q _{max}
106	1,5 m ³ /hod	106 x 1,5 = 159 m ³ /h
Navrhovaný prírastok do roku 2025	Max. hodinový odber	Q _{max}
40	1,5 m ³ /hod	40 x 1,5 = 60 m ³ /h
Spolu		Q_{max}
146		219 m³/h

Napojenie jednotlivých rodinných domov riešiť samostatnými STL plynovými prípojkami so samostatnou reguláciou plynu, osadením vhodných typov domových regulátorov tlaku zemného plynu.

Ochranné pásma

Pre plynovody je stanovené podľa zákona o energetike č. 656/2004 Z.z.:

- 20 m pri plynovodoch s tlakom od 0,4 MPa do 4 MPa a s menovitou svetlosťou do 350 mm.
- 8 m pre technologické objekty (regulačné stanice)
- 1m pre plynovod, ktorým sa rozvádza plyn na zastavané územie obce s prevádzkovým tlakom nižším ako 0,4 Pa.

4.4.2 Zásobovanie teplom

Teplu vykurovanie, na varenie a prípravu teplej úžitkovej vody sa získava:

- individuálne v rodinných domoch z kotlov na plyné a tuhé palivo a v niektorých starých domoch ešte z pecí a šporákov na drevo a uhlie

Návrh

Zásobovanie teplom v obci navrhujeme do roku 2025 zabezpečiť na báze ekologických zdrojov (biomasa, električka, tepelné čerpadlá, kolektory a pod.).

Predpokladaná ročná spotreba tepla:

Stav bytov v roku 2010	Priemerná ročná spotreba tepla (ÚK+TÚV)	Ročná spotreba tepla
106	100 GJ/rok	106 x 100 = 10.600 GJ/rok
Navrhovaný prírastok do roku 2025	Priemerná ročná spotreba tepla (ÚK+TÚV)	Ročná spotreba tepla
40	40 GJ/rok	40 x 40 = 1.600 GJ/rok

Spolu		Ročná spotreba tepla
146		12.200 GJ/rok

4.5 TELEKOMUNIKÁCIE

4.5.1 Telekomunikačné zariadenia

Obec Horňa je súčasťou Regionálneho technického centra Východ. Telefónni účastníci obce sú pripojení na telefónnu ústredňu Horňa. V zastavanom území obce sa nachádzajú podzemné telekomunikačné vedenia a zariadenia. Podzemné vedenie (MTS) sa nachádza pozdĺž cesty III/050240 po pravej strane v smere do obce Horňa. Trasa MTS káblu je vedená od cesty III/050239 k ceste III/050240, trasa pokračuje okolo areálu Sobraneckých kúpeľov k autobusovej zastávke pri ihrisku a pokračuje po pravej strane pozdĺž cesty III/050240 v smere do obce Baškovce.

Mobilnú telekomunikačnú sieť na území obcí zabezpečuje spoločnosť Orange Slovensko, a.s. a T-mobil Slovensko, a.s. Tieto spoločnosti nemajú svoje zariadenie priamo v kat. území obce. V k.ú obce sa nenachádzajú podzemné telekomunikačné siete spoločnosti Orange Slovensko a.s. Spoločnosť T-Mobile Slovensko v horizonte 5 rokov plánuje v katastrálnom území obce umiestniť základňovú stanicu na zlepšenie pokrytia signálom verejnej rádiatelefónnej siete. Bude sa jednať o oceľový stožiar, osadený na prenajatom obecnom pozemku s plochou cca 100m² o výške 30 – 40m s napojením na verejný rozvod elektrickej energie s umiestnením v extraviláne, alebo intraviláne obce. Konkrétnu lokalitu nám spoločnosť neposkytla.

Návrh

V navrhovanom období bude podľa potreby (v závislosti na záujme zákazníkov) dobudovávaná hlavne miestna telefónna sieť v obci tak, aby spĺňala kvalitatívne parametre pre poskytovanie už spomínaných širokopásmových služieb.

Potrebné telefónne prípojky pre navrhovanú bytovú výstavbu budú zabezpečené podľa jednotlivých požiadaviek užívateľov na telefónne prípojky a požadované telekomunikačné služby v rámci inštalovaných rezerv jednotlivých RSU.

Napájacie body pre telefónne stanice nových b.j. a občianskej vybavenosti bude určený v podmienkach pre začatí územno – právneho konania výstavby konkrétnej lokality.

Rozvoj služieb bude zabezpečovaný prostredníctvom organizácie Slovak Telecom a.s. v súlade so zámermi telekomunikačného projektu.

Predpokladáme, že k roku 2025 dôjde ku kabelizácii tf. rozvodov, preto rezervujeme v ÚPN koridor pre pokládku kábelového vedenia pod terajšími vzdušnými vedeniami.

4.5.2 Miestny rozhlas

Rozvod miestneho rozhlasu v obci je prevedený na oceľových stožiaroch, ústredňa rozhlasu je situovaná v budove obecného úradu.

Rozvody MR sú sčasti preložené na stožiare NN vedenia s kábelovým prepojením jednotlivých reproduktorov

Pre nasledujúce roky navrhujeme rozšíriť inštalovanie reproduktorov miestneho rozhlasu na stožiare vzdušného NN vedenia (po dohode s VSE) a prenos zvuku realizovať bezdrôtovým spôsobom.

5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE A OCHRANA PRÍRODY A KRAJINY

5.1.1 Základné zložky životného prostredia

Kvalita ovzdušia v okrese Sobrance nie je ovplyvňovaná z hľadiska širších vzťahov činnosťou veľkých priemyselných zdrojov. Najvýznamnejšími faktormi negatívne ovplyvňujúcimi životné prostredie v riešenom území je aj hluk z cesty tr. III / 050240, ktorá vedie cez obec Horňa.

5.1.2 Ovzdušie – ochrana čistoty ovzdušia

Stredné zdroje znečisťovania ovzdušia

K potencionálnym prevádzkovateľom so stredným zdrojom znečistenia možno zaradiť družstvo PD Choňkovce. Výroba je zameraná na chov a čiastočne na rastlinnú výrobu.

Malé zdroje znečisťovania ovzdušia (MZZO)

Potencionálnymi prevádzkovateľmi s malým zdrojom znečistenia ovzdušia sú osoby právnické aj fyzické s oprávnením na podnikanie. Títo zodpovedajú za vypúšťanie znečisťujúcich látok do ovzdušia.

Sídlo je plynofikované.

Návrh

Stredné zdroje znečisťovania

Medzi areálom družstva a obytnou zónou navrhujeme vybudovať pás ochrannej zelene v šírke cca 5 m.

Malé zdroje znečisťovania (MZZO)

Zvyšovanie plošnej plynofikácie na východnom Slovensku, má pozitívny vplyv s dopadom najmä na zvyšovanie kultúry bývania ako aj zníženia emisií a imisii (SO₂ a popolčeka).

Malí znečisťovatelia ovzdušia (právnické aj fyzické osoby) zodpovedajú za vypúšťanie znečisťujúcich látok do ovzdušia, sú povinní čo najviac škodlivé účinky eliminovať v súčinnosti so zodpovednými orgánmi obce.

Iné zdroje znečisťovania (IZZO)

V súčasnosti sú na Slovensku rozhodujúcimi lokálnymi zdrojmi prašného znečistenia ovzdušia tieto faktory, ktoré platia aj pre obec:

1. Výfuky z automobilov (vysoký podiel dieselových motorov, nevyhovujúci technický stav vozidiel).
2. Resuspenzia tuhých častíc z povrchov ciest (nedostatočné čistenie ulíc, nedostatočné čistenie vozidiel). Do tejto skupiny patrí aj zimné zaprášenie ciest.
3. Suspenzia tuhých častíc z dopravy (napr. oder pneumatík a povrchov ciest, doprava a manipulácia so sypkými materiálmi).
4. Minerálny prach zo stavenísk.
5. Veterná erózia z neupravených obecných priestorov a skládok sypkých materiálov.
6. Vzhľadom na nárast cien zemného plynu začal návrat k používaniu tuhých palív u lokálneho vykurovania. Očakáva sa, že tento zdroj bude v najbližších rokoch významne narastať.

Realizáciou nových zdrojov a úpravou, rekonštrukciou a zmenou vykurovacích médií za ušľachtilé palivá u existujúcich zdrojov tak, aby zodpovedali požiadavkám uvedených legislatívnych noriem sa naplnia ciele podľa medzinárodných záväzkov:

- zníženie prekračovania kritických záťaží a depozícií síry a oxidov dusíka,
- zníženie emisií oxidov síry, oxidov dusíka, prchavých organických látok, ťažkých kovov a perzistentných látok,
- zníženie emisií znečisťujúcich látok z malých zdrojov a dopravy, spôsobujúcich lokálne znečistenie ovzdušia,
- ochrana ozónovej vrstvy Zeme – príspevok Slovenskej republiky.

5.1.2.1 Kvalita ovzdušia – imisná situácia na území obcí

V obci Horňa ani v okresnom meste Sobrance sa nemonitoruje kvalita ovzdušia. Nie je tu inštalovaná žiadna automatická stanica merania množstva imisii.

5.1.3 Pôda – ochrana pôdneho fondu

Pôda - riešené územie obce Horňa sa nachádza v oblasti Sobraneckej roviny. Prírodné podmienky v regióne podmieňujú kvalitu pôd, čo súvisí s ich potenciálom. Pôdy v širšom dotknutom území sa vyznačujú pásmostosťou pôdnych typov v smere od severu na juh v poradí od najnižších polôh po najvyššie: fluvizeme, pseudogleje, kambizeme a andozeme. Prevládajúcim pôdnym druhom sú pôdy hlinité a piesčito-hlinité. Vývoj pôd, okrem iných činiteľov, závisí najmä od pôdotvorného substrátu, expozície svahu, jeho sklonu, klímy, vodného režimu, atď. Vzhľadom na svoj potenciál (typologicko-produkčné kategórie) ide v rámci záujmového územia celkovo o stredne až menej produkčné pôdy, čo sa prejavuje aj v ich reálnom využívaní.

Súčasná krajinná štruktúra riešeného územia

Kategória SKŠ	ha
orná pôda	443,10
vinice	14,52
záhrady	30,42
ovocné sady	0,00
trvalé trávne porasty	102,43
lesné pozemky	7,54
vodné plochy a toky	17,03
zastavané plochy a areály	20,07
ostatné plochy a nelesná drevinná vegetácia	38,26
Spolu	673,37

Na skúmanom území sa nachádzajú tieto tri najlepšie bonitované pôdno-ekologické jednotky:

bonitované pôdno-ekologické jednotky	Skupina BPEJ
03 14 062, 03 57 002	6
03 89 032, 03 89 032	7
03 89 042	8

Orná pôda - v riešenom území predstavuje orná pôda 443,10 ha. V riešenom území sa nachádza orná pôda veľkabloková so segetálnou vegetáciou, ktorá je počas dlhého obdobia bez vegetačného krytu. Z toho vyplýva aj náchylnosť na vodnú a veternú eróziu. Východná časť územia vykazuje vysoký stupeň zornenia.

Trvalé trávne porasty - predstavujú v k.ú. Horňa najväčšiu rozlohu 102,43 ha. Sú plochy fyziognomicky vzdialené od pôvodného vegetačného krytu, vyžadujú neustálu starostlivosť, od ktorej je závislý ich charakter. Trvalé trávne porasty sú prevažne polointenzívne, viac-menej prirodzené, doterajšími intenzifikačnými zásahmi však pomerne chudobné a monotónne. Výnimku tvoria niektoré plochy strmých strání alebo zamokrených plôch v alúviách, kde je veľmi hodnotná xerothermná vegetácia. Tieto plochy sú popísané ako ekologicky významné segmenty. TTP sú využívané hlavne na pasenie HD a kosenie. Časť TTP je zarastajúca krovínami. Okrajové plochy majú charakter lesa s prevládajúcou drevinou breza, osika, solitéry buka, hraba, liesky.

Nelesná stromová a krovinná vegetácia - k charakteristickým dominantám územia Horňa patria lesné lúky, ktoré vznikli odlesnením pôvodného lesného krytu, krovinné pasienky a poľnohospodárske lúky. V opisovanom území sa nachádza väčšina zachovalých mokrých lúk a slatín. Pasienky a lúky pokrývajú predovšetkým trávnaté porasty sitín, porasty ostríc, bezkolencové lúky, metlicové porasty a porasty s ostricou Davallovou. Z bežnejších druhov týchto stanovišť napr. psinček poplazitý, pichliač potočný, túžobník brestový atď. V stromovom a krovitom podraze sú zastúpené druhy rodu svíb, javor poľný hladkoplodý, čremcha strapcovitá, lieska obyčajná, jaseň štíhly, krušina jelšová, kalina obyčajná, viaceré stromovité a krovinné druhy vrb a hlohov.

5.1.4 Biota

Ochrana bioty ako zložky životného prostredia je riešená vo vzťahu k charakteru a jej významu. V riešenom území sa vyskytuje lesná stromová a bylinná vegetácia, nelesná stromová a krovinná vegetácia, trávo-bylinná vegetácia, vegetácia záhrad tvoriaca súčasť stavebných pozemkov a vegetácia mestského prostredia. Odporúčané opatrenia na ochranu sú zamerané na :

- dôsledné dodržiavanie podmienok ochrany lesnej vegetácie v zmysle zákona č. 326/2005 Zb. o lesoch v znení neskorších predpisov,
- ochranu stromovej a krovinej vegetácie brehových porastov vodných tokov,
- výber druhov tráv pri zmene kultúry z ornej pôdy na trvalý trávny porast zodpovedajúci daným pôdnym podmienkam a klimatickej jednotke,

- postupnú premenu produkčných záhrad na záhrady oddychu a relaxu, pri sadovníckych úpravách verejných priestranstiev, obytných území a území vybavenosti maximálne využívať miestne druhy a obmedziť introdukované druhy,
- výber druhov drevín pri výsadbe verejnej a krajinskej vegetácie zodpovedajúci pôdnym a klimatickým podmienkam,
- ochranu vodných tokov v zmysle vodného zákona č. 184/2002 Z.z. ako prirodzeného ekosystému v krajine,
- pravidelné a mechanické odstraňovanie buriny a ničenie inváznych druhov drevín,
- odstránenie nežiadúcich skládok rôzneho odpadu z území špecifikovaných ako ekologicky významný krajinný prvok a zabránenie vytvárania nelegálnych skládok odpadu na celom riešenom
- území realizovať rekultiváciu všetkých neriadených skládok v k.ú. obcí – viacvrstvovým zásypom s vhodnou zeminou, príp. štrkom a následnou úpravou plôch výsevom trávnatého semena.
- pre náhradu výsadbu zelene sú určené tieto novonavrhované plochy:
 - lokalita pri športovej ploche
 - lokalita – územie od hasičskej zbrojnice po dom so súp. číslom 62 (centrálny priestor),
 - lokalita - obecný cintorín.
 - lokalita – areál poľnohospodárskeho družstva.

5.1.5 Odpadové hospodárstvo

Národná rada Slovenskej republiky sa uzniesla na zákone č. 223/2001 Z.z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Zákon upravuje pôsobnosť orgánov štátnej správy a obcí, práva a povinnosti právnických a fyzických osôb pri predchádzaní vzniku odpadov a pri nakladaní s odpadmi zodpovednosť za porušenie povinnosti na úseku odpadového hospodárstva a zriadenie recyklačného fondu.

5.1.5.1 Nakladanie s odpadmi na území obce, separovaný zber odpadov

5.1.5.2 Iné odpadové vody

Odpadové vody z hnojísk a maštali sú samostatne zvádzané do žump. Ich likvidáciu zabezpečí majiteľ do jestvujúcej ČOV v meste Sobrance.

Dažďové vody zachytávajú prícestné priekopy a otekajú terénymi priehlbeninami do rigolov. Priamym recipientom povrchových vôd v riešenom území sú toky Sobranecký potok, do ktorých ústia cestné rigoly a jarky z územia obce.

Návrh

Ako urbanizačný prvok v úvahu prichádza meander Sobraneckého potoka prechádzajúci cez zastavané územie obce. Pre zabezpečenie ochrany zastavaného územia proti Q 100 ročným vodám navrhujeme neupravené časti toku regulovať resp. revitalizovať. Dno je navrhované na prehĺbenie. Vyťažená hlina bude použitá na vytváranie okraja vodnej plochy, vysvahovaním so sklonom 2% smerom k vodnej hladine. Na spevnenie brehov bude použitý prírodný materiál s vegetačným krytom. Táto úprava bude pozitívne vylepšovať životné prostredie v zastavanom území obce.

5.1.5.3 Separovaný zber odpadov

Zhodnocovanie odpadov je podmienené účinným separovaným zberom, systémom zberu a zberných miest so zabezpečením dotriedňovania odpadov a zložiek komunálnych odpadov. Umiestnenie nových zariadení sa bude riadiť princípom blízkosti a sebestačnosti vo väzbe na ekonomickú efektívnosť.

Zvoz komunálneho odpadu z územia obce je zabezpečené zmluvným odberateľ na riadenú skládku komunálneho odpadu.

V obci sa s realizáciou separovaného zberu začalo v roku 2005. Doposiaľ nie je vyriešené spracovanie biologicky rozložiteľného odpadu (ide o odpad zo záhrad, parkov, cintorínov a z ďalšej zelene nachádzajúcej sa na pozemkoch právnických osôb, fyzických osôb a občianskych združení, ktorý je súčasťou komunálneho odpadu).

5.1.5.3.1 Zariadenia na zhodnocovanie odpadov

Umiestňovanie nových zariadení na zhodnocovanie odpadov sa bude riadiť princípom blízkosti a sebestačnosti vo väzbe na ekonomickú efektívnosť. Počet zariadení bude závisieť na ich kapacite tak, aby spolu mali dostatočnú kapacitu na zhodnocovanie všetkých uvedených odpadov na území obce.

5.1.5.3.2 Zloženie a produkcia odpadov

Produkcia komunálneho odpadu v obci v roku 2006 - 2007

Kód odpadu	Názov odpadu	Kategória odpadu N/O	Množstvo v t / rok 2006	Množstvo v t / rok 2007
20 03 01	Zmesový komunálny odpad	O	34,80	29,454
20 03 07	Veľkoobjemový odpad	O	0	0,900
20 01 01	Papier a lepenka	O	0	0,632
20 01 02	Sklo	O	0	1,831
15 01 05	Kompozitné materiály	O	0	0,020
20 01 36	Vyradené elektrické a elektr. zariadenia	O	0	0,395
16 01 03	Opotrebované pneumatiky	O	0	0,169
20 01 39	Plasty	O	0,024	0,505
Celkom			34,824	34,499

Návrh

Jedným zo strategických cieľov rozvoja je komplexné riešenie problematiky ochrany a tvorby životného prostredia, vrátane zberu a triedenia domového odpadu a jeho likvidácia resp. zhodnocovania.

Komplexne riešenie tejto oblasti obci chýba. Stúpa produkcia odpadov a narastá ekonomická náročnosť ich likvidácie aj napriek zvýšeným aktivitám samosprávy, pretrvávajú problémy s „divokými“ skládkami. V súlade s výstupmi stratégie, obec potrebuje komplexné koncepčné a realizačné riešenie zberu a triedenia odpadov, jeho likvidáciu resp. zhodnotenie jeho zložiek – keďže ide o vidiecke prostredie prioritne likvidáciu a zhodnotenie jeho biologickej zložky.

Efektívne a ekologické nakladanie s odpadom v podmienkach obce znamená riešiť nielen jeho zneškodňovanie, ale aj účinnejšiu organizáciu zvozu, riadenie efektívnejšieho separovaného zberu, estetizáciu a umiestnenie zberných miest, skvalitňovanie podmienok a dodržiavanie bezpečnosti pri nakladaní s odpadom pre občanov a organizáciu zabezpečujúcu separovaný zber. V snahe racionalizácie nakladania s odpadom územný plán navrhuje lokalizovanie zberných miest na pozemkoch obce a zberný dvor na vyseparované komodity a kompostovisko v severnej časti zastavaného územia obce.

V súčasnosti v obci nie sú zberné miesta na separovaný zber. V obci je kontajner (VOK), ktorý je súčasťou cintorína na zber zelene (biologicky rozložiteľného odpadu a KUKA nádoby (110 l) na zber komunálnych odpadov. Separovaný zber sa realizuje predovšetkým do zberových vriec.

Odpad zo žump sa bude postupne minimalizovať a predpokladá sa, že na konci návrhového obdobia budú všetky domácnosti napojené na verejnú kanalizáciu.

V rámci obce je navrhované:

- v ÚPN-O navrhujeme zabezpečenie ochrany vodných zdrojov vybudovaním kanalizácie s prípojkami v celej obci,
- zrealizovať v súlade s legislatívou zberné miesta a úložný priestor na vyseparované komodity – hospodársky dvor v severovýchodnej časti zastavaného územia, resp. na ploche vo vlastníctve obce. Zberné miesto bude slúžiť na zhromažďovanie kompozitných obalov, skla, na zhromažďovanie papiera a plastov umiestnených vo vreciach. V areáli cintorína bude umiestnený VOK, ktorý bude slúžiť na dočasné zhromažďovanie BRO.
- v rámci IBV (rodinné domy) sa navrhuje systém zberu lokálny (každý držiteľ má vlastné zberové vrecia a zberné nádoby.
- realizovať nakladanie s drobným stavebným odpadom a s oddelene vytriedeným odpadom s obsahom škodlivín.
- navrhujeme sanáciu a rekultiváciu všetkých environmentálnych záťaží (divokých skládok) v k.ú. obce – viacvrstvovým zásypom s vhodnou zeminou, príp. štrkom a následnou úpravou plôch výsevom trávnatého semena.
- odstránenie existujúcich a prevencia voči novo vznikajúcim čiernym skládkam. Permanentný monitoring a sanácia neriadených skládok.

5.1.6 Zeleň**5.1.6.1 Súkromná zeleň**

Systém zelene v obci je tvorený súkromnou zeleňou. Súkromné záhrady sú väčšinou upravené a udržiavané. Určitým nedostatkom je prehustenosť výsadiel a výskyt hospodárskej zelene v predzáhradkách.

Návrh

Navrhujeme výskyt hospodárskej zelene v predzáhradkách nahradiť zeleňou okrasnou. Pre výsadbu hospodárskej zelene navrhujeme vyčleniť plochy za zastavanou časťou.

5.1.6.2 Verejná, izolačná a ostatná zeleň

Verejná zeleň sa nachádza na verejných priestranstvách, ako sú priestory okolia kostola, obecného úradu, v strede obce, materskej školy, základnej školy, cintorína a pod. Táto zeleň je pomerne k celkovej ploche dostatočne zastúpená. Niektoré úseky si vyžadujú doplnenie zelene a zdravotný rez drevín.

Pozdĺž miestnych komunikácií sa vo verejnom priestore nachádzajú pásy využívané na uloženie technickej infraštruktúry. Zeleň pri komunikáciách je v sídle na priemernej úrovni. Tvorí ju trávnaté pásy s výsadbou vzrastlej zelene. Zeleň pozdĺž kanálov a tokov je dostatočne zastúpená.

Návrh

Verejná zeleň

Verejnú zeleň navrhujeme doplniť a parkovo upraviť okolo potoka pretekajúceho cez stred obce.

Izolačná a vizuálna zeleň

Izolačnú a vizuálnu zeleň navrhujeme okolo navrhovanej športovej plochy a okolo cintorína. Navrhujeme doplniť areál poľnohospodárskeho družstva o vzrastlé a podrastové dreviny. Výsadbu navrhujeme previesť v šírke 5m. Pozdĺž cesty tr. III. navrhujeme izolačnú zeleň resp. vetrolam.

5.1.6.3 Zeleň k náhradnej výsadbe

K náhradnej výsadbe navrhujeme plochu:

- pozdĺž cesty III/050240,
- po obvode cintorína dosadiť ochrannú – vizuálnu zeleň,
- sadovnícky upraviť strednú časť územia obce,
- po obvode jestvujúceho športového areálu dosadiť vizuálnu zeleň,
- po obvode jestvujúceho areálu hospodárskeho dosadiť vizuálnu zeleň,

6. VYMEDZENIE PRIESKUMNÝCH, CHRÁNENÝCH LOŽISKOVÝCH ÚZEMÍ A DOBÝVACÍCH PRIESTOROV

V kat. území nie sú určené prieskumné územie, ani chránené ložiskové územia alebo dobývacie priestory.

7. VYMEDZENIE PLÔCH VYŽADUJÚCICH ZVÝŠENÚ OCHRANU

V riešenom území sa nachádzajú plochy, ktoré si vyžadujú zvýšenú ochranu:

- Les pri Sobraneckých kúpeľoch.

8. VYHODNOTENIE PERSPEKTÍVNEHO POUŽITIA PP A LP

Navrhovaná koncepcia funkčného využitia územia obce vychádza z existujúcej funkčnej štruktúry, z reálnych územno-technických daností, a z týchto ďalších koncepcných zásad.

V územnom pláne okrem plôch bývania navrhujeme plochy pre občiansku vybavenosť, technickú vybavenosť a šport.

Podrobné zdôvodnenie navrhovaného riešenia záberu pôdneho fondu je v samostatnej textovej časti: *Vyhodnotenie perspektívneho použitia poľnohospodárskej pôdy a lesných pozemkov na nepoľnohospodárske účely a v grafickej prílohe (výkres č.07).*

Bilancia predpokladaného použitia PP a LP na nepoľnohospodárske využitie

Rekapitulácia:

tab.č.3

Horňa	V zastavanom území	Mimo hranice súčasne zastav. územia	Záber celkom (ha)
	ha	ha	
Pôdny fond celkom	4,5633	11,2600	15,8233
z toho: PP	4,0922	11,1751	15,2673
z toho:			
orna pôda	0,4881	11,1751	11,6632
záhrady	3,6041	0,0000	3,6041
TTP	0,0000	0,0000	0,0000
z toho: chránenej pôdy	0,0000	0,0000	0,0000
nepoľnohospodárska pôda	0,4711	0,0849	0,5560

Rekapitulácia lesných pozemkov:

	Záber v zastavanom území	Záber mimo hranice súčasne zastav. územia	Spolu (ha)
Celkový záber LP:	0,0000	0,0000	0,0000

9. NÁVRH NA OBSTARANIE ÚZEMNOPLÁNOVACÍCH PODKLADOV, ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE A INEJ DOKUMENTÁCIE PRE ČASŤ RIEŠENÉHO ÚZEMIA

Pre stanovenie podrobnejších zásad a regulatívov priestorového usporiadania a funkčného využívania pozemkov, umiestnenia stavieb na pozemkoch a zastavovacích podmienok jednotlivých stavebných pozemkov navrhuje sa zabezpečiť vypracovanie územného plánu zóny, resp. územnoplánovacích podkladov a inej dokumentácie pre tieto časti riešeného územia: - všetky navrhované obytné súbory, centrálny priestor obce, športové areály.

Navrhnutá podrobnejšia dokumentácia bude vypracovaná v poradí podľa lokalizácie rozvojových zámerov obcí. Pre dosiahnutie požadovanej presnosti výstupov z vyššie uvedenej dokumentácie je potrebné zabezpečiť aktuálny geometrický plán, zameranie inžinierskych sietí a výškopis územia obytných súborov v príslušnej mierke.

10. HODNOTENIE NAVRHOVANÉHO RIEŠENIA

Návrh územného plánu obsahuje urbanistickú koncepciu, ktorá označuje spoločnú myšlienku a zámer ako usporiadať dedinu a stavať v nej tak, aby to nebolo len účelné ale aj pekné. Urbanistická koncepcia určila jednotný zámer zástavby, vymedzila ťažiská či centrum obce. Urbanistická koncepcia nemá na mysli len individuálne záujmy stavebníkov domov, ale sa zamerala na spoločné vybavenie obce.

Územný plán má pripravenú koncepciu spoločensko-kultúrneho významu, určuje kde, čo a ako stavať s predvídavosťou potrieb budúcnosti. Nebudú to len nové stavebné pozemky pre rodinné domy, budú to hlavne pozemky pre stavby zabezpečujúce nový prosperitu a spoločenský život obce. Návrh ÚPN O vymedzil územie s týmto poslaním, očakáva od občanov pochopenie pre stavby verejného záujmu.

Urbanistická koncepcia nastolila nový územný rozvoj sídelného útvaru. V návrhu sa uvažuje s rozšírením funkcií riešeného územia, hlavne vidieckej turistiky.

Návrh ÚPN-O výrazne stavia územný rozvoj obce na ochrane a využití potenciálu krajiny. Ekostabilizačný systém je pilierom budúcnosti obce.

Environmentálne hodnotenie

Pri hodnotení kvality vegetácie sme vychádzali z druhového zloženia a štruktúrnych vlastností porastov vegetácie, ktorá je v predmetnom území nízka. Bioticky najvyššiu kvalitu dosahujú lesy – tvoria 7,54 ha z celého k.ú. a brehové porasty Sobranecký potok, Slaný potok. Nižšiu úroveň majú lokality existujúcich miestnych biocentier. Bioticky najnižšie hodnotenie pripisujeme aglomeráciám a agrokultúram – v predmetnom území iba veľmi malý podiel.

Hodnotenie z pohľadu potrieb živočíšstva - k najhodnotnejším biotopom územia z hľadiska kvalitatívnej a kvantitatívnej

druhej skladby patria biotopy málo sa líšiacie od biotopov pôvodnej krajiny. Sú nimi ekosystémy s vodným a lesným prostredím. Pre svoju obmedzenú dostupnosť vytvárajú relatívne stabilné biotopy s dôležitým genofondovým, reprodukčným, potravným a úkrytovým poslaním v krajine. S rozľahlosťou plochy narastá stupeň ich kvalitatívneho významu. Majú relatívne vysokú regeneračnú schopnosť s prvkami prirodzenej regulácie. Ostatné biotopy tvoria prechodné formy s dočasným faunistickým poslaním. Majú význam ako pufrovacie zóny. Využívané sú k oddychu, lovu a reprodukcii vymedzeného typu živočíšnych druhov. Ich hodnotový význam ako ekosystému je podriadený poslaniu, funkcii a antropickému vplyvu. Najhodnotnejšie biotopy v riešenom území sú lesy a brehové porasty pri vodných tokoch – Sobranecký potok, Slaný potok.

Ekonómické hodnotenie

Obec sa nachádza v dostupnej vzdialenosti k mestu Sobrance ako k mestu s pracovnými príležitosťami. Ekonomický stav obce je založený na dochádzke za prácou, domáce pracovné príležitosti zabezpečuje poľnohospodárstvo a drobné výrobné prevádzky. Návrhom je vytvoriť podmienky pre cestovný ruch, turistiku, agroturistiku a obnovu kúpeľníctva.

Návrh sa sústreďuje na zvýšenie poskytovania služieb v oblasti cestovného ruchu a vidieckej turistiky. V ÚPN-O sa navrhuje podmienky na oživenie ekonomiky v tejto oblasti. V západnej a severozápadnej časti, v náväznosti na areál Sobraneckých kúpeľov, je navrhovaná plocha so zmiešanou funkciou – občianska vybavenosť, ubytovanie, stravovanie, oddychu a rekreácie a i..

Centrálna časť obce je navrhovaná na obnovu verejného priestranstva – priestor pri obecnej úrade. Architektonické a materiálové riešenie má vylepšiť estetický vzhľad súčasných plôch, návrh jednotlivých oddychových plôch, plochy zelene a komunikácií. Rekonštrukciou plôch sa vytvoria priestory pre oddych nielen obyvateľov obce ale aj turistov.

Územno - technické dôsledky

ÚPN Obce hodnotí a rieši rozvoj technickej vybavenosti celej obce. Navrhuje spôsob zásobovania vodou, elektrickou energiou, odkanalizovanie a odvedenie splaškovej kanalizácie do ČOV v Sobranciach. Úpravou šírkových pomerov miestnych komunikácií a dobudovaním chodníkov a zastavovacích pruhov SAD a parkovísk pri zariadeniach občianskej vybavenosti.

Kontinuita s minulosťou

Z hľadiska štruktúry osídlenia patrí obec Horňa do tretej veľkostnej skupiny (500-1000 obyv.) obcí v Košickom kraji. Nachádza sa v suburbánom pásme mesta Sobrance.

Celé záujmové územie obce sa nachádza v suburbánom pásme mesta Sobrance a v Michalovsko – Sobraneckom ťažisku osídlenia tretej úrovne.

Regionálna architektúra

Obec Horňa sa nachádza v pomerne malej vzdialenosti od mesta Sobrance a postupne v rámci územného rozvoja sa očakáva, že môžu urbanisticky splynúť a vytvoriť súvislé zastavané územie.

Kompozičnú os tvorí komunikácia a Sobranecký potok, okolo ktorej je sústredená občianska vybavenosť.

Dôležitým kompozičným prvkom je zeleň. Okrem rozptýlenej a líniovej zelene (zeleň pozdĺž komunikácií, vetrolam a pod.) je zeleň sústredená v zastavanom území na niekoľkých menších plochách: pri obecnej úrade, pri chráme, cintoríne a pri areáli Sobraneckých kúpeľov.

Zastavané územie má prevažne obytnú funkciu. V celej obci prevláda zástavba povojnová (rok výstavby cca 50-70 roky). Táto zástavba je zastúpená približne 60% z celkového počtu stavieb. Domy majú manzardové a sedlové strechy. Objekty postavené v tomto období sú po čiastočnej alebo úplnej rekonštrukcii.

Záver

Obec po eliminácii negatívnych vplyvov má potenciál životaschopného organizmu. Prvoradými sú pracovné príležitosti, tieto vo výhľade zabezpečuje mesto Sobrance.

V širších súvislostiach je významným faktorom rozvoja sídelného útvaru stav životného prostredia. Budúcnosť obce je závislá na čistote ovzdušia ako dôležitom ukazovateli stavu zdravého životného prostredia.

Po zhodnotení trhovej situácie, vlastníckych vzťahov v obci, v oblasti nehnuteľností nie je možné predpokladať dosažiteľnú ponuku stavebných pozemkov v prielukách. Staré domy navrhujeme na rekonštrukciu, prípadne na asanáciu a výstavbu nových objektov. Tento fond nie je dostatočný pre možný rozvoj obce. V obci je nevyhnutné vytvoriť podmienky trhu so stavebnými pozemkami, čo znamená vytvorenie väčšej ponuky stavebných pozemkov, ako je predpokladaná potreba vyvedená z demografického rastu obyvateľov (bezprostredná blízkosť mesta Sobrance a Sobranecké Kúpele).

Koniec sprievodnej správy.

V Michalovciach, 09/2011

Ing. arch. Marianna BOŠKOVÁ